

SK
sydkusten.es

dec | jan | feb 2024-25

**DEBATTEN OM
HUSOCKUPATIONER**

Vad är sant och vad är
myt om fenomenet
i Spanien?

PATRICIA ÅRETS SVENSK

Littorin hundarnas räddare på Costa del Sol.

KATASTROFEN I VALENCIA

Skyfall skördade
över 220 liv.

INTERVJU MED AMBASSADÖREN

Per-Arne Hjelm born
tillbaka i Madrid.

GIBRALTAR INTE ENBART APOR

Klippan fortfarande
föremål för konflikt.

AVOKADODLARE AV REN SLUMP

De fann sitt paradiset
intill Medelhavet.

VÄLKOMMEN TILL FELICITY ESTATES

Benalmádena Pueblo
4 sovrum, 2,5 badrum. Pris: **394.000€**

Higuerón West
2 sovrum, 2 badrum. Pris: **530.000€**

Torreblanca
4 sovrum, 3 badrum. Pris: **375.000€**

Álora
4 sovrum, 3,5 badrum. Pris: **685.000€**

Hem är mer en känsla än en fysisk plats.
Beskriv känslan du längtar efter,
så hjälper vi dig att hitta dit.

Vi är en svenskägd fastighetsmäklare på Costa del Sol, Spanien. Vi hjälper dig att finna din drömbostad och guidar dig genom de olika stegen i köp- eller säljprocessen. Vi har många års erfarenhet av fastighetsförmedling samt av att bo och leva i Spanien.

Funderar du på att sälja din bostad, hör gärna av dig så bokar vi in ett förutsättningslöst möte.

www.felicityestates.es
+34 722 60 14 14 - info@felicityestates.es
C/ El Cid, 2A, kontor 2D. 29640 Fuengirola

I TRAGEDINS KÖLVATTEN

NÄSTA SK

3

MAR

Den här ledaren hade jag tänkt ägna åt det faktum att jag, sedan den förra tidningen gavs ut, blivit spansk medborgare. Det är ett stort känslomässigt steg för mig, född och uppväxt i Spanien, och en prestation efter en lång byråkratisk odysse som jag återgivit i en bloggföljetong för våra prenumeranter på SK Premium. Men det är svårt att skriva något som helst i en triumferande anda, efter allt hemskt som inträffat i Valenciaprovinen.

När jag skriver dessa rader har det gått nära fyra veckor sedan de fruktansvärda översvämningarna den 29 oktober. Minst 221 människor har mist livet i Valenciaprovinen och ytterligare ett tiotal i andra delar av Spanien, till följd av översvämningarna. Jag skriver minst, för fortfarande saknas ett halvdussin människor och det är osäkert om alla ens kommer att återfinnas. Bara denna uppgift ger en idé om omfattningen av katastrofen.

Forskare har varnat oss i 50 års tid om klimatförändringarna och att dessa kommer att yttra sig i extrema väderfenomen. Efter att ha radat upp värerekord av olika slag har det denna höst varit skyfall som avlöst varandra i Spanien. När det på sina håll faller mer än 700 millimeter regn på endast ett par timmar och miljontals människor bor i översvämningssvåra områden, är det dessvärre bäddat för tragedier.

Katastrofen i Valencia och det allt mer extrema klimatet kräver en djup och sansad granskning om hur nya missöden ska kunna undvikas. De materiella skadorna är svåra att förebygga, men däremot kunde vi bara två veckor efter skyfallen i Valencia konstatera att man faktiskt kan ta lärdom ganska snabbt av fatala misstag. Det kom nämligen nya skyfall bland annat på Costa del Sol och till skillnad mot i Valencia varskoddes allmänheten vid det senare tillfället både tidigt och med besked.

Sent på tisdagskvällen den 12 november fick alla

vi som befann oss i Målagaprovinsen ett högljutt textmeddelande som varskodde om att det utlysts maximal varning (röd) för skyfall. Det var första gången som regionstyret i Andalusien brukade kommunikationsverktyget ES Alert. Alla läroverk på Costa del Sol hölls stängda i två dygn, liksom parker, idrottsområden och andra samlingsplatser. Det föll mycket riktigt enorma regnmängder på sina håll, framför allt i Axarquía-området, och registrerades omfattande översvämningar. Tack vare de förebyggande åtgärderna skadades dock inte en enda person.

Det är svårt att säga hur många liv som kunde ha räddats om myndigheterna i Valencia agerat snabbare, men sannolikt hade antalet dödsoffer varit betydligt lägre. Larmmeddelandet till mobilerna skickades nämligen först klockan 20.11 på tisdagskvällen, 13 timmar efter att väderlekstjänsten Aemet utfärdat maximal varning och när många kämpade för sina liv, eller redan hade omkommit.

I skrivande stund är den politiska konfrontatio-

nen och debatten om vem som bär den största skulden för konsekvenserna total. Mitt i denna politiska storm har jag fått rösträtt som spansk medborgare. Det känns som ett stort ansvar, särskilt i en tid när klimatkrisens konsekvenser och politiska beslut blir allt viktigare för vår gemensamma framtid.

matsbjorkman.com

» **Två veckor efter skyfallen i Valencia kunde vi konstatera att man faktiskt kan ta lärdom ganska snabbt av fatala misstag.**

Redaktion/Redacción:

Mats Andrés Björkman, Chef red.
info@sydkusten.es

Annonssavd./Dep. Comercial:

Richard Björkman, Marknadschef
richard@sydkusten.es

Telefon/Teléfono:

952 863 375
Apdo. 2201. 29604 Marbella (SPAIN)

Prenumerationspris/år (4 nr):

Spanien: 10€ - Sverige: 20€

Tryckeri/Imprenta:

Tauro Gráfica. Aranjuez (Madrid)

Mer information/Más información:

www.sydkusten.es
www.facebook.com/sydkusten
www.youtube.com/sydkustenmarbella

Utgåva nr./Edición n°: 365

Depósito Legal: MA-63/97

OMSLAGSFOTO:

RICHARD BJÖRKMAN

SK GES UT AV SYDKUSTEN MEDIA S.A., SOM SEDAN 1992 HÅLLER NORDBOR INFORMERADE OM DET VIKTIGASTE I SPANIEN. SK ÄR EN KVARTALSTIDNING SOM KOMMER UT I MARS, JUNI, SEPTEMBER OCH DECEMBER.

INNEHÅLL

FORUM

04 Debattforum

AKTUELLT

06 Vimmel
10 Husockupationer
14 Carin Osvaldsson

NYHETER

16 Tragedin i Valencia
17 Ribera EU-kommissarie
18 Gómez hårt ansatt
18 Häktad talar ut
20 Stor politikerskandal
22 Bostadskrisen
23 Momsen på mat höjs
24 Ambassadören

FÖRETAGSNYTT

26 Kammaren 75 år
28 Día Nórdico
29 Stigande huspriser
30 Svensk helikopterskola
32 SWEA-mässan

COSTA DEL SOL

38 Larm för extremväder
39 Telefonbedragare
39 Julián Muñoz död
40 Turistbostäder
44 Minnesstund i Málaga
44 Tavlör förlorade

REPORTAGE

34 Patricia Årets Svensk
46 Avokadoodlare
50 Festival för havet
54 Gibraltar

TEMAN

58 Fråga SK
60 Spanska viner
62 Annika Elwing

ÖVRIGT

63 Evenemang
64 Radannonser
65 Skryssat

66 En castellano

VARNING OM OVÄDRET

Med tanke på att Valencia har drabbats svårt även historiskt av "Gota fria" borde varningarna ha sparkat igång en nationell beredskapsplan. Det var fler områden än Valencia som drabbats. Detta kan man inte överlåta på var och en att bedöma. Så gör man inte inte i Florida. Men den planen fanns inte öht!!! Ännu sämre ställt har det varit med räddningsinsatserna för de som drabbats 🙏 Folket i Valencia är i upprorstämning mot regeringen som dröjt alltför länge med att sätta in militären. Jag följer på TV vad som pågår och det är fruktansvärt hur man agerat!

Desiree Selander

Bra och redig artikel vars innehåll stämmer bra med mina privata rapporter. Tror att bristen på förstånd och beredskap bland lokala politiker är en allmän brist över stora delar av Europa. Folk vill liksom ducka för de stora ingrepp som krävs.

Anders Ågren

LIVSKVALITET I EN BY

Låter väldigt likt min by Olvera 🙏 Det blev ju lite fel innan man hade lärt sig sånt som var nytt som t ex knacka inte på hos någon om dörren är stängd. Min granne, en äldre dam, frågade när jag skulle ha dörren öppen så att hon kunde komma över med grönsaker 🙏 Hennes min när jag sa det är bara att knacka på 🙏

Susanne Wase Smith

Valde också bort Costa del Sol mot en by utanför Granada, La Zubia. Garanterat genuint spanskt.

Kicki Jensen

#SKTV INVIGNING NYBAKAT

Önskar er all framgång. Här finns bara tråkigt bröd. Ser fram mot att ert bröd även blir tillgängligt i Fuengirola.

Bengt Sändh

Grattis & lycka till! Kan ni inte öppna ett i Torrevieja på Costa Blanca? Hade varit uppskattat av oss som är fastboende

Jeanette Mårtensson

Tack för att ni finns. Ert bröd är underbart 🙏 Snälla snälla öppna nummer 3 närmre Malaga. Nu åker jag till Nerja från Torremolinos för att köpa gott bröd. Jag kommer bli stammis.

Anna Wåhlén

SOPOR PÅ GATAN

Nedskräpningen är ju fruktansvärd. Spelar ingen roll om en papperskorg finns inom armlängds avstånd så släpper man "ölburken" eller vad det nu är på marken. Man bryr sig inte ett skit utan tycker tydligen att någon annan får städa efter mig. Folk är otroligt arroganta, ouppfostrade och egoistiska. "Jag gör som jag vill". Titta i ytterområdena där det är rena soptipparna på många ställen. Det som förvånar mig är att inte innevägnarna förstår att städningen av gator och torg kostar kommunen miljontals euro varje år. Helt i onödan. Någon förändring av människors beteende verkar inte vara i sikte, utan tvärsom. samma problem finns i Sverige också.

Bengt Salander

Och kan ju fixas enkelt, delvis med stöd av en skylt med bild istället för text. Nedskräpning verkar också kulturellt betingat. Tydligt i vår urbanisation. Väldigt frustrerande för mig som är en "Ove".

Christer Thörnqvist

Varningarna om översvämningar borde ha sparkat igång en nationell beredskapsplan.**TVÅSPRÅKIG UNDERVISNING**

Bodde i Madrid när allt detta drog igång. Det var en "hype" som inte tog i beaktning att tillgänglig kompetens ofta (oftast) helt eller delvis saknades. Ideologiskt grundat och utan djupare analys av faktiska förutsättningar.

Anders Ekman

HAVET REKORDVART

Mycket oroande. 🙏 Jag mår illa när jag tänker att det finns fortfarande många som inte tror på klimatförändringarna. Alla, varje individ måste bidra till att stoppa det.

Jolanta Sagatowska

SK-PODDEN #52

Grattis bröderna Björkman för dagens podd om turistlägenheter. Mycket belysande och bra framfört. Ska tipsa om den till några vänner där det skulle göra gott? Kanske!

Kerstin Ausin

JUAN CARLOS OTROHET

Vad hände egentligen med stackars Juan Carlos? Från nationens hjälte utvecklades han till någon slags ansvarslös festprisse utan hjärna. På en svensk ungamiddag, efter en invigning, så fick jag en spansk dam till bordet (dock ej honnörsbordet). Hon blev djupt imponerad av att vår svenske kung Carl Gustaf, satt med och åt tillsammans med alla vi övriga närvarande, middagen igenom. Hon hävdade, att Spaniens dåvarande kung, Juan Carlos, aldrig gjorde så. Han dök upp, klippte av något invigningsband, vinkade lite och åkte sedan hem för att titta på TV och dricka cognac.

Mats Erik Paulus Lindqvist

BÖTER FÖR PRIVATKOPIOR.

Mycket bra initiativ, de betalar ingen skatt, ingen moms som bidrar till samhället. Gynna lagliga butiker, med produkter tillverkade i fabriker som sköter sig med löner och skatter. Fabriker som tillverkar kopior är ofta helt illegala och arbetare jobbar som slavar.

Alexander Reuterswärd

PROTESTER MOT ÅSNETAXI

Stackars djur! Djurens hälsa ska inte förstöras av turister. Hur kan ägarna göra detta mot sina djur?

Annika Agnhammar

Om turisterna skulle bojkotta Åsnetaxin i Mijas hade problemet varit löst för länge sedan.

Mikael Estebanez

HUSPRISERNA STIGER

Det är människor i länder med euro som har råd att köpa bostäder i Spanien. Det kostar mer att äga en bostad här än tidigare och även att leva i landet.

Ralph Nilsson

Helt rätt! Ekonomin i Sverige är ett betydande faktor för nedgången.

Martha Melin

BLOGG OM JULIÁN MUÑOZ

En utmärkt beskrivning av hur situationen har sett ut i Marbella.

Kerstin Cazorla

SK-TV REST. LA CASCADA

Jättemysig miljö och väldigt god mat! Rekommenderas varmt!

Jessica Lund Sandström

KANTARELLER TILL SALU

Har rikligt med frysta kantareller med från Sverige. Där var det ett helt osannolikt fantastiskt kantarellår. Har hittat smörsopp och champinjoner (och bläcksvamp) på vår spanska golfbana, men inte plockat (pesticider?). Och på Carrefour Hipercor brukar finnas färskare trattkantareller vid denna tid på året. Spanjorer verkar också gilla blodriskor som jag sett till försäljning (det är väl sådana som man ser t v på fotot?). Kantareller har jag däremot bara hittat torkade. Har tyvärr inga svampställen här på Costa del Sol trots rätt idogt vandrande i bergen, men svamp, även Karl Johan, finns tydligen. Till skillnad från Sverige existerar väl inte Allemansrätten och man stöter ofta på stängsel, hänglås, "Prohibido el Paso" i kombination med skällande hundar.

Wilhelm Granéli

Det är människor i länder med euro som har råd att köpa bostäder i Spanien.**CALATRAVAS BRO I BILBAO**

Det syns inte på bilden, men den bron har även glasgolv på stora delar av sträckan. Så att man ser floden under ovanifrån. Rätt spektakulärt att gå på.

Mats Erik Paulus Lindqvist

STUMT TAL I KYRKAN

En bra lösning o framförallt ett bra innehåll! Grattis till de 50 åren!

Christer Tornberg

Suveränt tal. Seriöst och samtidigt väldigt humoristiskt. 🙏❤️

Britten Emme

SK-TV MED HAVETS KOCK

Låter mycket intressant, det får vi pröva nästa gång.

Elisabeth Schioler

NORDENS DAG I ESTEPONA

Det var et fantastisk flott arrangemang 🙏🙏🙏🙏 Gøy med Svensk folkparken stemning på scenen 🙏🙏🙏🙏

Erik Granmark

Dela du också dina åsikter på sydkusten.es och [Facebook!](https://www.facebook.com)

SVENSKA SKOLAN
MARBELLA

CAMBRIDGE
International Education

Cambridge International School

Svenska Skolan Marbella – internationell utbildning

Från
höstterminen
2024!

En ny skola i vår skola

Upptäck vår internationella utbildning från årskurs 7. Vi är stolta över att introducera en helt ny enhet med internationella pedagoger som är certifierade enligt den brittiska Cambridge-modellen. Genom denna modell strävar vi efter att ge eleverna en kvalitativ utbildning som inte bara främjar kritiskt tänkande utan också språkkunskaper av hög kaliber. Med små klasser och en inkluderande lärmiljö fokuserar vi på att varje elev ska kunna nå sin fulla potential med stöd från vårt erfarna pedagogiska team. Utforska möjligheterna med oss idag!

När varje elev når sin fulla potential!

All utbildning sker på engelska, men vi fortsätter att betona svenskt språk och svensk kultur samtidigt som vi främjar global medvetenhet. Genom att erbjuda betyg i svenska säkerställer vi möjligheten för eleverna att fortsätta sina studier i Sverige.

Beläget i Marbella erbjuder vår skola en unik internationell miljö med fantastiska möjligheter till kulturellt och socialt utbyte.

**Kontakta oss idag för mer information och en rundvandring.
Välkomna till Svenska Skolan Marbella!**

www.svenskaskolanmarbella.com +34 952 868 252 cambridge@svenskaskolanmarbella.com
Urbanización La Alzambra, Centro Comercial Vasari, Local 1-D, 29600 Marbella (Málaga)

BJÖRN ROMANI, LÄNGST TILL VÄNSTER, MED SIN FAMILJ OCH ÖVRIGA PERSONAL.

FOTO: RICHARD BJÖRKMAN

SVENSKT BAGERI EXPANDERAR

Drygt två år efter succéetableringen vid Burrianastranden i Nerja har det svenska bageriet Nybakat nu även öppnat i Marbella. De finns i det nya exklusiva centret Forum Marbella, på The Golden Mile, mitt emot Hotel Puente Romano.

Det var en festlig invigning av det nya bageriet den 17 september. Nybakat drivs av den svenske

bagaren Björn Romani, som importerar alla sina ingredienser för bästa kvalitet. Björn är bagare sedan han startade som lärling när han var 15 år gammal och driver Nybakat tillsammans med sin familj.

@nybakatmarbella

www.sydskusten.es/tv/24024

NYBAKAT STARTADE FÖRST I NERJA 2022 OCH HAR NU ÖPPNAT ETT NYTT BAGERI I FORUM MARBELLA.

FOTO: ANKI FREMARK

SÅVÄL KYRKOMEDLEMMAR SOM INBJUDNA GÄSTER UNDERHÖLL NÄR SVENSKA KYRKANS FÖRSAMLING PÅ COSTA DEL SOL HADE JUBILEUMSFEST I FUENGIROLA.

SVENSKA KYRKAN 50 ÅR

Svenska kyrkans församling på Costa del Sol har denna höst firat sitt 50-årsjubileum. Det har skett med ett särskilt festprogram över tre dagar, som inkluderade en konsert den 26 oktober i Edificio Tres Coronas, i Fuengirola.

Publiken bjöds på sång, musik och servering. Sydskustens chefredaktör Mats Björkman var inbjuden att hålla ett högtidstal och trots att han lagom till kvällen helt tappat rösten uppfyllde han sitt uppdrag. Hur det gick till kan ses i en video på nedanstående webbadress.

www.sydskusten.es/tv/24023

Våra bostäder
till salu

Hur säger man trygg bostadsaffär på spanska?

¡Fastighetsbyran!

Drömmer du om en plats i solen? Med över 15 års erfarenhet av bostadsaffärer i Spanien har vi koll på både marknaden och språket. Upptäck våra bostäder till salu på fastighetsbyran.com

Fastighetsbyran

SVENSKA SKOLAN MARBELLA

LAWRENCE OCH PHIL (LÄNGST TILL VÄNSTER) ANSVARAR FÖR DEN NYA INTERNATIONELLA HÖGSTADIESKOLAN, TILLSAMMANS MED NINA CASHIN (ANDRA FRÅN HÖGER). VIDARE SKOLANS ORDFÖRANDE, CECILIA EDEBRAND HAMBERG, VD ISABEL SAUNDERS-LAGRILLIÈRE OCH REKTOR DENISE JIMÉNEZ-NORRESTAD, LÄNGST TILL HÖGER.

SVENSKA SKOLAN MARBELLA STÖDER "LOVE SCHOOL" I NAIROBI OCH SAMLAR BLAND ANNAT IN SKORT TILL DE KENYANSKA BARNEN.

SVENSK SKOLA MED FLER VALMÖJLIGHETER

Firandet av Skolans dag flyttades i år till september. Anledningen var att ledningen för Svenska Skolan Marbella ville passa på att presentera sitt nya internationella program. Det är ett högstadium om följer engelsk läroplan och där de elever som gick ut sjätte klass i våras, nu gått upp i åttonde klass enligt den internationella modellen. De är till en början 21 elever,

varav 19 svenskar. Den internationella sektionen kommer att utvidgas år för år, så att den slutligen omfattar alla högstadienivåer.

FOTO: RICHARD BJÖRKMAN

www.svenskaskolanmarbella.com

www.sydkusten.es/tv/24019

JAN SALLNÄS HAR MÅLAT SEDAN BARNEN OCH STÄLLDE I OKTOBER UT I CASA DE LAS TEJERINAS, I ESTEPONA.

FOTO: RICHARD BJÖRKMAN

NÄR ENS HOBBY BLIR KONST

Jan Sallnäs började måla redan som elvaåring, inspirerad av impressionisterna. Senare i livet har han kunnat kombinera sina två stora hobbies, golf och måleri, då han finner många fina motiv på golfbanan och i sin närmiljö.

www.sydkusten.es/tv/24020

HUSTRUN ULLA SALLNÄS MED DOLORES OCH BO HEDBLOM.

MERCATO

della FONTANELLA

DEN ITALIENSKA ESSENSEN I HJÄRTAT AV MARBELLA

RESTAURANG · COCKTAILBAR · DELIKATESSBUTIK

WWW.MERCATODELLAFONTANELLA.COM

BORDSBOKNING: +34 60 567 58 51

Många i Spanien är oroliga över att få sin bostad ockuperad. Men hur stor är risken egentligen, och är gällande lagar otillräckliga? Sydkusten har talat med en kvinna som drabbats av ockupanter, en polis som känner maktlöshet, en lugnande jurist samt en socialarbetare som själv tvingades ockupera en bostad, då familjen inte längre hade råd att betala hyra.

Monica Andersson, som är bosatt i Madrid sedan 30 år, hade åkt hem till Sverige på semester när larmet kom.

–Jag hade en liten kamera och zoomade in. ”Titta, här har du två nya soffor”, sa den ene till den andre. Sedan såg de kameran, ryckte ur sladden och täckte för övriga kameror som ingår i larmet.

De två männen som hade gått in i lägenheten var inte okända för Monica. Det var hennes tidigare svenske sambo och dennes spanske vän, som också bott hemma hos Monica tills hon fick nog.

–Han hade en massa skumraskaffärer och ingen pension, berättar hon om sitt ex.

Det var först när Monica befann sig i Sverige och på skärmen såg det pågående inbrottet, som hon förstod att de inte hade lämnat tillbaka alla nycklar.

Efter Sverigesemestern hade Monica ingenstans att bo. Hon tog in på hotell och hittade senare en liten lägenhet att hyra medan hon väntade på rättegången som skulle tvinga ut de båda ockupanterna. Det tog fem månader, sedan var allt klart. Poliserna följde med henne hem till bostaden och fick henne att lova att inte sova där förrän läsen var bytta.

DET VAR INGEN ROLIG SYN som mötte henne.

–Det såg ut som fan i köket och överallt. Två spispeltor var trasiga, den ena rulldörren till köket var helt förstörd. De har kastat ut mitt skrivbord och förstört min skrivare och allt möjligt.

Det hade varit en dyr process att få ut inkräktarna. Monica tvingades betala deras el, vatten, gas, internet och avgiften till bostadsrättsföreningen, samt advokatkostnader.

TROTS EN STOR ORO FÖR ATT FÅ SIN BOSTAD OCKUPERAD ÄR RISKEN LITEN. ENDAST 0,0006 AV SPANIENS BOSTÄDER ANMÄLS SOM OCKUPERADE VARJE ÅR. DESSUTOM ÄR MAJORITETEN ÖVERGIVNA BOSTÄDER SOM ÄGS AV BANKER ELLER GAMBOLAG.

SANNINGAR OCH MYTER OM HUSOCKUPATIONER

Drabbade och experter uttalar sig om konflikterna.

–Det har kostat mig en fruktansvärd massa pengar.

Nu har det gått ett år sedan ockupanterna försvann, men Monica känner sig fortfarande otrygg i sin bostad.

–Jag känner alltid rädsla för att de ska komma in igen och göra någonting.

De senaste åren har det larmats om så kallade okupas – bostadsockupanter – i spansk media, och det säljs bostadslarm och videokameror som aldrig tidigare. Spanien är det land i Europa med flest bostadslarm, och innehar plats nummer fyra i världen efter USA, Kina och Japan, enligt dagstidningen La Vanguardia som hänvisar till upp-

gifter från 2023 från säkerhetsföretaget Securitas Direct. Så många bostadslarm står inte i proportion till risken att utsättas för brott, enligt Spaniens inrikesminister Fernando Grande-Marlaska, som i juni i år sa att ”Spanien är ett av de säkraste länderna i världen och även i Europa.” Så varifrån kommer rädslan?

ENLIGT VÄNSTERINRIKTADE medier ligger det i säkerhetsföretagens intresse att människor är rädda, och de påvisar siffror över hur de stora säkerhetsföretagens vinster mångdubblats de senaste åren. De konservativa oppositionspartierna Partido Popular och Vox

ttalar gärna om bostadsockupationer som ett av Spaniens största problem, och menar att regeringen bär skulden. Socialist- och vänsterkoalitionen som sitter i regeringen menar däremot att det stora problemet är att människor i Spanien inte har råd att betala ett boende, ens när de har arbete.

Rent statistiskt är bostadsockupation faktiskt ovanligt i Spanien. Av landets 25 miljoner bostäder anmäls varje år drygt 15.000 som ockuperade. Det motsvarar 0,0006 procent av bostäderna och siffran har dessutom sjunkit de senaste åren. Av de anmälda ockupationerna handlar de allra flesta om personer som tagit sig in i tomma

bostäder som tillhör banker, kommuner eller gamfonder. Många av dessa saknar både el och vatten. Få privatpersoner i Spanien drabbas. Som i all statistik finns ett mörkertal och det är okänt hur många ockupationer som aldrig anmäls.

VANLIGARE ÄR DÄREMOT en annan typ av ockupation som kallas inquitokupas, där ockupanten har ett hyreskontrakt men slutar att betala hyran. Förebyggande åtgärder är att endast hyra ut till personer som kan bevisa att de har ekonomiska möjligheter att betala hyran (lönespecifikation eller inkomstdeklaration). Lita inte på personer som erbjuder ett stort förskottsbelopp för att få ett hyreskontrakt. Ta hjälp av en jurist för att upprätta ett hyreskontrakt som är tydligt och lagenligt. Vissa försäkringsbolag erbjuder ett tillägg i hemförsäkringen, som kallas "seguro de impago de alquiler". En sådan tilläggsförsäkring brukar täcka rättsskydd (juridiskt ombud i domstolsprocess), samt obetalda hyror och ersättning för eventuella skador som hyresgästen har åsamkat.

Fallen av ockupation av inbrottskaraktär är få, men i högsta grad ett reellt problem i flera områden i Spanien. Drygt 40 procent av ockupationerna sker i Katalonien, därefter följer Andalusien, Madrid och Valencia som de autonoma regioner där flest ockupationer sker.

Även om privatpersoner sål- lan drabbas blir konsekvenserna mycket kännbara för den som råkar ut för ockupanter. Processen med att bli av med ockupanterna är både tidsödande och kostsam.

UTAN ETT DOMSTOLSBeslut kan polisen inte avhysa ockupanterna, såvida inte polisen kommer till platsen medan ockupanterna bryter sig in i bostaden. Det bekräftar Manolo, som arbetar som polis i en större stad i Andalusien. Namnet är fingerat eftersom han riskerar repressalier vid kontakt med media.

–Om ockupationen pågår eller om den just har skett kan vi avhysa personerna, men om ockupanterna redan varit i bostaden i flera dagar går det inte. Vi kan inte vara säkra på hur länge de har varit där. Då

TERMEN "OKUPAS" MYNTADES PÅ 1960-TALET OCH SYFTADE TILL EN BÖRJAN PÅ EN POLITISK RÖRELSE, SOM FORTFARANDE ÄR AKTIV.

kan vi som mest ta deras uppgifter. Jag har bara varit med om ett fall då vi kunde avhysa ockupanterna direkt. De hade just tagit sig in i en lägenhet och höll på att kasta ut ägarens saker.

» De flesta ockupationer som anmäls är av bostäder som tillhör banker, kommuner eller gamfonder.

Manolo berättar om en känsla av maktlöshet när han inte kan hjälpa de rättmätiga ägarna till de ockuperade bostäderna. Han minns särskilt ett fall som berörde honom illa. Det handlade om en så kallad inquitokupa, en hyresgäst som inte betalade hyran:

–Vi fick in ett larm om ett inbrott, grannarna hade hört ljud och ringt polisen. När vi kom dit visade det sig vara ägaren till lägenheten som hade sparkat in dörren, bytt lås och vägrade komma ut. Han var helt desperat. Hyresgästen hade inte betalat hyra på nio månader och mannen kunde inte längre betala av lånet på lägenheten. Han bestämde sig för att bryta sig in när hyresgästen var borta över helgen. Jag var tvungen att gripa ägaren eftersom han begick ett lagbrott, han hade inte laglig rätt att ta sig in i sin egen lägenhet.

Vid ett annat tillfälle önskade Manolo också att han hade kunnat hjälpa bostadsägaren. En ung kille bodde med sin pappa i dennes lägenhet. Killens flickvän kom från ett annat land och flyttade in med dem. Hon tog sedan dit sin syster

med make och treårigt barn. Killen och flickvännens förhållande tog slut och flickvännen flyttade ifrån lägenheten, men hennes syster med familj vägrade flytta. Den äldre mannen ringde polisen för att bli av med de oönskade gästerna. Han stod inte ut längre. Han betalade för dem, fick aldrig vara ensam hemma, familjen bråkade mycket och spelade hög musik på kvällarna. Han grät när polisen kom, men de kunde ingenting göra mer än att uppmana mannen att anmäla och ta fallet till domstol.

ATT PROCESSEN INNAN DOM har fallit är långsam håller Charlotte Andersson med om. Hon är jurist och abogada och driver juristfirman Linguaiuris i Sevilla.

–I genomsnitt tar det tolv månader. Det kan jag själv bekräfta av mina egna erfarenheter, där det tagit ungefär ett år från polisanmälan tills ockupanterna är ute.

Varför tar det så lång tid?

–Många domstolar är överbelastade. De jobbar på så gott de

MONICA ANDERSSON DRABBADES AV OKUPANTER OCH KÄNNER SIG FORTFARANDE ÖTRYGG I SIN LÄGENHET.

kan, men brist på resurser inom rättsväsendet gör att det blir långa handläggningstider.

Många menar att man inte skyddas av spansk lag. Tycker du att det behövs lagändringar?

–Det är lite av en myt att spanska regler inte skyddar bostadsägare. Det gör de, det finns lagar och regler för att avhysa ockupanter, både straffrättsliga och civilrättsliga. Men domstolarna är överbelastade, det blir lång väntetid för den som drabbas.

Charlotte Andersson vet att inte alla har tålamod eller möjlighet att vänta på domen.

–Många ägare blir helt desperata och är inte villiga att vänta. Det finns privata företag som erbjuder vräkningstjänster. Vissa av dessa (medling med ockupanten) är helt lagliga. Andra metoder som vräkningföretagen använder sig av (hot, tvång eller våld) är olagliga.

RENT PRINCIPIELLT är Charlotte Andersson emot att erbjuda pengar till en ockupant för att denne ska lämna bostaden, men förstår att en del bostadsägare blir så desperata att de tillgriper detta.

Ytterligare en anledning till att avhysning av ockupanter dröjer är om det finns ömmande omständigheter, som att ockupanterna har mycket små ekonomiska resurser eller minderåriga barn. Man får helt enkelt inte skicka ut en barnfamilj på gatan. Skyddet för barnfamiljer stärktes genom en lagändring från 2023 som gör det svårare att vräka familjer med minderåriga och personer som riskerar social utslagning. Om ockupanterna är personer som riskerar social utslagning måste domstolen kontakta sociala myndigheter som ska erbjuda skyddsåtgärder, exempelvis en socialbostad, innan avhysningen kan genomföras.

–I Sverige är bostadsockupanter inte alls så vanligt förekommande eftersom färre personer har det extrema behovet av en bostad. De flesta som behöver bostad har det. Om det fanns fler hyresbostäder till rimlig penning i Spanien skulle färre vara benägna att ockupera, menar Charlotte Andersson.

Forts. sid 12 >>>

>>> Forts. Okupas

Hon delar upp ockupanterna i två kategorier. Personer i kriminella gäng vars syfte är att tjäna pengar på någons bostad, samt de fattiga som faktiskt inte har råd att betala för en bostad.

–Det är främst övergivna bostäder som ägs av banker som ockuperas. I det fallet gör ockupanten sig inte skyldig till hemfridsbrott. Den som tar sig in i någon annans bostad utan samtycke från ägaren eller hyresgästen, kan dömas till fängelse i mellan sex månader och två år. Straffskalan är fängelse mellan ett och fyra år, samt böter, om ockupanten har använt våld eller hot för att ta sig in i bostaden.

En person som träffat många som inte har råd att betala boende, och därför tvingats till ockupation, är Carlos Serrano, socialarbetare med 25 år i yrket.

–Enligt den spanska grundlagen har alla medborgare rätt till en anständig bostad, men det följs inte, säger han allvarligt.

–Ett av de största problemen i Spanien är, jämte arbetslösheten, att inte alla har råd att bo. Inte att vissa bostäder ockuperas!

» Om ockupanterna är personer som riskerar social utslagning måste domstolen kontakta sociala myndigheter.

När Carlos var 16 år tvingades han själv att ockupera en bostad tillsammans med sin familj. Han hade bott med sina föräldrar och sju syskon i en lägenhet i Tarifa (Cádiz). Ekonomin var knapp. Fadern, som var lastbilschaufför, försörjde ensam familjen på sin lön. När han blev sjuk hade familjen ingen inkomst alls. De kunde inte längre betala hyran. Då gick de samman med ett femtiotal andra desperata familjer och ockuperade ett lägenhetskomplex som ägdes av kommunen, och som stod tomt.

–Det fanns ingen el, inget vatten och inga möbler, minns Carlos.

Tack vare påtryckningar beslutade sig kommunen, efter en månads ockupation, för att lägenheterna skulle hyras ut som billiga socialbostäder till familjer med små ekonomiska resurser. Carlos

JURIST CHARLOTTE ANDERSSON REKOMMENDERAR EN OMFATTANDE HEMFÖRSÄKRING OCH ATT ANMÄLA EVENTUELL OCKUPATION SÅ FORT SOM MÖJLIGT.

familj fick dock ingen lägenhet, på grund av ett byråkratiskt problem. Familjen flyttade då till Sevilla, där möjligheterna att klara sig var fler.

Carlos var den ende i syskonskaran som läste vidare på universitetet, och har sedan dess arbetat med att hjälpa dem som har det sämst ställt i Sevillas fattigaste stadsdelar. De ockupanter som han är i kontakt med ockuperar bostad för att de inte har någon annanstans att ta vägen. Carlos tycker att rädslan för denna typ av ockupanter är överdriven.

SOCIALARBETAREN CARLOS SERRANO HAR ARBATAT MED DE FATTIGASTE I SEVILLA I 25 ÅR OCH FÖRSVARAR DEM SOM TINGAS TILL OCKUPATION.

–Politikernas larm speglar inte verkligheten. För de fattiga brukar ockupation vara en fråga om överlevnad. De allra flesta ockuperar bostäder i mycket dåligt skick som tillhör gamfonder, kommuner och banker, menar han. .

CARLOS UPPLEVELSE styrks av officiell statistik. Ytterst få privata bostäder ockuperas.

–I Spanien finns 3,8 miljoner tomma bostäder! Bara i Sevilla finns 50.000 som står tomma! En del på grund av bostadsspekula-

tion, att man väntar på att priserna ska gå upp. Andra är i så dåligt skick att man inte kan hyra ut dem utan att lägga pengar på renovering, de är rena ruiner, säger Carlos

Den statliga tv-kanalen RTVE publicerade statistik från 2021, som visade att 14,4 procent av alla bostäder i Spanien står tomma, och att var tionde bostad bara används sporadiskt.

DETTA KAN STÄLLAS i proportion till att priserna på tillgängliga bostäder har höjts så mycket att många inte har råd att betala ett boende, trots att de arbetar. Det talas om en växande arbetsfattigdom i Spanien. Hjälporganisationen Oxfam Intermón rapporterade nyligen att en av de värst drabbade regionerna i Spanien är Andalusien, med en arbetsfattigdom på nästan 20 procent.

–De här familjerna kan ha arbete, men jobbar många timmar för så låga löner att de inte har råd att föra ett värdigt liv, säger Carlos Serrano.

Det senaste halvåret har det hållits stora manifestationer mot bostadskrisen, nu senast i november, då omkring 25 000 personer tågade i Andalusiens två största städer Málaga och Sevilla. De protesterade mot hyreshöjningar och en växande marknad för turistlägenheter.

FÅ PRIVATPERSONER drabbas av bostadsockupanter, men för dem som drabbas kan konsekvenserna bli förödande.

Det finns förebyggande åtgärder för bostadsägare som är oroliga över ockupanter. Charlotte Andersson tycker att det är en god idé att lära känna sina grannar för en god grannsamverkan om man reser bort. Ett larmsystem och kamera kan vara bra eftersom man då snabbt kan upptäcka ockupationen och filmandet kan fungera som bevis, men Charlotte påpekar att skickliga ockupanter kvickt kopplar bort kameran. Framför allt rekommenderar hon en omfattande hemförsäkring, som täcker både kostnader för ett juridiskt ombud och eventuella skador i bostaden.

–De flesta hemförsäkringar har ett grundläggande rättsskydd, och vissa försäkringsbolag erbjuder tilläggförsäkring som täcker juridiskt ombud och skador på grund

av ockupation. Mitt tips till den som har fritidsbostad i Spanien är att skaffa en omfattande hemförsäkring som täcker både juridiskt ombud och eventuella skador på grund av ockupation.

Är du själv orolig över ockupanter?

–Nej, faktiskt inte. I området där jag bor är det mest fastboende personer, plus att vi bor i en lägenhet med rejäla galler på bottenvåningen och inbrottsäkra dörrar. Vi har bra kontakt med grannarna. De håller lite koll på våra växter när vi är bortresta och skulle nog meddela ganska direkt om de upptäckte något.

Inte heller polisen Manolo känner sig orolig för ockupanter.

–Jag känner mig trygg. Vi har vaktmästare och kamera. Nu har vi bestämt att vi ska hyra ut vårt andrahandsboende, men vi ska bara hyra till statsanställda. Vi har en särskild försäkring mot uteblivna hyresbetalningar. Den är dyr, men om hyresgästen slutar betala får vi betalt av försäkringen tills en domare avhyser personen.

En del drabbade blir som sagt desperata och väljer att anlita något privat vräkningsföretag, som i Spanien kallas ”Desokupas”. I nästa nummer av tidningen intervjuar vi en svenska som anlitat ett sådant företag.

TEXT: ANNIKA ELWING

ETT BEGREPP MED FLERA BETYDELSER

Många som talar om ”okupas” idag syftar på bostadsockupanter, men ordet har också en annan betydelse. Redan på 1960-talet började det användas för en politisk rörelse som fortfarande är aktiv. Det handlar om människor som olovligt tar sig in i övergivna fastigheter, ofta bankägda, och där skapar kulturella och sociala centra. I de ockuperade fastigheterna kan det exempelvis arrangeras konserter, utställningar, kurser, politiska möten och anläggas urbana odlingar. Ockupanter är ofta emot kapitalismen och vill uppmärksamma behovet av kulturella lokaler för allmänheten samt det stora behovet av bostäder för alla. Symbolen för El movimiento okupa är en blixtrörelse som går igenom en cirkel.

Internationella bolån och Private Banking-tjänster

Funderar du på att köpa bostad i Spanien, Frankrike eller Portugal? Vi är experter med lång erfarenhet av bolån och kapitalförvaltning. Hör av dig till oss.

Välkommen!

handelsbanken.lu
marbella@handelsbanken.es tel + 34 952 817 550
privatebanking@handelsbanken.lu tel + 352 27 486 1
mortgagedesk@handelsbanken.lu tel + 352 27 486 41 22

Vi kör till Costa del Sol & Costa Blanca varje vecka!

Flytt- och godstransporter, kyl- och frystransporter m m.

Även lokalt på Costa Blanca och Costa del Sol.

Kontakta oss: +46 42 14 09 30 - info@vittjoakeri.se - www.vittjoakeri.se

Handelsbanken

Prenumeranter på SK Premium kan läsa en ny kolumn av Carin Osvaldsson VARJE VECKA!

CARIN OSVALDSSON

Carin Osvaldsson är både fastighetsmäklare och journalist, samt tillika mamma till Iván född 2013. Bosatt i Benalmádena och med stor kärlek till Málaga stad. Glorifierar ibland Sverige efter mer än 20 år utomlands, men försvarar intensivt Spanien när det väl gäller.

SPANJORER OCH MÄKLARE

Det finns inget som gör mig så stolt som när jag lyckas sälja en fastighet åt eller till en spanjor. Eller så nervös. Hur kommer det sig och vilka är egentligen de stora skillnaderna att ha med spanjorer och andra nationaliteter att göra, utifrån en mäklares synvinkel?

I Málagaprovinnsen görs ungefär en tredjedel av alla fastighetstransaktioner med utländska köpare (enligt statistik från 2023). De flesta är briter, andra stora köpgrupper är tyskar, fransmän, holländare och svenskar (12:e plats). Många utländska mäklare i Spanien ser detta som den stora potentialen.

Men faktum är att två tredjedelar av alla köpare är spanjorer. Dubbel potential! Eller? Ja, jag vill nog mena det. Man ska vara medveten om att en del spanjorer helst undviker mäklare, men de är långt ifrån alla. Att vara öppen för att jobba med spanjorer som målgrupp och att förbereda sig kunskapsmässigt för det, sätter ribban högt och ger ett bra fokus för min roll som mäklare. Om en spanjor som kan språket och vet hur köp-säljprocessen ser ut, ser vinsten med att anlita mig som mäklare, då har jag lyckats förmedla mitt värde.

Men det är inte helt lätt och det handlar inte bara om språket som självklart är en förutsättning för att på allvar nå denna köpgrupp.

För mig är de största utmaningarna när det kommer till att jobba med spanska säljare och köpare, två faktorer. För det första är de generellt mer skeptiska till mäklare som skrå och har sämre förtroende för yrket som helhet. För det andra har de en annan inställning till skatter och avgifter än exempelvis svenskar.

Medan jag upplever att svenskar och andra nordeuropeer accepterar de kostnader som kommer med en fastighetstransaktion, känner spanjorerna ett stort motstånd och många försöker finna lösningar under processen för att slippa eller minska vissa kostnader.

En del i att ha en spansk köp- eller säljkund är att lyssna på hur de beklagar sig över alla kringkostnader. Jag berättar gärna för dem om mitt eget husbyte i början av året, som kostade totalt 40.000 euro. Men det såg jag aldrig som något som gick att komma undan, det var en del av kalkylen från början.

Gnället över skatter är en kulturkrock för mig som jag måste hantera varsamt och med respekt om jag vill jobba med spanjorer. Mitt problem är att när folk gnäller tar jag det som en uppgift att lösa, men här är bästa receptet att bara lyssna och inte göra något mer än att på ett professionellt sätt bekräfta dem så att de får kontroll över siffrorna, utan att snacka bort det.

Hemligheten bakom och svårigheten med att nå fram till de spanska köparna och säljarna är att först göra sig förtjänt av deras förtroende. En stor skillnad i synen på mäklare mellan spanjorer och svenskar är att för svenskar är det ett professionellt och ganska kallt utbyte av tjänster medan i Spanien bygger det hela på personliga relationer och rekommendationer.

Det är ett långsiktigt arbete för att knyta band, bygga relationer och skapa sig ett namn. Och aldrig ge dem tillfälle att misstro kunskapen och erfarenheten. Jag har under många år känt mig lite obekvämt med spanska köpare därför att min upplevelse är att de ser mig som ett hinder för att få direktkontakt med säljaren. Säljarna ser mig som en väg att nå utländska köpare, inte som en expert. Men jag är inte tolk. Jag är

mäklare och det är säljaren som betalar min lön.

Jag spelar på deras hemmaplan, men alla spanjorer är ju inte mäklare (även om man ibland skulle kunna tro det) och gör man sitt jobb väl, lutar de sig tillbaka och slappnar av. Och uppskattar det! Förtroende tar tid att bygga upp. Men en nöjd spanjor blir man aldrig av med. Då står släktingarna på rad och vill inget hellre än att ha en mäklare.

Jag har just avslutat en affär där både säljare och köpare var spanjorer. Provisionen var inte mycket att hänga i julgranen men få transaktioner har gjort mig så stolt. Jag vet mitt värde som mäklare. Jag vet att alla mina svenska kunder ser det. Men jag är en bekräftelsesökande varelse och det var när jag fick den av spanjorer på båda sidorna om mig inför Notarius Publicus, som jag kände att jag var framme. De hade inte anlitat mig för språket eller lokal-kännedomen utan för att jag var mäklare och jag tog dem i mål.

Spanjorer är generellt mer skeptiska till mäklare som skrå och har sämre förtroende för yrket.

Låt solen betala din elräkning!

Ledande solpanelinstallatör på Solkusten

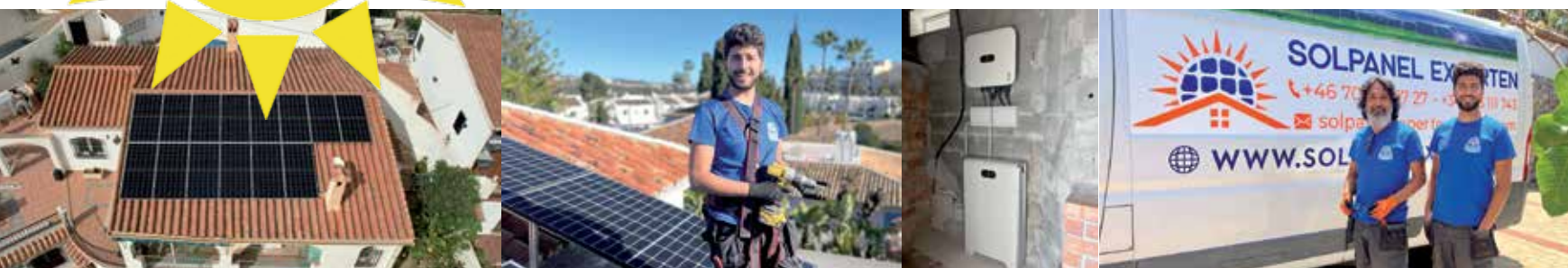
170 installationer
= Goda referenser

GRÖN
TEKNIK-
AVDRAG

20% PÅ SOLPANELER
50% PÅ BATTERI
50% PÅ LADDSTOLPE

Vi installerar även
värmepumpar
och poolvärme

BÄSTA PRIS • BÄSTA SERVICE • BÄSTA SUPPORT

**BOKA ETT MÖTE
REDAN IDAG!**

Babak Eshraghi (försäljning) • Tel: +46 70 322 17 27
solpanelexperten@gmail.com • solpanelexperten.es

HÖGSTA DOMSTOLEN AVSLÅR AMNESTIANSÖKAN

Spaniens högsta domstol har beslutat att inte tillämpa amnestilagen på katalanska politiker skyldiga tillförskingring under självständighetsprocessen 2017. Domstolen anser att personlig vinning exkluderar dem från lagen. Beslutet, som stöds av fem av sex domare, kritiserar lagens otydlighet. Frågan kommer säkerligen sluta i EU-domstolen.

ETA-FÅNGAR FÅR STRAFF REDUCERADE

En ny reform gör att ETA-fångar kan få straff reducerade med avtjänad tid i andra länder. Beslutet, baserat på en EU-förordning, godkändes enhälligt av parlamentet. Reformen gynnar fångar som avtjänat tid i exempelvis Frankrike. Frågan väcker debatt och reformen, kritiserar av högern, trots att den också röstat för reformen.

REKORDTEMPERATURER VID DE SPANSKA KUSTERNA

Havet runt Spanien nådde rekordtemperaturer i somras. Högst var 31,87 grader, registrerat vid Sa Dragonera på Mallorca den 12 augusti. Flera andra mätstationer noterade nya toppvärden. Den spanska hamnmyndigheten varnar för långsiktiga konsekvenser för ekosystem och fiskerinäring och samlar in data för att hantera effekterna av klimatförändringarna.

UPPGÖRELSE OM "MUNKAVLELAGEN"

PSOE och EH Bildu har enats om att reformera lagen om medborgarsäkerhet från 2015, kallad "munkavlelagen". Reformen inkluderar avveckling av gummikulor och lägre böter för olydnad mot polisen. Lagen väntas också förbättra gränskontroller för migranter. Oppositionen kritiserar överenskommenheten, som behandlas vidare i parlamentet.

SNOPET FARVÄL AV NADAL I MÁLAGA

Rafa Nadal förlorade sin Davis Cup-match mot Nederländerna i Málaga, och

FARVÄL RAFA NADAL.

Spanien slogs ut i kvartsfinalen. Trots publikens hyllningar kunde Nadal, 38 år och skadedrabbad, inte avsluta sin karriär med en vinst. Han lämnar tennisen med 22 Grand Slam-titlar och som en av spansk idrotts största ikoner.

FLER ÄN 220 DÖDA I OVÄDER

Återuppbyggnaden av Valencia kommer ta månader.

Den 29 oktober 2024 drabbades Valenciaprovinnsen av den mest förödande naturkatastrofen i regionens moderna historia. Intensiva skyfall, som på vissa platser översteg 770 liter regn per kvadratmeter, orsakade översvämningar som krävde över 220 liv. Flera människor saknades fortfarande nästan fyra veckor efter katastrofen.

Översvämningarna svepte bort hus, bilar och människor, medan ett flertal förorter till Valencia förvandlades till katastrofzoner. Mer än hälften av dödsoffren överraskades i sina hem, garage eller källare när vattennivåerna steg snabbt och skoningslöst. Bland de döda finns barn, äldre och flera som försökte fly i sina bilar men sveptes bort av flodvågor.

I samhället Paiporta miste åtta personer livet i ett parkeringsgarage, och i Catarroja omkom flera äldre på bottenvåningar. På ett äldreboende dog sex personer trots personalens försök att evakuera dem. Särskilt tragiskt var ödet för två små pojkar som rycktes ur sin pappas armar när deras hem rasade. Deras kroppar hittades först två veckor senare, flera kilometer bort.

SÖKANDET EFTER SAKNADE pågick fortfarande vid denna tidnings pressläggning. Räddningstjänsten står inför stora utmaningar i svåråtkomliga områden där bråte och lera begraver byggnader och fordon. Många offer tros ha spolats ut i havet, vilket gör att sökinsatser även bedrivs längs kusten.

Samtidigt växer oron över de miljömässiga och ekonomiska följderna av katastrofen. Över 100.000 fordon har förstörts och riskerar att läcka farliga ämnen som hotar grundvatten och jord. Tiotusentals bostäder är skadade, och infrastrukturen i flera samhällen har kollapsat. Ett flertal reningsverk är ur funktion, vilket har lett till att orenat avloppsvatten runnit ut i floder och våtmarker som La

VID SIDAN AV DE DRAMATISKA DÖDSTALEN ÄR FÖRÖDELSEN I VALENCIAPROVINSEN ENORM. MÅNGA HAR FÖRLORAT ALLT DE HADE OCH ÅTERUPPBYGGNADEN BLIR MÖDOSAM.

Albufera. Detta unika ekosystem har dessutom drabbats av stora mängder skräp och kemikalier som hotar djur- och växtlivet. Ruttnande växtmaterial riskerar att orsaka syrebrist och algblooming, vilket kan få långtgående konsekvenser för fisket och fågelpopulationerna.

Den ekonomiska förstörelsen är enorm, och kostnaderna för att hantera de akuta skadorna beräknas till över 14 miljarder euro. Mer än 50.000 hektar mark har översvämmats och många människor står utan hem. Ett stort antal saknade under många dagar grundläggande tjänster som el och vatten.

SAMTIDIGT HAR katastrofen blottlagt stora brister i myndigheternas beredskap och krishantering. Trots att väderinstitutet Aemet varnade för extrema regnmängder flera dagar i förväg dröjde de officiella varningarna från regionala myndigheter tills översvämningarna redan hade börjat. Regionpresidenten Carlos Mazón har fått hård kritik för sin hantering av situationen och sin frånvaro under de första kritiska timmarna. Hans beslut att delta i en långlunch istället för att leda krishantering har väckt ilska, och protester har hållits där tiotu-

sental demonstranter krävt hans avgång. Många ifrågasätter varför varningssystemen inte aktiverades tidigare, vilket troligtvis hade kunnat rädda liv.

REGERINGEN HAR ANTAGIT flera omfattande stödpaket för att hjälpa de drabbade och påbörja återuppbyggnaden. Totalt har 14 miljarder euro avsatts för ekonomiskt stöd till hushåll, företag och jordbrukare. Drabbade bostäder ska restaureras, och tillfälliga boenden har erbjudits till de som blivit hemlösa.

Jordbruket, som lidit av förstörda skördar och översvämmad mark, får särskilt stöd för att snabbt kunna återuppta produktionen. Regeringen har också lagt fokus på att sanera miljöskador i områden som La Albufera och att förbättra beredskapen för framtida extrema väderhändelser. Utöver de ekonomiska åtgärderna prioriteras saneringen av vatten- och avloppssystem för att minska risken för ytterligare föroreningar.

Katastrofen har samtidigt satt fokus på klimatförändringarnas påverkan. Tragedin har inte bara skakat Valencia, utan även väckt en stark insikt om att förändringar krävs för att förebygga liknande katastrofer i framtiden.

RIBERA VICE ORDFÖRANDE I EU-KOMMISSIONEN

Partido Popular försökte förgäves sabotera utnämningen.

Efter intensiva förhandlingar har Spaniens miljöminister Teresa Ribera valts till vice ordförande i EU-kommissionen. Hon får ansvar för konkurrens och grön omställning, en nyckelportfölj som ska förena hållbar energi med ekonomisk rättvisa. Utnämningen gör Ribera till en av de mest inflytelserika socialisterna i Ursula von der Leyens administration.

Processen präglades av motstånd från Partido Popular (PP), vars ledare Alberto Núñez Feijóo kritiserade Ribera för hanteringen av översvämningarna i Valenciapro-

vinsen. Trots detta nådde Europaparlamentet den 20 november en bred överenskommelse där både konservativa och socialdemokrater ställde sig bakom Ribera, men också andra kontroversiella kandidater, som italienske Raffaele Fitto och ungerske Olivér Várhelyi.

I sin nya roll får Ribera en central position i att forma EU:s energi- och industripolitik. Hon kommer hantera statligt stöd, industristrategier och klimatåtgärder i en tid präglad av Ukrainakriget och klimatkrisen. Von der Leyen har betonat att kommissionens fokus ligger på välstånd, säkerhet och demokrati, men att kompromisser varit nödvändiga.

Socialdemokraterna tvingades exempelvis acceptera Várhelyi, nära allierad till Viktor Orbán, som en del av teamet.

Spanien, som EU:s fjärde största ekonomi, behåller genom Ribera ett starkt inflytande i unionen. Hon efterträder Josep Borrell, tidigare ansvarig för utrikesfrågor. Ribera är den enda socialisten i en konservativt dominerad kommission, men delar nyckelpositioner med fransmannen Stéphane Séjourné, ansvarig för industriell strategi, och Fitto, ansvarig för Sammanhållning och Reform.

De nya kommissionärerna väntades tillträda den 1 december.

MILJONTALS BOSTÄDER I RISKOMRÅDEN

Spanien har över en miljon bostäder i områden med hög översvänningsrisk, där klimatförändringar och bristande stadsplanering förvärrar läget. Trots varningar fortsätter byggnation i känsliga zoner, vilket utsätter 2,7 miljoner invånare för fara.

En kartläggning från september 2023 visar att områden som Guadalhorce dalen och Valencia är särskilt utsatta. Stormar har nyligen drabbat dessa regioner hårt, och i vissa zoner är risken för översvämningar inom tio år så hög som 50 procent. Intensiv byggnation, ofta påbörjad redan på 1960-talet, kombinerat med bristande regelverk har förvärrat sårbarheten. Även efter införandet av en lag 2015, som kräver

KARTLÄGGNINGEN FRÅN 2023 FÖRUTSÅG BLAND ANNAT DE OMRÅDEN I VALENCIAPROVINSEN SOM DRABBADES VÄRST AV ÖVERSVÄMMNINGARNA DEN 29 OKTOBER.

identifiering av riskområden, tillämpas äldre stadsplaner som tillåter byggnation i utsatta zoner.

EXPERTER OCH miljöorganisationer efterlyser en nationell strategi för att hantera översvämningshoten. Förslagen inkluderar

helhetsplanering av flodbäckar, bättre utbildning om riskerna och strikta lagar som förhindrar fortsatt byggande i farliga områden. Åtgärder är akuta för att skydda samhällen mot framtida katastrofer i takt med att extremväder blir allt vanligare.

VÅLDSAMMA SKYFALL PÅ BALEARERNA

Mallorca och övriga öar på Balearerna drabbas allt oftare av kraftiga skyfall som orsakar översvämningar och skador. Det skyls klimatförändringar, med stigande havstemperaturer som når rekordnivåer.

Tragedier som i Sant Llorenç 2018, då 13 personer miste livet, och

denna höst i Torrent de Pareis där två vandrare omkom, väcker frågor om beredskapen. Under 2024 har flera oväder skapat kaos, som vid Palma flygplats där översvämningar störde flygtrafiken. Experter varnar för att skyfallen blir både vanligare och intensivare, bland annat

på grund av att Medelhavet nu når temperaturer över 30 grader. Myndigheter uppmanar invånare och turister att ta varningar på allvar och undvika farliga områden. Guardia Civil rapporterar om turister som trotsar riskerna, vilket ofta kräver farliga räddningsinsatser.

RIKSÅKLAGARENS KONTOR GENOMSÖKT

Spaniens riksåklagare Álvaro García Ortiz utreds för sekretessbrott. Guardia Civil har genomsökt hans kontor och beslagtagit elektronisk utrustning. Utredningen i Högsta domstolen rör misstankar om läckta uppgifter om ett skattebrottsmål kopplat till en affärsman, partner till Madriids regionpresident Isabel Díaz Ayuso.

NY REFORM FÖRENKLAR UPPEHÅLLSTILLSTÅND

Spaniens regering har antagit en reform som förenklar reglerna för uppehålls- och arbetstillstånd. Kravet på tid i landet minskas från tre till två år, och studenter ska kunna arbeta deltid. Reformen, som väntas påverka 300.000 personer årligen, har dock fått kritik för kort utvärderingstid. Regeringen räknar med att ändringarna kommer att stärka Spaniens ekonomi.

STRAFF SÄNKES FÖR BREVBOMBARE

Pompeyo González, som skickade sex brevbomber till bland annat presidentpalatset, får sitt fängelsestraff sänkt till elva år och nio månader. Högsta domstolen anser att bomberna inte var tillräckligt kraftfulla för att orsaka allvarliga skador. González agerade ensam och saknade kopplingar till terroristnätverk, enligt domen.

FOSSIL ENERGI DOMINERAR I SPANIEN

Trots ökande förnybar energi utgör fossila bränslen alltjämt 70 procent av Spaniens energiförbrukning. Olja och naturgas dominerar, medan kol minskat till två procent. Under COP29 lyftes vikten av snabbare energiomställning för att bromsa klimatförändringarna, något Spanien hittills endast gjort marginella framsteg med.

TIO ÅRS FÄNGELSE FÖR EX-REGIONSPRESIDENT

Eduardo Zaplana, tidigare regionpresident i Valencia, har dömts till över tio års fängelse och böter på 25 miljoner

EDUARDO ZAPLANNA.

euro för korrupktion. Fallet rör mutor i samband med upphandlingar. Domen, en av många korruptionsskandaler kopplade till Partido Popular, stärker kritiken mot partiets tidigare styre i regionen.

POLISCHEF GRIPEN FÖR NARKOTIKAKOPPLINGAR

En polischef i Madrid har gripits för samarbete med narkotikakarteller. Han misstänks ha underlättat leveranser och gömt miljontals euro i sitt hem. Gripandet kopplas till ett rekordbeslag av 13 ton kokain. Skandalen anses vara en av de största i Spaniens poliskår och omfattar totalt 15 gripna.

SPANJOR NY CHEF FÖR BIS

Pablo Hernández de Cos, Spaniens tidigare centralbankschef, har utsetts till chef för Internationella

HERNÁNDEZ DE COS.

betalningsbanken (BIS). Han tillträder posten 2025. De Cos får en viktig roll i global bankreglering i en tid av finansiella utmaningar. Han har tidigare lett Baselkommittén och är känd för sin tekniska expertis.

KRAFTIG ÖKNING AV KÖNSSJUKDOMAR

Fall av könssjukdomar som syfilis, gonorré och klamydia ökar kraftigt i Spanien. Såväl effektivare rapportering som förändrade sexuella vanor pekas ut som orsaker. Även äldre åldersgrupper noteras bidra till ökningen, vilket väcker behov av mer fokus på sexuell hälsa och kondomanvändning.

PROSTITUTIONEN KARTLAGD I UNIK STUDIE

En rapport visar att över 114.500 kvinnor säljer sexuella tjänster i Spanien, varav 80 procent tros vara offer för människohandel. Studien, den första i sitt slag i Europa, ger insikter för att bekämpa exploatering. Latinamerikanska kvinnor dominerar, och flest fall finns i Katalonien, Madrid och Valencia.

BYGGPROJEKT I SEVILLA STOPPAS AV RISKER

Planerna på att exploatera Tablada i Sevilla pausas efter översvämningarna i Valencia. Området ligger nära

SEVILLA STAD.

Guadalquivirfloden och har länge klassats som riskområde. Miljögrupper har varnat för negativa konsekvenser, och Sevillas borgmästare José Luis Sanz (PP) omprövar nu projektet för att prioritera säkerhet och hållbarhet.

GÓMEZ UTREDS FORTSATT

Regeringschefens hustru anklagas för korruption.

Begoña Gómez, hustru till Spaniens regeringschef Pedro Sánchez, befinner sig i centrum av en uppmärksam korruptionsutredning. Hittillsvarande försök att ogiltigförklara rättsprocessen har misslyckats.

Den 13 november kallades Gómez till Madrids regionparlament för ett förhör initierat av högerpartierna Partido Popular och Vox. Trots upprepade frågor avböjde hon att svara och hänvisade till sin rätt att inte vittna. I sitt inledande uttalande kallade hon anklagelserna en politisk kampanj med syfte att skada henne och regeringen.

Gómez är föremål för flera parallella utredningar. Hon anklagas för otillbörligt inflytande och misstänkt förskingring kopplad till ett digitalt verktyg utvecklat vid Universidad Complutense, där hon tidigare ledde en kurs. Hon ska enligt anklagelserna ha registrerat programvaran i eget namn, trots att den finansierats av sponsorer som Telefónica och Google och skulle användas för att hjälpa små och medelstora företag. Plattformen har dock upphört att fungera efter att den årliga licensavgiften inte betalats. Vid förhöret försvarade universitetets

FOTO: SHUTTERSTOCK

SÁNCHEZ HUSTRU BEGOÑA GÓMEZ VÅGRADE LÅTA SIG UTFRÅGAS AV PP OCH VOX I REGIONPARLAMENTET I MADRID OCH UPPGER ATT PROCESSEN MOT HENNE HAR SOM SYFTE ATT SKADA REGERINGEN.

rektor tillsättningen av Gómez som lagenlig och fri från särbehandling. Oppositionen ifrågasätter dock hennes kvalifikationer och antyder politiska påtryckningar bakom anställningen.

EN SEPARAT RÄTTSPROCESS undersöker också Gómez affärsförbindelser och samarbeten med företag som fått statliga kontrakt under hennes tid vid universitetet. Domaren i målet har nyligen utökat åtalet och kallat henne till ytterligare förhör i december, där

misstankarna inkluderar intrång i yrkesverksamhet. Samtidigt har vissa delar av utredningen, bland annat kopplingen till flygbolaget Globalia, avskrivits på grund av bristande bevis.

Kritiken mot Gómez har även riktats mot regeringschefen Pedro Sánchez, som själv förhörts i samband med utredningen. Sánchez har avstått från att uttala sig, med hänvisning till sin rätt som make. Oppositionen ser dock processen som ett exempel på korruption inom regeringen.

AFFÄRSMAN PEKAR UT TOPPAR I KORRUPTIONSHÄRVA

Víctor de Aldama, centralfigur i "Koldo-skandalen", släpptes ur häktet den 21 november efter att ha vittnat mot högt uppsatta personer i regeringspartiet PSOE. Han anklagar bland andra tidigare transportministern José Luis Ábalos och rådgivaren Koldo García för att ha mottagit mutor.

Aldama, tidigare rådgivare åt Globalia och ex-ordförande för Zamora CF, uppger att han betalat 250.000 euro till Ábalos och 100.000 euro till García för att säkra kontrakt kopplade till munskydd under pandemin. Han hävdar också att Sánchez personligen tackade honom under ett

möte 2019 för hjälp med affärer i Mexiko, något Sánchez förnekar. Flera PSOE-medlemmar avfärdar Aldamas vittnesmål som lögn och har för avsikt att stämma honom för ärekränkning.

PARALLELLT HAR Högsta domstolen inlett en formell utredning mot Ábalos för misstänkt mutbrott, maktmissbruk och förskingring. Utredningen fokuserar på hans roll i att säkra lukrativa kontrakt för nätverket som Aldama tillhörde, baserat på förhandsinformation från hälsomyndigheterna. Bland annat misstänks Ábalos ha fått en villa i Cádiz och en lägenhet i Madrid bekostade av nätverket.

Högsta domstolen överväger även att inkludera andra misstankar mot Ábalos, exempelvis hans inblandning i räddningen av flygbolaget Air Europa. Dokument visar att han hade möten med finansministern Nadia Calviño och Sánchez om hjälppaketet, men avgörande bevis saknas ännu. Andra granskningar av stödet till flygbolaget har tidigare avfärdat oegentligheter.

José Luis Ábalos, utesluten ur PSOE 2023 efter skandalen, kvarstår som oberoende parlamentsledamot. Det innebär att endast Högsta domstolen kan åtala honom, och nu har den federala domstolen överfört hela ärendet dit.

Renovera eller bygga ny pool?

Pahlénpoolen är en all inclusive pool av högsta kvalitet

- Svensk kvalitet och design
- Varm pool även på vintern
- Alltid perfekt vattenkvalitet
- Automatisk övervakning
- Poolskydd för säkerhet och minimera avdunstning
- Made in Sweden - hållbar och pålitlig in i minsta detalj

Pahlén®

Premium pool equipment

pahlenpoolen.com

FÖRBUD MOT FÖRSÄLJNING AV HUSDJUR I BUTIK

Spanien har förbjudit försäljning av hundar, katter och illrar i butiker. Försäljning får endast ske via registrerade uppfödare, enligt en ny djurskyddslag. Syftet är att minska oseriös djurhandel och stärka djurskyddet. Brott mot lagen kan leda till böter på upp till 200.000 euro.

NUMERA FÖRBJUDEN SYN.

BARCELONA INFÖR ÅTERVINNING AV DUSCHVATTEN

Alla nya byggnader i Barcelona måste från 2025 återanvända gråvatten från duschar till toalettspolning. Åtgärden, som kan minska vattenförbrukningen med en tredjedel, är en del av stadens klimatplan. Redan testad i vissa områden förväntas regeln spara stora mängder vatten och sänka hushållens kostnader.

HYRESVÄRDAR GRANSKAS FÖR OLAGLIGA AVGIFTER

Spanska Konsumentverket utreder fastighetsbyråer som tar olagliga avgifter vid uthyrning. Praxis som att debitera hyresgäster för kontraktskostnader strider mot lagen och kan ge böter upp till en miljon euro. Andra brott inkluderar korttidsavtal och orimliga klausuler. Konsumentverket betonar bostadens status som grundläggande rättighet.

BRITTISKA TURISTER DÖDADE AV SMUGGELBÅT

Två briter omkom i La Manga när deras bil träffades av en smuggelbåt som föll av ett släp. Olyckan kopplas till narkotikahandel, då båten misstänks användas av ett marockanskt syndikat. Guardia Civil utreder händelsen och smuggelbåtens ägare. Murcia-regionen uppges vara en växande knutpunkt för narkotikahandel.

TV-KRIG PÅ BÄSTA SÄNDNINGSTID

Kampen om tittarna intensifieras mellan Pablo Motos "El Hormiguero" på Antena 3 och David Broncanos "La Revuelta" på La 1. Broncanos nya format lockar yngre och digital publik, medan Motos behåller äldre tittare och dominerar i mindre samhällen. Nyligen anklagade Broncano i sitt program Motos för att ha lagt veto på en kändisintervju i La Revuelta.

DAVID BRONCANO.

MACHOSKANDAL SKAKAR REGERINGSPARTIET

Regeringspartiet Sumar drabbas av en stor kris efter att talespersonen Íñigo Errejón avgått den 24 oktober, anklagad för sexuella trakasserier. Han erkände otillbörligt beteende inför partiledningen men förnekar brottsliga handlingar.

Skådespelerskan Elisa Mouliá är den första att formellt anmäla Errejón, medan flera andra kvinnor anonymt beskrivit honom som ett "psykologiskt rovdjur". Partiledaren Yolanda Díaz och regeringschefen Pedro Sánchez har uttalat sitt stöd för offren. Enligt uppgifter gav Díaz, som befann sig i Colombia, Errejón ett ultimatum: avgå eller bli avskedad. I sitt avskedsbrev nämnde Errejón psykisk ohälsa som orsak till sitt beteende.

Krisen intensifierades efter att journalisten Cristina Fallarás delat ett flertal vittnesmål som gällde Errejón, vilket satte press på partiet. Efter ett krismöte meddelade Sumar att Errejóns avgång

accepterats och en internutredning inletts för att identifiera eventuellt fler fall av trakasserier inom partiet. Partiets kommunikationschef Elizabeth Duval framhöll att machistiskt beteende inte har någon plats i Sumar.

ERREJÓN HAR EN VIKTIG karriär som politisk pionjär, från att vara medgrundare av Podemos till att

ÍÑIGO ERREJÓN, SOM VARIT EN FÖRGRUNDSGESTALT FÖR FEMINISMEN I SPANIEN, HAR FALLIT TILL FÖGA.

skapa Más Madrid. Hans fall innebär inte bara en personlig skandal utan också en betydande prövning för Sumar, som sedan tidigare lider av sjunkande opinionssiffror. Errejón har publicerat ett avskedsbrev på sociala medier där han ignorerar anklagelserna, men säger att den politiska miljön påverkat hans personliga beteende negativt. Han skyller sitt beteende psykisk ohälsa. Enligt tidningen El Mundo ska politikern en längre tid ha genomgått behandling för bland annat drogmisbruk.

Sumar har publicerat ett officiellt uttalande där partiet förklarar att Errejóns avgång accepterats och en bredare utredning inleds för att se om det finns fler fall av liknande beteende inom partiet. Elizabeth Duval, partiets kommunikationssekreterare, förklarade i en intervju att Errejóns machistiska beteende inte är förenligt med partiets feministiska ideal, och att partiet inte haft något annat val än att begära hans avgång.

DIREKTÖREN FÖR JÄRNVÄGSBOLAG AVSATT

Ángel Contreras, ordförande för den spanska järnvägsförvaltaren Adif, har avskedats av transportminister Óscar Puente efter knappt ett år på posten. Officiellt motiveras beslutet av upprepade trafikstörningar, men kopplingar till den pågående Koldo-skandalen tros ha spelat en inofficiell roll.

Contreras, en veteran inom Adif, hade tidigare rollen som chef för underhåll. Han utsågs av Puente själv, som nu tvingats agera efter månader med omfattande förseningar i tågtrafiken, särskilt

i Madrid och Barcelona. Just på avskedsdagen rapporterades nya förseningar vid stationerna Atocha och Sants. Oppositionen har använt problemen i järnvägstrafiken som kritik mot Puentes ledarskap.

UTÖVER TRAFIKPROBLEMEN har Contreras kopplats till Koldofallet, en korruptionsutredning kring inköp av munskydd under pandemin. Även om han inte delgivits misstanke om brott har hans namn nämnts i samband med Koldo García, rådgivare till den tidigare transportministern José Luis Ábalos. Contreras erbjöd

redan i våras att avgå, vilket Puente då avböjde.

Adif är en central aktör inom spansk transport och ansvarar för både underhåll av järnvägsnätet och investeringar från EU:s återhämtningsfond. Bolaget driver också liberaliseringen av järnvägen, vilket öppnat för privata aktörer som Ouigo och Iryo, med fler planerade på sträckor som Madrid-Galicien och Madrid-Asturias.

Adif är dessutom involverat i känsliga projekt, som överföringen av ansvaret för regionaltågen Rodalies i Katalonien och lokaltrafiken i Baskien till regionala myndigheter.

PARTIDO POPULARS SVARTA RÄKENSKAPER FASTSTÄLLS

Högsta domstolen bekräftar att Partido Popular hålls ansvarig för svartbetalningar vid renoveringen av partihögkvarteret på Calle Génova i Madrid. Straffen för tidigare kassören Luis Bárcenas och andra inblandade reduceras dock.

Bárcenas får åtta månaders fängelse för medhjälp till skattebrott, medan arkitekterna Urquijo och García döms till nio månader vardera, jämfört med tidigare två år och nio månader. Domen, som är kopplad till Gürtel-skandalen,

bygger på Bárcenas anteckningar som visar att cirka en miljon euro betalades utan att bokföras, varav över 374.000 euro undanhölls från beskattning. Straffen anknyter till den större korruptionshärvan Gürtel, där PP fällts även tidigare.

ABORTER ÖKAR TROTS HINDER

Antalet aborter i Spanien steg 2023 med 4,8 procent till 103.097, men endast 18,5 procent utfördes i offentlig vård. Bristande sexualundervisning och regionala skillnader påverkar utvecklingen.

Under 2023 registrerades 103.097 aborter, motsvarande 12,22 per 1.000 kvinnor i åldern 15–44 år. Trots en ny lag, som kräver att offentliga sjukhus erbjuder vården,

sker majoriteten av ingreppen på privata kliniker. Kirurgiska metoder dominerar, medan farmakologiska är vanligare i regioner med stark offentlig vård.

Andelen kvinnor som inte använt preventivmedel vid graviditet ökade till 46,5 procent. Experter pekar på bristande sexualundervisning och felaktig användning av preventivmedel som orsaker till ökningen av oönskade graviditeter och därmed antalet aborter.

JENSEN®

Kampanjpris
€3.780
(€5.400)

Jensen Ambassadör
Kontinental Limited
Jensen Sleep I bäddmadrass
160/180x200 cm.
Exkl. ben, sänggavel och tillbehör.

Din kompletta byggare på solkusten

Renoverar hus och lägenheter.

Vi är med hela vägen, från idé till färdigt projekt.

El, VVS, AC, solpaneler, besiktningar m m.

Tel: +34 657 787 134
WhatsApp: +46 72 721 77 77
www.strandmarbella.es

Jensen Store

SCANDINAVIAN BEDS

Polígono Nueva Campana 23 | Nueva Andalucía | Marbella
jensenstore.com

Ett traditionellt svenskt Julbord i Garum-anda är uppdukat

Torsdag 12/12 19.30h.
Fredag 13/12 14.00 & 19.30h.

46€
(exkl. dryck)

TISDAG 24/12

À la Carte-lunch med jultouch
kl. 14.00-17.00

Live musik med PHILIP

Julaftonsmiddag med sexrätters meny.
Fokus på julsmaker.

60€
(exkl. dryck)

Life musik från kl. 19.30 med Amanda Rosa

ONSDAG 25/12

Njut av vår à la Carte-lunch med jultouch, kl.14:00 till 18:00
Vi vilar på kvällen

**VÄLKOMMEN
TILL VÅR JUL**

garum
restaurantecafébar

T. 952 858 858
Paseo Marítimo, Marbella
garummarbella.com

pequeños momentos, grandes recuerdos
20
AÑOS - YEARS

TISDAG 31/12

Lunch med särskild
à la Carte
kl. 14.00-17.00

NYÅRSAFTON

EN MAGISK KVÄLL

Njut av vår sjurätters meny framtagen av våra köksmästare, med varierade canapéer vid ankomst. Fri bar med cava brut nature, kvalitetsviner och allehanda drycker och drinkar.

250€ /person,
allt inkluderat från kl. 19:30.
Live musik med AMANDA ROSA

**ONSDAG
1 JANUARI 2025**

Traditionell baksmälleslunch
kl. 14:00-18:00
Stängt på kvällen

SYSSELSÄTTNINGEN ÖKAR TROTS FLER ARBETSLÖSA

Antalet registrerade arbetare i Spanien ökade i oktober med 134.000 personer, särskilt inom utbildning, vilket höjde antalet arbetande till över 21,3 miljoner. Samtidigt steg arbetslösheten med 26.800 personer till 2,6 miljoner, den lägsta nivån för oktober sedan 2007. Kvinnor utgjorde över hälften av de nya arbetslösa.

SVART UTHYRNING DRAR IN MILJARDBELOPP

Den spanska skattemyndigheten har upptäckt ej deklarerade hyresintäkter på över en miljard euro sedan 2016. Genom big data och samkörning av plattformdata har kontrollen förbättrats och intäkterna ökat. Hyresvärdar riskerar upptäckt via inspektioner och deklarationsjusteringar. Över tre miljoner hushåll genererar två miljarder euro årligen i skatteintäkter.

BILFÖRSÄKRINGAR NÅR REKORDHÖGA PREMIER

Bilförsäkringspremier i Spanien har stigit med tio procent under 2023, den största ökningen på över 20 år. Höjningen beror på stigande inflation, fler trafikolyckor och ökade reparationskostnader. Försäkringsbolagen rapporterar ekonomiska förluster och tvingas justera priser.

BUDGETKRITIK MOT SPANIEN FRÅN EU-RÅD

Europeiska finansrådet kritiserar EU-kommissionens beslut att inte inleda åtgärder mot Spaniens budgetunderskott på 3,6 procent av BNP, vilket överskrider EU:s treprocentregel. Beslutet baseras på prognoser om förbättringar 2024, men EFB anser att det saknar rättsligt stöd.

3,0

procent är EU-kommissionens nya prognos för Spaniens ekonomiska tillväxt i år, vilket stärker landets position som snabbast växande ekonomi bland EU:s större länder. Stark konsumtion och en rekordstark turistsektor lyfts fram som nyckelfaktorer, men kommissionen varnar för att riskfaktorer består.

DEN 13 OKTOBER TÅGADE TUSENTALS DEMONSTRANTER I CENTRALA MADRID MOT BOSTADSKRISEN. ÄVEN I ANDRA DELAR AV SPANIEN HAR DET HÅLLITS MANIFESTATIONER.

BRÅDSKANDE INITIATIV MOT BOSTADSBRISTEN

Få dagar efter flera stora demonstrationer runt om i Spanien i oktober mot bostadsbristen har regeringen presenterat två initiativ. Det handlar dels om införandet av ett enhetligt register för korttidsuthyrning, dels en förlängning av hyresbidraget för unga.

Syftet med initiativen är att komma åt det utbredda problemet med oreglerade turistlägenheter och att underlätta ungdomars tillgång till bostäder. I det första fallet handlar det om ett lagförslag för att reglera korttidsuthyrning, som semesterbostäder men även studentboenden. Genom ett nationellt register ska varje bostad som hyrs ut via digitala plattformar få ett unikt registreringsnummer. Fastighetsregistrerare kommer att ansvara för att kontrollera att bostäderna uppfyller alla nödvändiga tillstånd och licenser.

Detta initiativ, som förväntas träda i kraft 2025, är ett EU-krav på att reglera korttidsuthyrningar för att undvika bedrägerier och oregistrerade uthyrningar, som ofta undgår både skatter och säkerhetsbestämmelser. Plattformar som Airbnb måste kontrollera att bostäder har korrekt registrering innan de kan listas. Denna åtgärd väntas särskilt påverka städer som

Barcelona, där oreglerad uthyrning är vanligt förekommande.

Parallellt med lagförslaget har regeringen meddelat att hyresbidraget på 250 euro per månad för unga mellan 18 och 35 år, som har funnits i två år, förlängs i ytterligare två år. Staten avsätter 200 miljoner euro till de autonoma regionerna, som ansvarar för administrationen av bidragen. Mottagare måste uppfylla inkomstkrav, som en maximal årsinkomst under 21.600 euro. Hyresbeloppet för den bostad som stödet gäller får samtidigt inte överstiga 600 euro i månaden, även om undantag kan göras i specifika regioner.

» Staten avsätter 200 miljoner euro för hyresbidrag till ungdomar.

Initiativet är en del av regeringens strategi för att underlätta för ungdomar att flytta hemifrån, något som blir allt svårare på grund av stigande bostadspriser och höga hyror. Programmet är dock inte tillgängligt i Baskien och Navarra, som har egna stödprogram. Regeringspartnern Sumar ifrågasätter däremot bidraget, som partiet menar kan leda till högre hyror snarare än att lösa den underliggande bostadskrisen.

BOSTADSFÖRSÄLJNINGEN PÅ REKORDNIVÅER

I september registrerades 61.887 bostadsförsäljningar i Spanien, en ökning med 41,5 procent jämfört med samma månad året innan. Detta är den högsta nivån sedan juli 2007, enligt siffror från statistikinstitutet INE.

Försäljningen av nya bostäder steg med 54,9 procent, medan begagnade bostäder ökade med 38,4 procent. Marknadens uppgång kopplas till lägre räntor och förbättrade finansieringsvillkor, vilket har ökat köparnas aktivitet.

Andalusien toppar försäljningen med över 11.000 bostäder, medan Extremadura och Baskien hade de största procentuella ökningarna. Samtidigt riskerar bostadsbristen att driva upp priserna ytterligare.

LÖNTAGARNA ÅTERVINNER SIN KÖPKRAFT

Under 2023 steg löner och pensioner i Spanien mer än inflationen, vilket stärkte hushållens köpkraft. Lönerna ökade i genomsnitt med 5,3 procent, medan inflationen låg på 3,5 procent. Det innebar en reell förbättring för många hushåll, trots fortsatt ekonomisk osäkerhet.

Lönehöjningarna skedde både i privat och offentlig sektor, samtidigt som minimilönen höjdes och pensionerna justerades upp enligt konsumentprisindex. Genomsnittslönen nådde 23.981 euro under 2023, medan pensionerna steg från 14.857 euro till 16.188 euro. Låginkomsttagare gynnades mest av dessa förändringar, även om stora klyftor kvarstår.

Män tjänade i genomsnitt 5.092 euro mer än kvinnor och skillnaden mellan regioner är markant.

BOSTADSKRISEN VÄNTAS BLI ÄN MER AKUT

En ny branschstudie visar att Spanien riskerar en allvarlig bostadsbrist på grund av snabb befolkningsökning och låg nyproduktion. Ineffektiv stadsplanering och långa beslutsprocesser pekas ut som huvudorsaker till den växande bostadskrisen.

Spanien kan behöva upp till 2,7 miljoner nya bostäder inom de kommande 15 åren för att möta efterfrågan. Detta enligt en rapport från fastighetsutvecklarnas branschorganisation APCE och konsultfirman Colliers. Undersökningen pekar på att den nuvarande byggtakten på cirka 90.000 nya bostäder per år är långt

ifrån tillräcklig för att tillgodose det växande antalet hushåll och arbetskraftsinvandringen, som tillsammans skapar 230.000 nya hushåll årligen. Den största bristen väntas i storstadsområden som Madrid, Barcelona och Málaga, samt på ögrupperna Balearerna och Kanarieöarna. Här växer antalet nya hushåll flera gånger snabbare än antalet nya bostäder som byggs. I kontrast ser mindre befolkade områden, som Cáceres och Ciudad Real, en bättre balans mellan utbud och efterfrågan.

ENLIGT RAPPORTEN är en av huvudorsakerna den långa tiden det tar att godkänna stadsplaner och byggprojekt. Processen kan sträcka

sig över 20 år, på grund av byråkrati, rättsliga tvister och politiska förändringar. Bristen på stadsplanering driver upp markpriserna och därmed även bostadspriserna, vilket försvårar för både privatpersoner och investerare.

För att möta dessa utmaningar efterlyser branschorganisationen en reform av den spanska marklagen. Den föreslagna förändringen syftar till att förenkla regelverket och minska juridisk osäkerhet, men har ännu inte fått tillräckligt politiskt stöd för att antas. Samtidigt uppmanas de offentliga myndigheterna att öka byggandet av sociala bostäder för att hantera bristen och göra bostäder mer tillgängliga.

MOMS PÅ BASVAROR HÖJS TILLBAKA

Flera av de tillfälliga momssänkningarna på basvaror som regeringen införde under inflationskrisen började successivt tas bort den 1 oktober. Detta påverkar varor som bröd, ägg, grönsaker, frukt och olivolja, trots att vissa av dessa fortfarande upplever betydande prisökningar.

Regeringens beslut innebär att momsen på dessa produkter är två procent fram till årsskiftet, för att därefter återgå till fyra procent, den så kallade superreducerade momsen. Före de tillfälliga sänkningarna var momsen på tio procent, som är den normala momssatsen för livsmedel i Spanien. Sänkningarna infördes ursprungligen som ett svar på effekterna av konflikterna i Ukraina och Mellanöstern, men åtgärderna har av experter beskrivits som otillräckliga för att motverka inflationens konsekvenser.

Olivolja är en av de produkter som

MOMSEN PÅ BASVAROR SÄNKTES ELLER SLOPADES HELT FÖR ATT BROMSA INFLATIONEN. NU HÖJS DEN IGEN.

drabbats hårdast av prisökningar. Enligt konsumentprisindex steg olivoljans pris i augusti med 25,1 procent jämfört med samma månad året innan. Sedan januari 2021 har priset ökat med hela 170,5 procent. I detta fall är orsaken framför allt de senaste årens värmeböljor, som lett till minskade skördar, snarare än geopolitiska faktorer.

Konsumentorganisationen Facua har kritiserat momssänkningen som "ineffektiv", eftersom reella pris-sänkningar varit små och distributö-

rer passat på att öka sina marginaler. Från den 1 oktober har även momsen på pasta och fröolja höjts från fem till 7,5 procent, i enlighet med EU:s rekommendation att gradvis avveckla krisåtgärder.

Trots att inflationen avtar kommer många hushåll nu märka av ökade matpriser. Konsumentorganisationer uppmanar regeringen att införa striktare kontroller för att säkerställa att företagen följer regler och inte utnyttjar momshöjningarna för egna vinster.

PARLAMENTET SÄTTER STOPP FÖR "GOLDEN VISA"

Regeringspartiet PSOE har drivit genom ett förslag i parlamentet i syfte att avskaffa visumprogrammet där utlänningar beviljas uppehållstillstånd vid investeringar på minst 500.000 euro i Spanien. Ärendet går nu vidare till senaten.

Programmet infördes 2013 av PP-regeringen för att locka utländska investeringar, men har kritiserats för att driva upp bostadspriser och öka spekulation, särskilt i städer som Barcelona, Madrid och Málaga. Över 14.500 visum har ut-

färdats, främst till investerare från Kina, Ryssland och USA, där 94 procent kopplas till fastighetsköp.

Reformen har inte trätt i kraft ännu, men regeringen hoppas med den minska spekulationen och avlasta bostadsmarknaden.

UTLÄNDSK ARBETSKRAFT DOMINERAR NYA JOBB

Spanien nådde ett sysselsättningsrekord med 21,82 miljoner i arbete under tredje kvartalet, där nästan alla nya jobb gick till utländska arbetare eller personer med dubbelt medborgarskap. Antalet sysselsatta spanjorer minskade med 12.000. Denna trend är tydlig inom hotell- och restaurangsektorn, där 27 procent av arbetskraften är utländsk.

MATPRISER URHOLKAR SPANSK KÖPKRAFT

I Spanien har matpriserna ökat 14 procentenheter mer än lönerna sedan 2019, enligt OECD. Detta har minskat hushållens köpkraft, särskilt bland låginkomsttagare, trots landets starka jobbtillväxt. Kriget i Ukraina och torka har drivit upp priserna på viktiga livsmedel. Regnväder kan dock bidra till bättre skördar och lägre priser framöver.

INFLATIONEN PÅ LÄGSTA NIVÅN SEDAN 2021

Spanien noterade 1,5 procents inflation i september, den lägsta nivån på tre år, tack vare fallande bränslepriser och stabiliserade matkostnader. Den ekonomisk tillväxten accelererade samtidigt till 3,1 procent. Bränslepriserna har sjunkit med 13 procent jämfört med föregående år, men ekonomer varnar för ett inflationsuppsving vid årsskiftet.

SUPERRIKA UNDVIKER FÖRMÖGENHETSSKATT

Spanien hade rekordmånga superrika 2022, men endast 27,6 procent betalade förmögenhetsskatt. Regionala skatteförmåner, särskilt i Madrid och Andalusien, har sänkt skatteintäkterna. Regeringens nya solidaritetsskatt för de rikaste genererade däremot 623 miljoner euro under 2022.

OKLART HUR STOR EGENPRODUKTIONEN AV EL ÄR

Spanien har 3,88 GW installerad solenergi kapacitet för egenkonsumtion, långt från målet 19 GW till 2030. Avsaknaden

SOLPANELER.

av realtidsmätning försvårar effektiv produktion och ökar kostnaderna för hushåll och företag. Konkurrensverket rapporterar att 21 procent av hushållen lagrar överskottsenergi, men reglering krävs för att förbättra mätning och effektivitet.

”RELATIONERNA MELLAN SPANIEN OCH SVERIGE UTMÄRKTA”

Sveriges nye ambassadör i Madrid, Per-Arne Hjelmhorn, tillträdde posten i mitten av augusti och har fått en riktig rivstart. Visserligen dröjde lämningen av kreditivbrevet till den spanske monarken Felipe dröjt, vilket hindrade Hjelmhorn från att kunna närvara vid det officiella firandet av Spaniens nationaldag, men däremot har han fått fira Svensk-Spanska Handelskammarens 75-årsjubileum och prata fotboll med Madrids borgmästare, som håller på samma lag som ambassadören. Hjelmhorn har även hunnit ge sin andra intervju till Syd-kusten, den senaste på plats i ambassaden.

För Per-Arne Hjelmhorn utgör tjänstgöringen i Madrid ett kärt återseende, både för honom och hustrun Anette. Detta då de tidigare bott i Madrid 1999-2002, när Hjelmhorn arbetade som förstesekreterare på ambassaden. Här föddes dessutom parets dotter Ottilia. Den äldste sonen Carl-Wilhelm föddes i Santiago de Chile, där Hjelmhorn hade sitt första utlandsuppdrag 1996-1999, och i Madrid blev far och son hängivna fans av Atlético Madrid.

–Detta trots att laget två av de tre åren vi var här spelade i division två. Stämningen i den gamla stadion Vicente Calderón var dock oslagbar, berättar ambassadören när han tar emot Syd-kusten i sitt arbetsrum. Fönstret vetter mot gården och det praktfulla ambassadresidenset, som förvärvades av de svenska myndigheterna för exakt 120 år sedan. En stor svensk fana vajar som vanligt ovanför entrén.

Ambassadörens privata idrottsintresse kan förefalla som något sekundärt, men ska på inget sätt underskattas. De diplomatiska banden är till stor del baserade på personliga relationer och gemensamma intressen. I det här fallet delar Hjelmhorn det faktum att

FOTO: MATS BJÖRKMÄN

SYDKUSTEN HAR FÅTT EN EKSKLUSIV INTERVJU MED SVERIGES NYE AMBASSADÖR I MADRID PER-ARNE HJELMHORN, SOM VAR FÖRSTESEKRETERARE PÅ AMBASSADEN 1999-2002.

han är ”colchonero” med Madrids nuvarande borgmästare José Luis Martínez-Almeida (PP). Denna perfekta dörröppnare kunde ambassadören tillgripa när han fick träffa borgmästaren i samband med Svensk-Spanska Handelskammarens 75-årsjubileum, som firades den 26 september i ett 1800-tals palats i Madrid.

–Samtalet gled naturligt in på fotboll och ”Atleti” efter att vi presenterats för varandra, berättar Hjelmhorn.

DETTA ÄR PER-ARNE Hjelmhorns tredje uppdrag som ambassadör, efter ett år i Malaysia och fem i Brasilien. Det stora idrottsintresset, han har spelat både fotboll och basket i sin ungdom, tillfredsställdes naturligtvis av att tjänstgöringen i Brasilien sammanföll med OS 2016. Hjelmhorn hade tidigare även lyckats pricka in sommar-OS i Beijing 2008, då han var stationerad på ambassaden i Kina under fyra år.

De senaste åren har han varit verksam på UD i Sverige, som Utrikesråd för Handelsfrågor. Det är en chefspost direkt underställd Handelsministern och statssekreteraren, som medfört att Per-Arne Hjelmhorn fått resa runt hela världen. I den bemärkelsen blir posten i Madrid betydligt lugnare, även om ambassadören förväntas och avser att besöka olika delar av Spanien regelbundet. En autonom region som Hjelmhorn inte fick tillfälle att besöka under sin förra tjänstgöring

FOTO: CASA REAL

FÖRST I MITTEN AV NOVEMBER KUNDE PER-ARNE HJELMHORN LÄMNA SINA KREDITIVBREV TILL FELIPE VI.

i Madrid, och som han ser fram emot att lära känna, är Galicien.

Redan före utnämningen som ambassadör i Madrid hade Hjelmhorn arbetat med ärenden direkt relaterade till Spanien. Det gällde exempelvis planeringen av det spanska kungaparets statsbesök i Sverige, i november 2021.

Senast Per-Arne Hjelmhorn var stationerad i Madrid hade Spanien en konservativ regering under José María Aznar och Sverige en vänsterregering som leddes av Stefan Löfven. Nu är situationen den omvända, med socialisten Pedro Sánchez som spansk regeringschef och moderatledaren Ulf Kristersson som statsminister. De olika färgerna på ländernas respektive regeringar ser Hjelmhorn dock inte som något större problem.

–De diplomatiska relationerna mellan Spanien och Sverige är utmärkta. Dessutom sitter våra respektive ministrar alltid sida vid sida när de samlas i Bryssel, av ren bokstavsordning, vilket bidrar till att närma oss varandra även på ett personligt plan.

DET ÄR ANNARS LÄTT att få intrycket att det råder kaos i den spanska politiken, med stor polarisering och ständigt infekterade debatter. Hjelmhorn kan hålla med om att det blivit mer polariserat än när han verkade i Madrid för 22 år sedan, men menar att den nuvarande situationen i Spanien på inget sätt är unik. Liknande schismer råder i många andra länder och även i EU-parlamentet. Ambassadören betonar istället att det finns många frågor där Spanien och Sverige har liknande intressen och där de två länderna drar åt samma håll.

–Visst hade det varit önskvärt om den allmänna debatten hade varit mer lugn och sansad, men förutsättningarna för det är dåliga just nu och sociala medier bidrar inte heller direkt.

En av huvudfrågorna för Sverige är EU:s konkurrenskraft. Statsrå-

det på Statsrådsberedningen med ansvar för EU-frågor, Christian Danielsson, var nyligen på besök i Madrid och deltog i ett seminarium som arrangerades av ambassaden.

–Konkurrenskraften är en fråga som Sverige drev under ordförandeskapet i EU och vi ser enorma möjligheter att samarbeta med Spanien kring detta. Liksom inte minst när det gäller den gröna omställningen, som lyder under den nya spanska EU-kommissarien Teresa Ribera.

ETT ANNAT OMRÅDE där svenska och spanska myndigheter tvingats till nära samarbete är den organiserade brottsligheten. Detta mot bakgrund av att kriminella gäng i Sverige blivit allt mer aktiva i områden som Costa del Sol, där svenska medborgare både skjutit och blivit beskjutna i diverse gäng-uppgörelser.

–Jag hade kontakt med myndigheterna och nordiska polis-sambandsmän om detta under ett besök i Málaga nyligen. Det är en mycket olycklig utveckling, men samarbetet fungerar utmärkt och den spanska polisen har verkligen prioriterat denna fråga.

» Spansk och svensk polis har ett nära samarbete för att bekämpa den organiserade brottsligheten.

Hjelmborn betonar att organiserad brottslighet inte håller sig inom ett lands gränser och bekämpningen kräver därför internationellt samarbete. En annan gränsöverskridande fråga är migrationen, där Spanien just nu upplever ett massivt tryck, speciellt på Kanarieöarna.

–För Sverige är migrationen en global fråga och Spaniens yttre gränser är även EU:s. Den tidigare EU-kommissarien Ylva Johansson lyckades få till den viktiga migrationspakten under det svenska EU-ordförandeskapet. Den antogs därefter definitivt i EU-parlamentet i somras och bidrar på ett viktigt sätt till att både ta kontroll över de yttre gränserna och underlätta handläggningen av utlänningsärenden, liksom att bekämpa människosmuggling.

Enligt en studie av föreningen Svenskar i Världen vistas omkring 104.000 svenskar i Spanien mer eller mindre permanent. Det är en siffra som endast överträffas i USA. En av de frågor som mest irriterar spaniensvenskar är svårigheten och kostnaderna för att förnya pass och nationellt ID-kort. I Spanien är detta endast möjligt på ambassaden, men det är svårt att boka tid och kostnaden är mångdubbelt högre än om man förnyar i Sverige.

–Detta är en fråga som vi är högst medvetna om. Det faktum att det svenska passet måste förnyas så ofta som vart femte år är ett beslut som fattades i Sverige på grund av att svenska pass missbrukats. Det finns inget intresse i att göra förnyelsen dyrare eller mer komplicerad för utlandssvenskar, men det är ett beslut som vi inte kan påverka i Spanien. Däremot arbetar vi fortsatt med att förbättra systemet med tidsbokning på ambassaden.

ETT FLERTAL LÄNDER bytte ut sina Madridambassadörer i somras, vilket innebar att Hjelmborn fick vänta först till mitten av november innan han fick lämna sina kreditivbrev till kung Felipe VI. Det har dock inte hindrat honom från att vara fullt verksam från första början på sin nya post.

–Vi arbetar med ett flertal projekt från ambassadens sista, som omfattar både kultur, företagsamhet och miljö. Vi hoppas att svenska företag ska kunna delta i det gröna stadsbyggnadsprojektet Madrid Nuevo Norte och ambassadens residens kommer att fortsätta vara ett nav för konferenser och kulturevenemang.

Turism till Sverige är en annan fråga som Sveriges ambassad driver. Även om Spanien där än så länge ligger i lä, med uppemot två miljoner besök från Sverige om året, så ökar intresset även bland spanjorer för att turista i Sverige.

–”Coolcation” har ju blivit ett begrepp i takt med att det blir allt varmare i traditionella turistländer, så det är troligt att vi kommer att se allt fler spanjorer som reser till Sverige på semester. Det vill vi spinna på, avslutar ambassadör Hjelmborn.

TEXT: MATS BJÖRKMAN

Planerad flytt till Spanien

Vid flytt från Sverige till Spanien finns det ett flertal saker man måste ta ställning till. Enligt vår erfarenhet behöver de flesta hjälp med att ställa de rätta frågorna.

Förutom praktiska frågor av administrativ karaktär kan omständigheter i Sverige påverka möjligheterna att skattemässigt skriva ut sig. I första hand handlar detta om omständigheter i Sverige som kan leda till väsentlig anknytning och obegränsad skattskyldighet till Sverige efter utskrivning.

Om väsentlig anknytning föreligger saknar tyvärr skatteavtalet en regelstyrd regim för fastställelse av hemvist de tre första åren efter utflytt (artikel 4.3). Vi rekommenderar därför att man etablerar en solid helhetsbild av den nya skattesituationen, samt hur man organiserar omständigheterna i Sverige för att undgå dubbla skatteanspråk som nuvarande skatteavtal inte kan lösa.

Viktiga frågeställningar:

- Vad är skattemässig hemvist och hur fastställs den?
- Kan man äga en bostad i Sverige efter utflytt?
- Kan man äga ett bolag i Sverige efter utflytt?
- Kan man etablera likartad verksamhet från Spanien med kunder i Sverige och samtidigt ha ett vilande bolag i Sverige?
- Hur blir den nya skattesituationen i Spanien?
- Hur beskattas inkomst av kapital, utdelningar, pensioner, förmögenhet m m efter flytten?
- Kan man ha ISK och kapitalförsäkring efter flytten?
- Är ”Beckham” möjligt och relevant?
- Vad måste man praktiskt göra för att skriva in sig i Spanien och vilken dokumentation bör man förbereda inför flytten?

Haga Kapital har genom åren assisterat ett flertal flyttar. Vi rekommenderar därför en detaljerad granskning baserad på individuella omständigheter för att kartlägga vad som måste ordnas innan man skriver ut sig. Vidare rekommenderar vi en individuell kartläggning av den nya situationen och en detaljerad lista över praktiska saker som måste göras i samband med flytten.

Går du i flyttankar och behöver ett bollplank är du välkommen att kontakta oss på info@hagakapital.com.

HAGA KAPITAL
Financial Services
www.hagakapital.com

SVENSK BANK ÖPPNAR FILIAL PÅ CALLE LARIOS

TF Bank har öppnat sitt första spanska kontor i Málaga, strategiskt beläget på Calle Larios. Banken erbjuder kreditkort och små lån till privatpersoner och förväntar sig en måttlig tillväxt på den spanska marknaden. TF Bank, som grundades i Borås och är listad på Stockholmsbörsen, expanderar internationellt genom digitala lösningar.

ANSTÄLLD SPARKAD FÖR ATT HA ÄTIT OSÅLD MATBIT

En Mercadona-anställd avskedades för att ha ätit en krokett avsedd för soporna, men domstolen fann beslutet oproportionerligt. Företaget måste nu betala 40.000 euro i kompensation. Domstolen påpekade att handlingen inte var grov nog för avsked, särskilt då produkten saknade marknadsvärde. Mercadona kommer inte att överklaga.

SAMARBETE GER KUNDTJÄNST DYGNET RUNT

Svenskägda Voicedesk i Fuengirola samarbetar nu med ByltAx Systems på Filippinerna för att erbjuda kundservice dygnet runt. Genom tidszonerna täcks alla timmar och dagar i veckan. Voicedesk betonar att de enbart hanterar inkommande samtal och inte telemarketing, vilket stärker deras specialisering på outsourcing av kundservice till nordiska företag.

SVENSKT MILJÖPROJEKT I BARCELONA

Svenska Duni har genomfört ett pilotprojekt i Barcelona för att omvandla komposterbara servetter till gödningsmedel. Projektet, i samarbete med Abono Km0, resulterade i 15 förpackningar gödningsmedel av 122 kilo servetter. Testet visar potentialen för minskat avfall och förbättrad resurshantering inom restaurangbranschen.

NORWEGIAN UTÖKAR LINJER FRÅN MÁLAGA

Flygbolaget Norwegian kommer att trafikera tretton rutter från Málaga

START FRÅN MÁLAGA.

under vintersäsongen 2024/2025, med över 240.000 platser till städer i Norden och Tyskland. Málaga blir därmed Norwegian näst största spanska flygplats efter Alicante. Bolaget satsar på den spanska marknaden med en 20-procentig kapacitetsökning och tio nya rutter jämfört med förra året.

EN SKÅL I CAVA FÖR SVENSK-SPANSKA HANDELSKAMMAREN, SOM FIRAR 75 ÅR. FRÅN VÄNSTER KAMMARENS VD ANNA FRANSSON, STYRELSEMEDLEMMEN ÁFRICA CALLEJA, GÖTEBORGS BORMÄSTARE ASLAN AKBAS, MADRID BORMÄSTARE JOSÉ LUIS MARTÍNEZ-ALMEIDA, KAMMARENS ODFÖRANDE JOSÉ MARÍA GALOFRÉ, SVERIGES AMBASSADÖR PER-ARNE HJELMBORN OCH KAMMARENS VICE ORDFÖRANDE ROBERTO GARCÍA.

KAMMARE SOM LYCKATS ANPASSA SIG TILL TIDERNA

Bok redogör för ett sekel av handelsförbindelser.

Svensk-Spanska Handelskammaren har hösten 2024 firat 75 år. En högtidlig fest hölls den 26 september i Palacio de los Duques de Pastrana, i Madrid. I samband med jubileet har ett ambitiöst samlingsalbum givits ut, som tagit tre år att framställa.

–Handelskammaren grundades 1949, men boken omfattar hundra år av företagsrelationer mellan Spanien och Sverige, berättar kammarens VD Anna Fransson för Sydskusten.

Vid jubileumsfesten i Madrid den 26 september närvarade bland andra Madrids borgmästare José Luis Martínez-Almeida, Göteborgs borgmästare Aslan Akbas, vice talmannen i den spanska senaten Javier Maroto och Sveriges nye ambassadör i Madrid Per-Arne Hjelmhorn. Skådespelare underhöll gästerna, utklädda till kända svenska och spanska figurer som Pippi Långstrump och Don Quijote. Ljusen på jubileumstårtan blåstes ut till operasång.

–Vi har planerat för jubileumsfesten i nära ett år och det har varit väldigt intensivt, speciellt de sista månaderna, berättar Svensk-Spanska Handelskammarens VD Anna Fransson.

En huvudroll i firandet har den jubileumsbok som är på 240 sidor och som innehåller mer än 200

fotografier från kammarens och Spaniens historia sedan hundra år tillbaka. Den har tryckts upp på både spanska och svenska och säljs i samband med jubileet av Handelskammaren.

BOKEN HAR PRODUCERATS av Ingela Brandberg, Antonio Cordón och tidigare ordföranden i Kam-maren Ingemar Naeve. Den senare har främst haft till uppgift att

JUBILEUMSBOKEN HAR GIVITS UT I TVÅ VERSIONER, PÅ SPANSKA OCH SVENSKA.

finna sponsorer för att finansiera projektet.

–Vi trodde aldrig att vi skulle bli klara för det dök hela tiden upp nytt material som förtjänade att inkluderas i boken, trots att det inte var planerat från början, berättar Ingela Brandberg och Antonio Cordón. De har gjort det största jobbet, oavlönat, med att samla ihop allt material och bilder.

–Det har verkligen inte varit enkelt. Handelskammaren har flyttat ett antal gånger genom åren och mycket arkivmaterial har gått förlorat, men vi fann en guldåder i form av de bulletiner som kammaren givit ut och som det fanns kopior av bevarade i riksarkivet, tillägger Ingemar Naeve.

Den svenska titeln på jubileumsboken är ”Fjärran och ändå så nära” och syftar på att trots avståndet och de kulturella skillnaderna så har de spansk-svenska relationerna sedan början på 1900-talet varit anmärkningsvärda. I förhållande till landets begränsade storlek och befolkningsmängd har Sverige haft en framskjuten position i handelsrelationerna med Spanien.

Detta beror bland annat på att ett flertal svenska eldsjälur bidrog till att stärka banden mellan Spanien och Sverige under en period när Francoregimen var isolerad från övriga världen.

Svensk-Spanska Handelskammaren var den sjunde i sitt slag som grundades utanför Sverige. Innan hade dock nära kontakter redan knutits med spanska makt-havare och företagare genom "Las Corderadas", en orden där till en början uteslutande män samlades för att frossa i dilamm och dricka goda Riojaviner. Traditionen lever kvar än idag och leds i dagsläget av Anna Fransson.

» Jubileumsboken är på 240 sidor och innehåller mer än 200 fotografier från kammarens historia.

Jubileumsboken är inte bara en nostalgisk resa för svenska företagare som är och har varit aktiva i Spanien, utan ett intressant historiskt dokument som behandlar många olika perioder och aspekter av den gemensamma svensk-spanska företagshistorien. Nutidshistorien visade sig för övrigt borgmästaren i Madrid ha koll på:

–Sverige var det land som investerade mest i Spanien pandemiåret 2020. Det är ett tecken på stöd och tillit som är värd att framhäva och som speglar de goda relationerna mellan våra två länder, betonade José Luis Martínez-Almeida när han intervjuades av Syd-kusten i samband med jubileumsfesten.

ANNA FRANSSON är lika överraskad som bokens författare över allt de lyckats få fram.

–Vi trodde att vi hade viss koll på Kammarens historia, men när man nu ser boken så inser man att det bara var en bråkdel som vi kände till.

Anna lärde känna Spanien genom sin farfar Arne Fransson, som liksom flera andra Sundsvallsbor skaffade sig eget boende i Benidorm på 1960-talet. Hon bor numera i grannkommunen Alfaz del Pi och startade som delegat för Svensk-Spanska Handelskammaren i Alicanteprovinsen. Hon anställdes som VD 1999.

–Kammaren har upplevt en enorm utveckling de senaste åren, bland annat beroende på att företagsklimatet förändrats. Tidigare hade de svenska företagen med sig direktörer och en stor del av personalen från Sverige till Spanien, men nu är nyckelposterna huvudsakligen tillsatta av spanjorer, berättar hon.

DENNA FÖRÄNDRING utgör en stor utmaning för Handelskammaren, då de spanska företagsledarna inte har ett naturligt behov av att umgås i svenska kretsar, som deras svenska företrädare. För Anna är det dock väldigt positivt och ett tecken på mognad att de svenska bolagen värvar sina företagsledare lokalt.

–Spanjorerna känner trots allt bäst till sin marknad, företagskulturen och hur man ska hantera den lokala administrationen.

En annan anmärkningsvärd förändring på senare år är den växande spanska närvaron i Sverige. Lockade av bland annat viktiga offentliga upphandlingar inom infrastruktur och energisektorn etablerar sig allt fler spanska företag i Sverige och Handelskammarens delegation i Stockholm har i dagsläget ett 30-tal medlemmar, vilket är fler än någonsin.

–Förr när man flög från Madrid till Sverige satt det mest svenskar på flyget men nuförtiden är det framför allt spanjorer, som dessutom talar svenska, konstaterar Anna Fransson.

SVENSK-SPANSKA Handelskammarens nuvarande ordförande är VD:n för Volvo Car España, José María Galofré. Han konstaterar att tiderna förändrats men att Handelskammarens roll förblir densamma.

–Den främsta uppgiften för en handelskammare är att stimulera affärer. Behovet av lobbyarbete är inte lika påtagligt idag som förr, men istället träffas vi, många direkta arvtagare till de första svenska pionjärerna, under kulturella och sociala former. Det hindrar på inget sätt att det ändå leder till viktiga affärer till slut.

TEXT: MATS BJÖRKMAN

www.cchs.es

www.syd-kusten.es/tv/24021

SÄRSKILT ANLITADE SKÅDEPELARE UTKLÄDDA TILL TYPISKA SPANSKA OCH SVENSKA FIGURER UNDERHÖLL GÄSTERNA VID JUBILEUMSFESTEN.

PALACIO DE LOS DUQUES DE PASTRAMA I MADRID UTGJORDE EN LYXIG INRAMNING NÄR SVENSK-SPANSKA HANDELSKAMMAREN FIRADE SITT 75-ÅRSJUBILEUM.

VID JUBILEUMSFESTEN I MADRID DEN 26 SEPTEMBER NÄRVARADE BLAND ANNAT ETT FLERTAL MEDLEMMAR I SVENSK-SPANSKA HANDELSKAMMARENS DELEGATION PÅ COSTA DEL SOL.

EN SPECIELL TACKLUNCH ARRANGERADES DEN 10 OKTOBER PÅ AMBASSADRESIDENSET, DÄR ANTONIO CORDÓN, INGELA BRANDBERG OCH INGEMAR NAEVE FICK HEDERSDIPLOM FÖR SIN UTARBETNING AV JUBILEUMSBOKEN.

ARRAGÖRERNA FRÅN ESTEPONA NÓRDICO OCH ESTEPONA KOMMUN, MED BORGMASTAREN JOSÉ MARÍA GARCÍA URBANO I MITTEN.

FÖRSTA NORDISKA DAGEN I ESTEPONA

Enormt intresse från allmänheten.

Den första upplagan av "Nordens dag" anordnades den 19 oktober i Estepona.

Evenemanget arrangerades på strandpromenaden av föreningen Estepona Nórdico, i samarbete med kommunen. Intresset överträffade alla förväntningar och mycket av det som bjöds för provsmakning i de olika stånden tog snabbt slut.

Besökarna bjöds på en bred repertoar av musik och dans på en

stor scen intill havet. Esteponas borgmästare José María García Urbano var bara en av många deltagare.

Sydkusten var på plats och gjorde ett videoreportage, som inkluderade intervjuer med ordföranden i Estepona Nórdico Ulf Hedendahl och spanienkännaren Anders Ekman.

TEXT & FOTO: RICHARD BJÖRKMAN
www.sydskusten.es/tv/24026

DET BJÖDS PÅ MUSIK OCH ANNAN UNDERHÅLLNING FRÅN DE OLIKA NORDISKA LÄNDERNA PÅ EN STOR SCEN SOM SATTES UPP VID STRANDPROMENADEN, MED MEDELHAVET SOM BAKGRUND.

SÄVÄL SKANDINAVER SOM LOKALA ESTEPONABOR LOCKADES TILL DEN FÖRSTA NORDISKA FESTIVALEN.

MATBUTIKEN SPISA HADE ETT AV DE POPULÄRASTE STÅNDEN.

LOKALT JUBILEUMSFIRANDE

FOTO: RICHARD BJÖRKMAN

BLAND DE OMKRING 40 MIDDAGSGÄSTERNA FANNS DEN MEST LÅNGVARIGA DELEGATEN PÅ COSTA DEL SOL FÖR SVENSK-SPANSKA HANDELSKAMMAREN MATS BJÖRKMAN, DEN NUVARANDE DELEGATEN THOMAS LINDEEN, EN AV FÖRFATTARNA TILL JUBILEUMSBOKEN INGELA BRANDBERG OCH SVERIGES KONSUL ISABEL PASCUAL VILLAMOR.

Svensk-Spanska Handelskammarens 75-årsjubileum firades även av delegationen på Costa del Sol, med en middag den 6 november på restaurang Tragabuches.

Ett 40-tal gäster bjöds på en speciell provsmakningsmeny framtagen av Marbellas kände miche-

linkock Dani García. Journalisten Ingela Brandberg berättade om produktionen av jubileumsboken, som fanns till försäljning, och ett stort lotteri anordnades. Intäkterna gick oavkortat till kammarens katastrofhjälp till Valencia.

www.cchs.es

AFTER WORK I GOLFDALEN

Den svenskägda restaurangen Fat Mama, i Nueva Andalucía, tog emot Svensk-Spanska Handelskammaren på en After Work den 11 september.

Deltagarna fick en presenta-

tion av restaurangens ägare, den tidigare DJ:n Martin Hygård, och minglade sedan till utsökta italienska specialiteter.

fatmama.es

DET BEHAGLIGA VÄDRET I MARBELLA FORTFARANDE I MITTEN AV SEPTEMBER INBJÖD TILL ATT MINGLA UTE PÅ TERRASSEN, NÄR SVENSK-SPANSKA HANDELSKAMMAREN HADE AFTER WORK PÅ FAT MAMA.

HUSPRISERNA STIGER ALLTJÄMT

Nya siffror från spanska inskrivningsmyndigheten Registradores visar att bostadspriserna i landet stiger med 3,87 procent under årets tredje kvartal. Antalet bostadsaffärer har å sin sida ökat med 13,9 procent jämfört kvartalet före, konstaterar Fastighetsbyrån Utland i ett pressmeddelande.

Under årets nio första månader har bostadspriserna i Spanien stigit med hela 11,56 procent. Antal bostadsköp av svenskar ligger på en stabil nivå, men flera andra länder går om Sverige på listan över största köpnationer.

Enligt den senaste rapporten från den spanska inskrivningsmyndigheten, publicerad den 14 november, såldes 166.609 bostäder i Spanien mellan juli och september. Bostadspriserna fortsätter att stiga och har sedan bottenivån 2014 ökat i värde med drygt 80 procent.

–Marknaden i Spanien som helhet är het med tydligt stigande priser och många bostadsaffärer. Efterfrågan både från spanjorer och utländska köpare är stark och utbudet generellt lågt. En låg nivå på nyproduktion de senaste åren bidrar till obalans mellan utbud

FOTO: RICHARD BJÖRKMAN

"EFTERFRÅGAN BÅDE FRÅN SPANJORER OCH UTLÄNDSKA KÖPARE ÄR STARK OCH UTBUDET GENERELLT LÅGT", SÄGER MARTIN POSCH AFFÄRSOMRÅDESCHEF FÖR FASTIGHETSBYRÅN UTLAND.

och efterfrågan och stigande priser, säger Martin Posch affärsområdeschef för Fastighetsbyrån Utland.

ANTALET KÖP AV SVENSKAR var 605 under tredje kvartalet, vilket var en liten ökning från 596 föregående kvartal. Totalt fortsätter Sverige däremot att halka ner på listan över de största köpnationerna. Sverige ligger nu på trettonde plats, när även Ryssland gått om i antal köp i Spanien. Historiskt stora köpnationer som Storbritannien, Tyskland och Frankrike har också minskat sin andel av de utländska köpen tydligt, medan

länder som Polen, Ryssland och Kina ökat sina andelar.

–Historiskt sett har svenskar varit en väldigt stark köpnation i Spanien och legat uppe bland de fem största i perioder. Nu har vi alltså halkat ner rejält på den listan. Det beror på den svenska ekonomin, kronkursen och bostadsmarknaden i Sverige, men också att andra nationaliteter ökat sina köp i Spanien. Dock finns intresset för bostäder i solen kvar och vi ser att stort intresse från svenskar. Förutsättningarna att vi ska klättra igen är goda nu när räntorna sänks, säger Martin Posch.

ENERGIJÄTTE NOBBAR SPANIEN AV SKATTESKÄL

Det spanska oljebolaget Repsol har valt att flytta en del av sina gröna investeringar till Portugal, som ett svar på den spanska regeringens beslut att upprätthålla en särskild skatt för energiföretag. Bolagsledningen har flera gånger varnat för en omvärdering av sina framtida projekt i Spanien om inte skatten tas bort.

Av de 1,5 miljarder euro som Repsol planerar att investera i förnybara energiprojekt i Spanien, flyttas inledningsvis 15 miljoner euro till grannlandet Portugal. Det första projektet att drabbas av beslutet är byggandet av en elektolysator för produktion av upp till fyra megawatt grönt väte i staden Sines, där Repsol redan har ett stort raffinaderi.

En elektolysator en viktig del av

tekniken för att producera grönt väte, vilket ses som en nyckelkomponent i framtidens energisystem. Med hjälp av elektricitet från förnybara källor delas vattenmolekyler i väte och syre. Detta väte, som kallas "grönt väte", kan användas i en rad applikationer som ett miljövänligt alternativ till fossila bränslen.

FLYTTER AV PROJEKTET kommer efter att Repsols VD, den tidigare baskiske politikern Josu Jon Imaz, vid upprepade tillfällen varnat för att bolaget skulle frysa sina investeringar i Spanien om energiskatten inte slopades. Regeringen har inte bara behållit den, utan överväger nu att göra den permanent. Flera viktiga projekt i Spanien, inklusive planerade gröna

anläggningar i Tarragona, Cartagena, La Coruña, Puertollano och Muskiz, där Repsol planerar att gradvis ersätta gas med grönt väte i sina produktionsprocesser.

Repsol har redan en fungerande elektolysator i Muskiz (Biscaya) med en kapacitet på 2,4 megawatt och större anläggningar har planerats, bland annat en på 100 megawatt i Muskiz och en på 150 megawatt i Tarragona. Dessa installationer är en del av företagets långsiktiga strategi för att upphöra med fossila bränslen och främja övergången till förnybara energikällor.

År 2020 godkände EU en plan för att stödja utvecklingen av grönt väte med över 5,2 miljarder euro i offentligt stöd, och flera projekt i Spanien har erkänts som prioriterade inom denna satsning.

MERCADONA STÄRKER SIN LEDNING

Under två år med extremt hög inflation har Mercadona stärkt sin ställning som Spaniens ledande livsmedelskedja. Företaget är det enda av de största aktörerna på den spanska dagligvarumarknaden som lyckats öka både försäljning, vinst och marknadsandelar sedan 2021.

Finanstidningen Cinco Días rapporterar att Mercadonas försäljning har ökat med 7,3 miljarder euro, vilket är dubbelt så mycket som alla konkurrenter tillsammans. En analys av de finansiella resultaten för Mercadona, Carrefour, Lidl, Eroski, Dia och Alcampo visar att alla utom Dia ökade sina intäkter med tvåsiffriga procenttal fram till slutet av 2023. Mercadona toppade listan med en försäljningsökning på nästan 29 procent jämfört med 2021, till totalt 32,8 miljarder euro. Detta gör att Mercadona nu har nästan en miljard euro mer i omsättning än sina närmaste konkurrenter tillsammans, vilket aldrig tidigare har hänt.

Mercadona, som leds av den valencianske företagaren Juan Roig, har även lyckats öka sin nettovinst med 48 procent och sitt rörelseresultat med 45 procent under denna period. En vändpunkt för Mercadona inträffade i april 2023 när företaget annonserade en pris-sänkning på 500 produkter, vilket gav kunderna en årlig besparing på i genomsnitt 150 euro. Denna strategi vände trenden av en fallande marknadsandel och ökade den till 26,8 procent i juli 2023.

TEXT: MATS BJÖRKMAN

FOTO: SHUTTERSTOCK

MERCADONA TOPPAR STATISTIKEN PÅ ALLA FRONTER, I JÄMFÖRELSE MED ÖVRIGA DAGLIGVARUBOLAG I SPANIEN.

SVENSK NÄRVARO PÅ GRUVMÄSSA I SEVILLA

DE ANSVARIGA FÖR SVERIGES MONTER, FRÅN VÄNSTER: CHRISTER HELJESTRAND (EUROBATTERY MINERALS), CARLOS MONTESA KAJSER (SVERIGES HONORÄRKONSUL I SEVILLA), MÓNICA CAUZA BOTTALA (ABBANTIA LAW FIRM) OCH ROBERTO GARCÍA MARTÍNEZ (VD FÖR EUROBATTERY MINERALS).

Den femte upplagan av Mining and Minerals Hall (MMH) 2024 hölls 15-17 oktober i kongresspalatset Fibes i Sevilla. Sverige var inbjudet som särskilt gästland och den svenska monter ledades av Svensk-Spanska Handelskammaren.

Den tre dagar långa gruvmässan lämnade ett starkt ekonomiskt avtryck i Sevilla. De mer än 14.700 besökarna var 46,6 procent fler än vad som registrerades förra året. MMH 2024 har etablerat sig som en ledande internationell mötesplats för gruvindustrin och det är en av de största gruvmässorna i Europa, om inte den allra största.

Sverige var inbjudet land i årets upplaga och Sveriges monter gick

under Svensk-Spanska Handelskammarens namn, med logistiskt stöd från Eurobattery Minerals AB och Abbantia Law Firm. Övriga företag som fanns med i den svenska monter var Axflow Holding AB, Volvo Cars, Geosyntec Consultants och Raven Management.

Montern besöktes av bland andra Sveriges ambassadör i Spanien Per-Arne Hjelmhorn och Jan Moström, VD för LKAB och ordförande för Euromines. Likaså närvarade representanter från SGU (Sveriges geologiska undersökning) och Swedish Metals and Minerals-programmet (en del av Vinnovas Impact Innovation-satsning).

TEXT & FOTO: CHRISTER HELJESTRAND

GRUVMÄSSANS FOKUS LÅG PÅ FORSKNING, TEKNISKA INNOVATIONER OCH HÅLLBARHET, VILKET ÅTERSPEGLAR DE STRATEGISKA PRIORITERINGARNA FÖR DAGENS GRUVINDUSTRI.

HELIAIR MARBELLA HAR SKAFFAT FLER HELIKOPTRAR OCH HAR I HÖST STARTAT EN FILIAL I MARBELLA TILL FLYGSKOLA SCANADINAVIAN HELICOPTER CENTER.

SVENSK FLYGSKOLA PÅ COSTA DEL SOL

Det svenskägda företaget HeliAir Marbella fortsätter att expandera. Det senaste är att de nu även har startat en flygskola. –Vi utgår från Marbella men själva flygträningen görs kring en gård i Ronda och vid flygplatsen i Jerez, för att öva radio och kommunikation, berättar piloten och ägaren Roger Gudmundsäter.

Kursen tar normalt 6-9 månader och leder till att man erhåller privatlicens för att flyga helikopter. Vid intresse kan man sedan utbilda sig vidare för att bli kommersiell pilot med så kallat CPL, vilket HeliAir Marbella själva kan ha behov av framöver.

Det svenskägda företaget etablerade sig på Costa del Sol 2019 och satsningen fick snart läggas på is, på grund av coronapandemin. Sedan har det dock blivit en snabb

expansion, efter att företaget bland annat tagit över hangaren och landningsplattan som tidigare använts av Helicopteros Sanitarios, vid Istánvägen. Fler helikoptrar har successivt införskaffats, i takt med att efterfrågan ökat. Dessutom erbjuder HeliAir numera även resor med privatflyg och har startat medlemsalternativet "Aviation Club".

INTRESSET FÖR EN FLYGSKOLA är stort och det är på mångas begäran som lektionerna dragits igång. En speciell helikopter har införskaffats för själva träningarna.

–Roger och jag startade flygskolan Scandinavian Helicopter Center 2009, i Västerås, och sålde den 2014. De nuvarande ägarna har nu velat starta en filial i Marbella tillsammans med oss, berättar Göran Wennergren, som är Operations Manager.

Den nya flygskolan på Costa del Sol räknar med att ha elever både som bor lokalt på kusten och elever från skolan i Västerås, som gärna vill ta lektioner speciellt på vinterhalvåret i det behagliga klimatet i södra Spanien.

ALLT FLER HELIKOPTRAR SAMLAS PÅ PLATTAN VID ISTÁNVÄGEN SOM TIDIGARE TILLHÖRDE HELICOPTEROS SANITARIOS.

TEXT: MATS BJÖRKMAN

FOTO: RICHARD BJÖRKMAN

www.heliairmarbella.com

www.sydskusten.es/tv/24022

Kan man avsäga sig ett arv för tillgångar i Spanien när det finns skulder?

Många har hört talas om att man i Spanien ärver skulder, oavsett om man bor i landet eller om den avlidne var svensk medborgare. I Sverige innebär ett arv med skulder att dödsboet ansvarar för skulderna, och dessa betalas med dödsboets medel så långt tillgångarna räcker. I Spanien, däremot, övergår skulderna till arvingarna om det inte finns tillräckligt med tillgångar för att täcka dem.

Avstå från arv när skulder överstiger tillgångarna

En vanlig fråga är om det går att avstå från arvet i Spanien om skulderna överstiger tillgångarna. Svaret är ja – i Spanien kan man avstå från arvet, eller acceptera arvet med förbehåll, det vill säga under så kallat "beneficio de inventario". Detta innebär att arvtagaren endast ansvarar för skulder upp till värdet av de ärvda tillgångarna. Det är dock viktigt att vara medveten om att ett arvsavstående i Spanien kan få skattekonsekvenser för arvtagaren. Dessa konsekvenser kan variera beroende på flera faktorer, bland annat om det finns ett testamente, i vilken region av Spanien den avlidne hade sina tillgångar och om arvsavståendet är till fördel för en specifik person.

Missuppfattningar om skatter och lagval

Ett vanligt missförstånd är att tro att man kan undvika spanska skatter genom att göra ett svenskt lagval i testamentet, eller för att man är svensk medborgare och har bott och avlidit i Sverige. Skatterna i Spanien är dock inte beroende av vilket lands lagar som tillämpas på arvet. I vissa regioner, som Andalusien, har arvsskatten dock nästan avskaffats.

Skillnader mellan svenska och spanska arvsregler

Det är också viktigt att förstå skillnaden mellan svenska och spanska regler kring arvsavståenden. I Sverige kan en arvsavsägelse göras innan personen har avlidit, medan i Spanien är detta inte möjligt. Där kan arvet endast avstås, eller accepteras med förbehåll, efter att personen har avlidit. Ett arvsavstående kan dessutom vara partiellt i Sverige, och detta innebär inte alltid skattekonsekvenser i Spanien – det beror på omständigheterna i det enskilda fallet samt på vilken region i Spanien som är aktuell.

Få hjälp med internationella arvsfrågor

Eftersom arv med internationella anknytningar ofta är komplexa, är du varmt välkommen att kontakta oss på Familjens Jurists utlandsavdelning för att få hjälp baserat på din specifika situation.

Vi är specialister på internationell familjerätt

Rätt förberedelser ger trygghet till dig och dina nära i framtiden. Vår utlandsenhet är specialiserad på spansk arvs- och familjerätt.

Kontakta oss på familjensjurist.se, 0770-771 070 eller utland@familjensjurist.se.

Vanessa Quero

SYDKUSTEN PORTAD FRÅN SKOLSTÄMMAN

Efter att Sydkusten ombetts att bevaka årsstämman som Svenska Skolan Costa del Sol höll den 20 november, drog skolledningen tillbaka sin inbjudan med bara några timmars varsel. Stämman blev som väntat laddad. Många familjer anklagar bland annat skolans ledning för att ignorera beslut som fattats vid tidigare stämmor.

Ordföranden för Svenska Skolan Costa del Sol, Carl-Fredrik Morander, skickade en personlig e-post till Sydkustens chefredaktör Mats Björkman den 16 november. Morander meddelade att skolans styrelse önskade bjuda in pressen för att "ge en möjlighet att skriva om skolan på ett sakligt sätt". Det följdes upp med att Sydkusten fick ta del av dagordningen, årsredovisningar och motioner till stämman.

På morgonen den 20 november, bara timmar före den planerade starten av den ordinarie årsstämman, mottog Sydkusten ett nytt mejl från Carl-Fredrik Morander som lät meddela att styrelsen beslutat att inte bevilja journalister tillträde till stämman. Därmed drogs inbjudan tillbaka. Ingen förklaring till beslutet angavs och Sydkusten hade inte heller skrivit något om konflikten, som skulle kunna förklara styrelsens ändrade beslut.

FLERA KÄLLOR HAR i efterhand uppgivit att årsstämman som väntat blev spänd. Många deltagare lämnade lokalen i protest mot att det antogs för omröstning ärenden som inte stod på dagordningen.

Konflikten sammanföll med pressläggningen av denna tidning, men Sydkusten har för avsikt att följa upp ärendet på sina digitala medier. Carl-Fredrik Morander intygar i ett annat mejl att skolledningen är tillgänglig för att svara på frågor, för att möjliggöra en objektiv granskning.

TEXT: MATS BJÖRKMAN

SVENSKA SKOLAN MARBELLA
MED KORTTIDSSKOLAN.

MARBELLA KOMMUNS OTI G^o DÍAZ-
AMBRONA MED SWEA MARBELLAS
ORDFÖRANDE ELIN SUNDRÖM.

PRODUKTER FRÅN
FINCA SOLMARK.

LOTTFLICKORNA WIVECA DEDERING OCH CHARLOTTE JONSSON.

JESSICA FUSSEY OCH MARIA
SIDOR FRÅN MONEYWISE.

KÖREN CHOIR ANDALUZ, MED MONICA SILVERSTRAND.

SHIRLEY OCH SVEN GRUVSTAD.

SWEAS FÖRETAGSMÄSSA ALLT POPULÄRARE

Den 19 november arrangerades en ny upplaga av SWEA Marbellas årliga företagsmässa. Det slogs återigen nytt deltagarkord, med nära 70 utställare.

Den populära utställningsmässan arrangeras sedan flera år i kongresspalatset i Marbella. SWEA Marbella samarbetar med Marbellas utlänningsavdelning, som i år hade en egen monter där de informerade om de olika tjänster som kommunen erbjuder sina utländska invånare.

SWEA-mässan lockar hundratals besökare varje år. Det erbjuds inte bara en mängd varor och tjänster, utan alla utställare bjuder även på dricka och tilltugg. I år fanns allt från glögg och pepparkakor till cava, gin, köttbullar och jamón ibérico.

Att den svenska företagsamheten på Costa del Sol är vital framgår inte minst av det faktum att nya företag deltar varje år.

TEXT: MATS BJÖRKMAN
FOTO: RICHARD BJÖRKMAN
marbella.swea.org

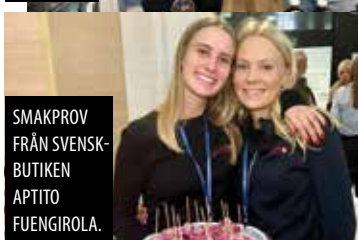
www.sydkusten.es/tv/23027

SVENSKA SKOLAN
COSTA DEL SOL.

JACQUES
OCH
MATHIEU
LAGARDE,
FRÅN LA
CASCADA
MARBELLA.

SMAKPROV
FRÅN SVENSK-
BUTIKEN
APTITO
FUENGIROLA.

NORDIC PROPERTY STUDIO.

MATS BJÖRKMAN PITCHAR SIN ROMAN.

PAHLÉN POOL.

MARBELLA ESTATES.

YELLOW CORNER GALLERY.

Inga dolda extra
kostnader vid
avhämtning!

Svensk biluthyrning med allt inkluderat i priset

www.BrunosCar.com

Specialrabatt för tidningens läsare.
Ange på vår hemsida rabattkoden: [sydkusten](#)

Alla dina juridiska och
administrativa ärenden
under samma tak

Dessi Rogner

+34 640 840 568

+46 725 587 797

www.rogneradvisors.com

info@rogneradvisors.com

C/San Pancraccio, 18 - Fuengirola

FASTIGHETSAFFÄRER • ARV • TESTAMENTER
• UPPRÄTTANDE AV BOLAG • RÅDGIVNING
TILL EGENFÖRETAGARE • FAMILJERÄTT
• SKILSMÄSSOR/VÅRDNADSSKAP/
UNDERHÅLLSSTÖD • TRAFIKÄRENDE
(DGT) • DEKLARATIONER • SKATTE- OCH
ARBETSRÅDGIVNING • NIE • RESIDENCIA

EN HEL STAD I FUENGIROLA

FLER ÄN 140 BUTIKER • STORMARKNAD
BIOGRAFER • RESTAURANGER
miramarcc.com

MIRAMAR
CENTRO COMERCIAL

Autovía A-7, salida 1017A

Showroom
i Calahonda
(Intill Lidl)

QualityPoolSPA
Wellness from Swedish West Coast

Allt inom service och underhåll för pool- och spabad

- Reparation av pool liner, mosaik, pumpar, filter, reservdelar m m
- Pooler - Pooltäckning tillbehör och service på alla Spa & Swimmingpooler
- Vi anpassar traditionell finsk bastu samt ångbastu med Harvias aggregat
  - Spabad i lager - omgående leverans
  - EP-pooler - terasspooler i mosaik
- Vi talar flera språk, inkluderat svenska

AQUAVIA SPA

SAUNA OF FINLAND
WE LIKE SAUNA

T o m 31/10:

10% rabatt

på lamelltäckning
(automatisk) och
pooltak, nu när
påfyllning av pool
inskränkts.

Telefon: +34 951 172 808 - Email: info@qualitypoolspa.es

Adress: QualityPool & Spa Complejo Lidl, C. Beamar de Calahonda, local 5. 29649 Calahonda (Mijas-Costa)

www.qualitypoolspa.es

Trots ökad medvetenhet i Spanien om sällskapsdjur och deras välbefinnande misshandlas och överges ett stort antal fortfarande, bland annat på Costa del Sol. Andra råkar springa bort, vilket skapar stor ångest för såväl djuret som dess ägare. Det är då Patricia Littorin rycker in för att undsätta hundar och återföre familjer. Hon är sedan mer än 20 år en av de största eldsjälarna i djurskyddssammanhang och det gör henne förtjänt av Sydkustens utmärkelse Årets Svensk på Costa del Sol 2024.

Vi träffas på parkeringsplatsen utanför matbutiken Aldi, intill Marbellasjukhuset Costa del Sol. Det är några dagar in i november och vädret väldigt ombytligt. Det är ömsom sol, ömsom mörka moln, men en behaglig temperatur på drygt 20 grader. Patricia Littorin anländer i sällskap av sin dotter Sandra och är på strålande humör. Hon har på sig en färgglad sidenblus och det är första gången vi ses personligen.

–Hej. Vad trevligt att äntligen träffas!

Vägen dit vi ska är inget vidare, så vi åker i en gemensam bil och styr rakt upp mot bergen. Vi har stämt möte för att Sydkusten ska göra ett reportage om arbetet som Patricia Littorin utför i samarbete med hundgården Familia Canina Costa del Sol. Vad Patricia inte vet är att hon även kommer att intervjuas som kommande mottagare av tidningens prestigefyllda utmärkelse Årets Svensk på Costa del Sol.

VÄGEN ÄR SMAL och kurvig. Spridda lanthus och skjul sticker upp här och var. När vi har åkt ungefär sex kilometer och efter viss tvekan, bekräftar Patricia och Sandra att vi är framme. Ett avlångt anspråkslöst lanthus i en sluttning inrymmer nämligen hundgården. Infarten är tillfälligt blockerad av en hantverkarbil, så vi parkerar vårt fordon intill landsvägen.

Ägarinnan till Familia Canina Costa del Sol kommer till vårt möte och hälsar oss välkomna. Hon heter Jael Cova och är från Argentina. Vi får veta att hon tvingats kalla på hantverkare för att brådska sätta upp staket runt tomten. Dels

PATRICIA LITTORIN HAR ENGAGERAT SIG FÖR HUNDARS OCH ANDRA DJURS VÄLBEFINNANDE SEDAN HON BOSATTE SIG PÅ COSTA DEL SOL 2002. SEDAN FLERA ÅR HJÄLPER HON JAEEL COVA, SOM DRIVER FAMILIA CANINA COSTA DEL SOL I OJÉNBERGEN.

HUNDARNAS BESKYDDARE

Patricia Littorin Årets Svensk på Costa del Sol 2024.

har hon hundar som smiter, deltar sig vildsvin in på gården.

Jael är ett litet krutpaket i 50-årsåldern som bär stövlar, bruna lantbyxor och en stor röd tröja. Det blonderade håret är uppsatt i en tofs och hon omges av ett halvdussin hundar. Just nu finns det ett 20-tal jockey på gården,

medan ett par till för tillfället är utlokaliserade, då de slåss med de övriga hundarna.

FAMILIA CANINA Costa del Sol startades av Jael Cova i Estepona och sedan sex år håller hon till i Ojénbergen. Jael sköter ensam om rescue-hundarna, majorite-

ten jaktraser som vindhundar och podenco.

–Varje år överges mängder av hundar när jaktsäsongen är över. Det är hemskt, förklarar Patricia.

Våren 2023 antogs i Spanien en ny lag som värnar om djurens välbefinnande. Den ses som en milstolpe, men omfattar inte bruks- och jakthundar.

–Det är inte klokt. Majoriteten av de djur som misshandlas och överges är just jakthundar. Dessa hålls instängda i skjul utan knappt någon mat och tillåts föröka sig vilt. Precis före jakten får de ingen mat alls, för att de ska vara så ivriga som möjligt när de släpps, berättar Patricia upprörd.

Många kustsvenskar, speciellt i Marbella, förknippar namnet Patricia Littorin med rescue-hundar. Det beror på att hon är mycket aktiv i olika

DEN NYA SPANSKA LAGEN OCH DJURENS VÄLBEFINNANDE OMFATTAR INTE JAKTHUNDAR, SOM ÄR DE SOM MISSHANDLAS I STÖRST UTSTRÄCKNING.

Facebookgrupper, där hon organiserar sökande efter försvunna hundar, insamlingar och försöker hitta adoptivfamiljer. Framför allt har hon stor hjälp av en Facebooksida som har mer än 30.000 medlemmar.

–Responser på ”Svenskar i Marbella” är enorm när det gäller hundar i nöd. Förra året samlades det in tillräckligt med pengar in via gruppen på bara några timmar för att bekosta ett kostsamt kirurgiskt ingrepp. En vit kungspudel hade nämligen fått sin ena tass söndertrampad av ägaren. Den hade läkt ihop helt fel, för ägaren brydde sig inte ens om att ta hunden till en veterinär.

» Majoriteten av de djur som misshandlas och överges är jakthundar, som hålls instängda i skjul.

Patricia Littorins engagemang för övergivna djur på Costa del Sol startade så snart hon flyttat till Marbella 2002. Hon fick höra talas om djurskyddsföreningen Triple A och begav sig dit för att adoptera sin första rescue-hund. Där såg hon vilken brist det var på hjälp och förnödenheter.

–Det behövs fortfarande mycket hjälp från frivilliga, men idag har Triple A åtminstone nya och bra installationer. Då saknades det mesta och jag började samla in filtar, madrasser och annat som behövdes brådskande.

För tillfället har Patricia inga egna hundar. Hennes två livskamrater gick båda bort tidigare i år. Den senaste av dem, Taz, blev nästan 18 år gammal och Patricia sörjer fortfarande. Därför fokuserar hon för tillfället på att bistå andra hundar som behöver hjälp.

VIA EN SPANSK BEKANT fick Patricia Littorin för några år sedan höra talas om Familia Canina Costa del Sol. Hon lärde på det viset känna Jael Cova och har sedan dess samarbetat med henne.

–Jael sköter allt själv och är i ständigt behov av hjälp. Många svenskar bidrar med foder, mediciner och framför allt vatten, som det är ont om här. Det går även att göra ekonomiska bidrag via gårdens Facebooksida.

MÅNGA KUSTSVENSKAR FÖRKNIPPAR PATRICIA LITTORIN MED RESCUE-HUNDAR. HON ANORDNAR INSAMLINGAR, SÖKER ADOPTIVFAMILJER OCH EFTERLYSER HUNDAR SOM SPRUNGIT BORT.

Det fattas aldrig jobb på gården. Jael går upp tidigt varje morgon för att bland annat laga mat i köket. Flera av hundarna har nämligen

problem med matsmältningen och kan inte äta vanligt foder. De senaste regnen i området har ställt till förtret och just nu är högsta

prioritet som sagt att förstärka staketet.

Forts. sid 36 >>>

Gården är helt anpassad för hundarna. Jael har endast sovrummet för sig själv och det är bara en månad sedan som hon unnade sig en tv. Det finns en grind till sovrummet, men den tar sig flera hundar över. En dag när Jael kom hem från ett långt arbetspass hade de kissat och bajsat ner hela sängen, så madrassen fick slängas. Patricia har dock skaffat en ny stor madrass åt henne, som Jael visar oss stolt och tacksam.

Köket delar hon med några av de mest sjuka hundarna. Ett intelligande rum är inrymt med möbler precis som en vanlig bostad, trots att det endast är avsett för hundarna. Anledningen är att de ska vänja sig vid ett familjehem inför en väntad adoption.

Anpassningsperioden från att en övergiven hund omhändertas tills den ges bort till någon familj kan ofta vara upp till ett år, under vilken Jael ger den kärlek och omtanke. Ofta behöver hunden medicinering och samtliga kastresas. När vi besöker gården finns för tillfället en hund i det möblerade rummet som blivit så illa behandlad att den inte går ut. Jael ber oss att inte se den rakt i ögonen, för hunden skyr nämligen alla män.

PATRICIA LITTORIN sitter som spindeln i nätet och samordnar allt typ av hjälp för utsatta djur. Hon samarbetar bland annat med organisationen Rotonda Dogs, som skaffar adoptivfamiljer i Sverige och ombesörjer transporter från Spanien. Ungefär en gång i kvartalet förs hundar från Costa del Sol

Jael Cova är från Argentina och sköter själv om mer än 20 hundar åt gången i sin lantgård. Hon har begränsade resurser, men får ovärderlig hjälp av Patricia Littorin

till Sverige, antingen med flyg eller landvägen. I det senare fallet görs många stopp på vägen, så hundarna rastas ordentligt.

–Just nu är det tyvärr färre adoptioner i Sverige. Det verkar vara ekonomisk kris, säger Patricia.

De kustsvenskar som adopterar en rescue-hund väljer i första hand små raser. Detta beror enligt Patricia främst på att det är enklare att resa med en liten hund och många svenskar pendlar mellan Spanien och Sverige.

–Det är viktigt att vara införstådd med vad det innebär att adoptera en rescue-hund. Det är

bland det finaste man kan göra, men de flesta omhändertagna hundar har genomgått olika typer av trauman och anpassningstiden kan vara lång.

» Kustsvenskar adopterar främst små hundar, som är lätta att ha med sig när man reser mellan Spanien och Sverige.

Tyvärr ger många upp för tidigt. Patricia säger att det tar åtskilliga veckor, kanske upp till tre månader, innan en adoptivhund finner

sig tillrätta i ett nytt hem så man måste vara tålmodig. Självt skulle Patricia aldrig köpa en hund.

–Hur kan man göra det när det finns så många hundar i nöd?

Det är numera obligatoriskt att hundar är identifierade med mikrochip. Trots det är det ofta mödosamt att hitta ägaren till ett bortsprunget djur. Detta beror på att många utlänningar, liksom ägare från andra delar av Spanien, inte vet att hundregistret är lokalt. Patricia betonar därför vikten av att registrera sin inflyttade hund hos någon veterinär på kusten.

–Nyligen var det en svensk man

När Patricia skulle adoptera sin första hund fick hon upp ögonen för det enorma hjälpbehovet.

Mottagaren av utmärkelsen Årets Svensk på Costa del Sol 2024 fick reda på utnämningen mitt under inspelningen av en video för SK-TV.

Majoriteten av de omhändertagna djuren på Familia Canina Costa del Sol är jaktraser.

som hittade en hund lös vid Golden Mile och genom att annonsera upptäckten på sociala nätverk kunde ägarinnan komma i kontakt med oss. Hon var nyinflyttad på kusten och visste inte att hundens chip måste registreras lokalt också.

Patricia bor i centrala Marbella sedan 2002, men villan har familjen haft ända sedan 1967.

–Jag var tio år när vi reste till Marbella på semester och bodde på hotell Valdecantos, vid strandpromenaden i Marbella. En dag när pappa och jag vaknade från siestan var mamma inte där. Hon dök upp lite senare och tog med oss i en taxi på en utflykt. Vi fick besöka ett fint spansk hus ovanför staden och efteråt frågade vad vi tyckte. Vi svarade båda att det var ett fint hus, varpå mamma svarade: ”Vilket tur att ni tycker det, för jag betalade nämligen handpenningen medan ni sov”.

DÅ LÅG HUSET PÅ LANDET

bland olivlundar. Idag är det omgärdat av bebyggelse mitt i samhället. Patricia har följt den enorma utvecklingen i Marbella de senaste 50 åren och även om det är lätt att bli nostalgisk så anser hon de flesta förändringar varit till det bättre.

Patricia Littorin engagerar sig i alla faser när det handlar om att hjälpa djur, och inte bara hundar. Hon anordnar insamlingar, undsätter misshandlade och bortsprungna djur, ombesörjer adoptioner och följer även upp hur det går för de hundar som har lyckan att finna en adoptivfamilj. Många har Patricia att tacka för att de funnit en ny, älskad familjemedlem. Eller för att de återfått sin bortsprungna älskling. Alla är inte svenskar, men många. Det förklarar varför Sydkusten

sedan flera år fått otaliga förslag på att Patricia Littorin ska tilldelas utmärkelser Årets Svensk på Costa del Sol. Det hade kunnat ske tidigare, men som det brukar heta: ”Bättre sent än aldrig”.

BESKEDET OM UTMÄRKELSEN

fick Patricia mitt under intervju som vi spelade in med henne på Familia Canina Costa del Sol. När undertecknad antydde att många föreslagit henne till priset förstod Patricia till en början inte vart samtalet var på väg. Hon fortsatte att berätta om sin hjälpverksamhet. Det krävdes därför ett förtydligande och när poletten väl föll ned och Patricia förstod att hon tilldelas årets pris blev hon först helt stum. Videoreportaget kan ses på SK-tv och släpps samtidigt med denna artikel.

Årets utmärkelse kommer enligt planerna att överräckas vid en ceremoni i Marbella i mitten av december. Tid och plats var inte fastställd vid denna upplagas pressläggning. Därför kommer en kallelse och inbjudan att ske genom Sydkustens digitala medier, för att alla som önskar närvara och hylla Patricia Littorin ska få möjlighet till detta.

Såväl Familia Canina Costa del Sol som Svenskar i Marbella hittas på Facebook. Det finns i det senare fallet flera grupper med samma namn. Den grupp som artikeln hänvisar till har i skrivande stund drygt 30.300 medlemmar och är en sluten grupp, där man ansöker om att få gå med.

TEXT: MATS BJÖRKMAN

FOTO: RICHARD BJÖRKMAN

www.sydkusten.es/tv/24025

MOTIVERING:

Patricia Littorin tilldelas utmärkelser Årets Svensk på Costa del Sol 2024 för sitt outtröttliga arbete för djur i nöd. Genom sitt engagemang för utsatta hundar och andra djur är hon ett föredöme inom svenskkolonin. Patricia har i mer än 20 års tid förgyllt livet för en mängd såväl djur som människor, genom att para ihop dem i adoptivfamiljer eller bidra till känslomässiga återföreningar. Det gör henne välförtjänt av Sydkustens utmärkelse.

Årets Svensk på Costa del Sol är en utmärkelse som sedan 1992 delas ut av tidningen Sydkusten till en person, grupp av personer eller till organisationer/företag som befinns ha utfört något signifikativt för svenskheten på Costa del Sol och/eller svenskarnas integration i Spanien. Förutom ett diplom och en check på 600 euro till pristagaren, ingår numera i priset även ett bidrag på ytterligare 400 euro som ska gå till något välgörande ändamål, enligt pristagarens önskemål. I år är valet inte så svårt och Patricia Littorin vill destinera medlen till Familia Canina Costa del Sol.

PATRICAS DOTTER SANDRA HAR ÄRVT SIN MAMMAS OMTANKE FÖR ÖVERGIVNA HUNDAR OCH HJÄLPER OCKSÅ JAELOVA.

PATRICIA LITTORIN ÄR AKTIV I FACEBOOKGRUPPER SOM ”SVENSKAR I MARBELLA”, DÄR HON EFTERLYSER BORTSPRUNGNA HUNDAR OCH SÖKER ADOPTIVFAMILJER.

VÄRVADE LÖNNMÖRDARE

Gripandet av en svensk tonåring i Benalmádena ledde till avslöjandet av ett internationellt nätverk som rekryterade ungdomar för mord och andra brott. Familjen bakom nätverket greps senare i Alicante. Tonåringen misstänks ha rest till Spanien för att mörda en medlem av ett rivaliserande motorcykelgäng. Operationen resulterade i att ett svenskt par och deras minderåriga son greps i Alicante, anklagade för rekrytering via sociala medier och planering av beställningsmord.

ANMÄLAN MOT ÅSNETAXI

Djurrättspartiet PACMA har anmält Mijas kommun och åsneförarna i Mijas Pueblo för djurmisshandel. Enligt PACMA arbetar djuren under usla förhållanden, ofta sjuka, utan att kommunen säkerställer att reglerna för djurens välfärd efterlevs. PACMA har dokumenterat en rad missförhållanden, som omfattar kommunens licensgivare, ägare till åsnor och hästvagnar samt åsneförarna som arbetar med djuren. Åsnetaxin i Mijas är i drift året runt, och djuren arbetar långa dagar utan nödvändiga raster.

BAKSLAG FÖR TIVOLI WORLD

Den andalusiska regiondomstolen har upphävt ett beslut av Benalmádenas kommunfullmäktige, som fattades i april 2023 och som begränsade användningen av Tivoli Worlds mark till enbart nöjespark. Utfallet innebär att marken åter kan användas för kommersiella ändamål, vilket hotar nöjesparkens framtid. Markägaren, fastighetsbolaget Tremón, hade överklagat beslutet. Nöjesparken har nu varit stängd i mer än fyra år och underhålls endast ideellt av tidigare anställda.

SALUHALLEN FÖRSENAD

Rivningsarbetet av saluhallen Mercacentro har stött på problem, vilket

BYGGOMRÅDET.

förseñar färdigställandet av den nya saluhallen med minst sju månader. Källarkonstruktionen upptäckts vara gemensam med en angränsande byggnad, vilket komplicerar arbetet. Ombyggnaden har tillfälligt stoppats för att bedöma omfattningen av problemet och justera den ursprungliga planen.

FÖR FÖRSTA GÅNGEN I ANDALUSIEN BRUKADES PÅ KVÄLLEN DEN 12 NOVEMBER SYSTEMET ES-ALERT. SAMTLIGA MOBILTELEFONER I UTSATTA OMRÅDEN VARNADES FÖR EXTREMVÄDER OCH BEFOLKNINGEN UPPMANADES HÅLLA SIG INOMHUS.

SKYFALL LAMSLOG MÁLAGAPROVINSEN

Skolorna stängde i två dygn och SMS-varning gick ut.

Extrema väderförhållanden drabbade Málaga-provinsen vid två omgångar i månadsskiftet oktober-november. Det ledde till omfattande översvämningar, jordskred och störningar i infrastruktur och samhällsfunktioner. För första gången skickades larmsignaler ut till samtliga mobiler i hotade områden i Andalusien.

De första stora översvämningarna drabbade Málaga-provinsen och främst Guadalhorce-dalen natten till den 29 oktober. Stora områden i kommunerna Álora, Pizarra, Cártama och Alhaurín El Grande lades under vatten, när Guadalhorcefloden samt gick över sina bräddar. En 71-årig brittisk man som överraskades av vattenmassorna i sitt hem blev kraftigt ned-

kyld och avled några dagar senare på sjukhus.

Mellan de första och andra skyfallen på Costa del Sol inträffade katastrofen i Valenciaprovisen, där översvämningar krävde mer än 220 människoliv. Detta gjorde att när väderlekstjänsten Aemet utfärdade röd varning till den 13 november valde de regionala myndigheterna att ta det säkra före det osäkra. För första gången brukades verktyget ES-Alert i Andalusien, vilket innebar att alla som befann sig i hotade områden mottog en högljudd varning på SMS. Samtliga skolor i Málaga-provinsen hölls stängda i två dygn.

PROGNOSEN SLOG IN, men tack vare beredskapen noterades endast materiella skador. Översvämningar drabbade denna gång särskilt La

Axarquía, öster om Málaga, men även på nytt Guadalhorce-dalen, liksom centrala Málaga och kustorter som Torremolinos och Marbella. All tågtrafik, inklusive snabbtåg, ställdes in. På Málaga flygplats rapporterades endast mindre störningar, även om transport till och från flygplatsen försvarades.

I områden som Álora och Pizarra svämmade floder över och orsakade skador på vägar och fastigheter. I Benalmádena evakuerades flera invånare efter ett jordskred, och tre vattentromber registrerades i Marbella. I La Cala de Mijas blåste en minitornado bort taket på en bensinstation.

Mängden regn uppgick lokalt till över 150 millimeter på kort tid, vilket resulterade i omfattande materiella skador, på såväl sportanor som sjukhus och odlingar.

EFTERLÄNGTAD PÅFYLLNING AV RESERVOAREN LA VIÑUELA

De senaste regnen har inneburit ett välbehövligt tillskott av vatten till reservoaren La Viñuela, öster om Málaga. Det är den största i provinsen och överstiger nu 20 procent av sin kapacitet, för första gången på mer än tre år.

Skyfallen i Málaga-provinsen har inte bara inneburit förödelse, utan

även en välkommen lättnad för Axarquía-området. Reservoaren La Viñuela, som i somras nådde rekordlåga nivåer med endast 13 kubikhektometer vatten, har efter skyfallen i mitten av november stigit till 35 kubikhektometer, vilket motsvarar 21,15 procent av dess kapacitet.

Trots den positiva siffran består risken för torka i området. Enligt experter krävs det minst 50 kubikhektometer vatten, motsvarande 30 procent av reservoarens kapacitet, för att området ska återgå till en mer hållbar situation. Under tiden består restriktionerna för vattenanvändning och jordbrukarna.

SVENSKA TELEFONBEDRAGARE GRIPNA

Ett kriminellt nätverk som utgav sig för att vara bankpersonal har gripits på Costa del Sol, efter att ha lurat nordiska medborgare på över en miljon euro. Genom falska telefonsamtal övertygade de främst äldre personer att överföra sina besparingar till konton som kontrollerades av ligan.

I en gemensam insats med polisen i Finland och Sverige har spanska Policía Nacional slagit till mot ett kriminellt nätverk baserat i Málaga-provinsen. Gruppen misstänks ha lurat över 70 nordiska medborgare, främst äldre, på mer än 1,2 miljoner euro genom så kallad telefonspoofing. Nätverket opererade

från orter som Mijas, Fuengirola, Marbella och Estepona.

Gärningspersonerna utgav sig för att vara bankanställda och varnade sina offer för påstådda säkerhetsintrång. Offren uppmanades att flytta sina pengar till säkrare konton, som i själva verket kontrollerades av nätverket. Genom att manipulera telefonnummer fick de det att se ut som om samtalen kom från offrets egen bank, en metod som kallas telefonspoofing.

POLISOPERATIONEN, KALLAD "Galina", ledde till att 13 personer greps, varav elva på Costa del Sol och två i Sverige och Finland. Tillslagen skedde efter en omfattande utredning som involverade både svenska

och finska myndigheter. De gripna uppges ha överlämnats till rättsväsendet i deras respektive länder.

Under tillslagen beslagtogs ett stort antal telefoner, datorer, kontantkort, falska betalningsmedel samt 20.000 euro i kontanter. Gruppen misstänks även ha använt Costa del Sol för att tvätta sina olagligt förvärvade pengar, enligt polisen.

Ett inslag i SVT:s Uppdrag Granskning tidigare i år visade hur svenska ungdomar ringde upp äldre svenskar från Solkusten och svindlade dem på pengar. Programmet fick statsminister Ulf Kristersson att reagera och kräva skärpta bankkontroller. Det är oklart om några av de som medverkade i programmet finns bland de gripna.

JULIÁN MUÑOZ ENDAST SÖRJD AV FAMILJEN

Tidigare borgmästaren i Marbella och en av huvudpersonerna i den omfattande korrupsionsskandalen "Malaya", Julián Muñoz Palomo, avled i slutet av september efter en lång kamp mot cancer. Han gick bort i Marbella, 76 år gammal, i närvaro av sin exfru Maite Zaldívar, som Muñoz gifte om sig med några månader före sin död.

Julián Muñoz var borgmästare i Marbella mellan 2002 och 2003 och före det i många år vice borgmästare och en av Jesús Gil y Gils närmaste medarbetare. Han blev senare en central figur i korrupsionshärvan som

ARKIVBILD PÅ JULIÁN MUÑOZ OCH HANS HUSTRU MAITE ZALDÍVAR (TILL VÄNSTER) OCH SVENSKA MARGIT OHLSON DE MORA, VID EN INVIGNING I MARBELLA PÅ 1990-TALET.

involverade mutor och olagliga byggtillstånd. Muñoz tid som borgmästare slutade i en serie rättegångar och fängelsestraff och han beviljades de sista åren av sitt liv villkorlig frigivning, på

grund av sin hälsosituation.

Vid begravningen i San Bernabé-kyrkogården i Marbella deltog få människor och det var en tydlig frånvaro av offentliga och politiska representanter.

KORRUPTIONSSKANDAL MED MINIMALA PÅFÖLJDER

Efter nästan två decennier av utredningar och juridiska processer har en majoritet av de åtalade i det uppmärksammade målet "Astapa" friats, medan övriga dömts till milda straff.

Den dåvarande socialistiske borgmästaren i Estepona Antonio Barrientos har endast belagts med fem månaders tjänsteförbud och en bot på 40.000 euro. Under nästan 18 år har Astapa-fallet föranlett utred-

ningar om misstänkta olagliga avtal och mutor inom Esteponas kommun, där det påstås att högt uppsatta tjänstemän tagit emot omfattande mutor för att gynna privata intressen. Totalt var 56 personer anklagade för mutbrott, penningtvätt och maktmissbruk, men rättegången slutade med frikännande för 31 av dem och lindriga påföljder för de resterande.

Skandalen startade med en anmälan från Barrientos tidigare

partikamrater, David Valadez och Cristina Rodríguez, som senare tog över kommunledningen. Den tidigare borgmästaren riktar hård kritik mot dessa två efter domen och ifrågasätter även åklagarmyndighetens hantering av fallet, som han kallar för "oanständig". Många inledande anklagelser, inklusive påståenden om olagliga byggtillstånd, har preskriberat eller avskrivits på grund av brist på bevis.

FLERTAL VÄRMEREKORD

Den statliga vädertjänsten Aemet redovisar flera värmerekord i Málaga-provinsen för augusti i år. Bland annat registrerades i Álora den högsta temperaturen någonsin i provinsen, på 44,3 grader, den 1 augusti. Torremolinos noterade den högsta minimitemperaturen i augusti, med 30,7 grader. Även andra orter, som Coín, nådde en toppnotering på 43,1 grader. Totalt sett dominerade provinserna mellan Málaga och Valencia listan över de högsta temperaturerna i Spanien under denna period.

PLANER PÅ NY TÅGSTATION

Benalmádena kommun är villig att bekosta en ny pendeltågsstation i området Nueva Torrequibrada, som varit en återkommande begäran från de boende i över ett decennium. Nu har kommunfullmäktige antagit en extra kredit på 23 miljoner euro för ett flertal projekt, varav 200.000 euro avsätts för att utarbeta planen för denna nya tågstation. Området Nueva Torrequibrada har vuxit kraftigt och omfattar nu över 5.000 bostäder.

NYA KOMBIBILJETTER

Vid årsskiftet upphör pendeltågen och lokalbussar i bland annat Málaga att vara gratis för pendlare. Málaga stad har redan under hösten förberett ett nytt betalningssystem som underlättar kombinationen av olika kollektivtransporter. Sedan oktober har pendeltågsresorna i Málaga integrerats i stadens gemensamma transportsystem, vilket innebär att resenärer kan använda samma transportkort för pendeltåg, bussar och tunnelbana.

GOLFBANA TÖMMER DAMM

Kommunledning i Marbella intygar att Guadalmina Golf har lov att använda vatten från dammen Las

LAS MEDRANAS.

Medranas för att vattna sina banor, även om det innebär att dammens reserver töms helt. De sjunkande vattennivåerna har tvingat anläggningen Cable Ski att tillfälligt stänga. Situationen har väckt stor uppmärksamhet på grund av de miljöproblem som tömningen orsakar, särskilt för djurlivet i området.

MOT SVARTTAXIFÖRARE

Málagas taxiförare har tagit saken i egna händer för att förhindra olicensierade förare från att lura turister på flygplatsen. Trots att de möter hot och trakasserier fortsätter de att vaka över terminalen för att skydda sitt levebröd. Svarttaxiförarna utger sig ofta för att vara officiella taxiförare. För att bekämpa den svarta marknaden har taxiförarna skapat initiativet "Infotaxi AGP". Den varskar turister som håller på att bli lurade och visar dem till de officiella taxibilarna.

OÖNSKAD BENSINSTATION

Boende i området Torrenueva, i Mijas-Costa, har samlat in 3.000 underskrifter för att stoppa byggandet av en bensinstation nära deras bostäder. De protesterar mot att stationen planeras på en tomt mycket nära bostadshus och menar att den inte fyller ett behov, då det redan finns en annan bensinstation 800 meter bort. Enligt kommunledningen är det svårt att stoppa projektet, som beviljades under en tidigare mandatperiod.

WEST NILE-VIRUS I GUARO

Antalet smittade av West Nile-viruset i Andalusien överstiger mer än 100 fall, efter att nya tester bekräftat infektioner i regionen. Ett av de nya fallen är en person i Guaro, i Málagaprovinsen. Fallet i Guaro är det första i Málagaprovinsen. West Nile-viruset uppges vara inne på en ny våg, efter att det skördat totalt tio människoliv, nio av dem i Sevillaprovinsen och ett i Extremadura.

TUNNEL SKA BYGGAS OM

Marbella kommun har ansökt hos de statliga myndigheterna om tillstånd att

INSPEKTION AV TUNNELN.

bygga om underfarten till kustvägen A-7 i Puerto Banús, som regelbundet översvämmas och orsakar stora trafikproblem. Det rör sig om ett vägavsnitt som förbinder Nueva Andalucía med Puerto Banús under motorvägen, vilken lyder under de statliga myndigheterna. Kommunen har avsatt mer än 350.000 euro för att höja marknivån med en halv meter i avsnittet samt ta bort en av gångbanorna för att kunna utöka den andra till en bredd på 1,5 meter.

FOTO: MATS BJÖRCKMAN

MÁLAGA ÄR EN AV DE KOMMUNER SOM BÖRJAT INFÖRA DE HÄRDASTE RESTRIKTIONERNA FÖR UTHYRNING PÅ KORTTID TILL TURISTER. LOKALBEFOLKNINGEN PRESSAS UT FRÅN CENTRUM OCH HAR BÖRJAT MOBILISERA SIG.

FLER BEGRÄNSNINGAR FÖR TURISTBOSTÄDER

Stopp för nya licenser i ett flertal kvarter i Málaga.

Málaga kommun inför nya restriktioner för turistlägenheter i 43 stadsdelar från och med december. Förbudet gäller i tre år och syftar till att motverka bostadsbrist, stigande hyror och utflyttning av lokalbefolkningen.

Bland de drabbade områdena finns den gamla stadskärnan, La Malagueta och Pedregalejo, där över åtta procent av bostäderna används som turistboenden, vilket enligt kommunen bidrar till hyresstegringar och en minskad tillgång på långsiktiga hyresbostäder.

Málaga har idag över 12.000 registrerade turistlägenheter och ytterligare 1.500 är under avregistrering på grund av nya regler. En turistlägenhet kan ge upp till fem gånger mer i intäkter än en bostad som hyrs ut långsiktigt, vilket enligt kritiker bidrar till att minska bostadstillgången.

Åtgärderna omfattar även krav på separata ingångar för turistlägenheter, något som väckt motstånd bland korttidsuthyrare. Föreningen Atumarcos har lämnat in ett överklagande och framhä-

ver att de nya kraven riskerar att tvinga fastighetsägare till kostsamma ombyggnationer eller förlust av sina licenser. Kommunen har dock betonat vikten av regleringar för att balansera bostadsmarknaden och skydda lokalbefolkningens livskvalitet.

DEN 9 NOVEMBER samlades på nytt omkring 10.000 personer i Málaga för att protestera mot bostadsbristen och de stigande hyrorna. Demonstrationen organiserades av medborgarplattformen "Málaga para Vivir" under parollen "Málaga för att leva, inte överleva". Protesten var fredlig förutom en mindre incident med högerextremism.

ler, som stoppades av polisen.

Deltagarna tågade genom stadens centrum och höll sina nycklar i luften som en symbolisk handling. På skyltar stod budskap som "Boende för att leva, inte för Airbnb" och "Tourists go home". Socialistpartiets Dani Pérez riktade skarp kritik mot borgmästaren Francisco de la Torre och beskrev situationen som ohållbar, med över 34.000 invånare som lämnat staden de senaste fem åren.

Demonstranterna anklagar turistbostäder för att förvärra bostadsbristen och varnar för att Málaga riskerar att förvandlas till en stad för turister på bekostnad av invånarnas behov.

NÄRA 28.000 BÄDDAR I FUENGIROLA

Turistlägenheter utgör nio procent av bostäderna i Fuengirola. Merparten är koncentrerade till tre stadsdelar: Torreblanca-Carvajal, Los Pacos och Miramar.

Enligt en rapport som beställts av kommunledningen i Fuengirola, har antalet turistbostäder ökat med 30 procent sedan 2020

och turistlägenheterna utgör i dagsläget 65 procent av kommunens totala övernattningsutbud, med nära 28.000 bäddar fördelade på över 5.500 lägenheter. Rapporten rekommenderar att kommunen inför restriktioner för nya turistbostäder i områden där belastningen redan är hög.

En ny plats för
att lyfta fram
din naturliga
skönhet

Nya anläggningar
och tjänster

Plastikkirurgi, estetisk- och rekonstruktiv kirurgi

Estetisk medicin

Dermatologi

Ansedda specialister

Banbrytande teknologi

I fastigheten Singlehome
Av. Severo Ochoa, 28

Hospital quirónsalud
Marbella

Rådhuset i Marbella –
San Pedro Alcántara –
Las Chapas –
Nueva Andalucía

extranjeros@marbella.es

Mer information:
+34 952 768 766

www.extranjeros.marbella.es

extranjerosmarbella

@marbellaforeign

@marbellaextranjeros

Concejalía de Extranjeros
Residentes de Marbella

BIDRA TILL DIN KOMMUN REGISTRERA DIG!

Boka en tid på
citaprevia.marbella.es
eller scanna
följande
QR-kod:

Mantalskrivning i en spansk hemkommun har inga skattemässiga konsekvenser. Däremot får kommunerna statliga anslag för skolor, vårdcentraler, polis m m baserat på antalet registrerade invånare.

Mantalskrivna har tillgång till en rad tjänster såsom hälsovård, utbildning, röstning i kommun- och EU-valet samt erhåller rabatter på många kommunala tjänster, liksom i kollektivtrafiken.

Marbellas utlänningsavdelning gör bland annat följande:

- Registreringskampanjer.
- Erbjuder personlig hjälp i administrativa ärenden.
- Främjar rätten att bilda föreningar genom kontinuerlig kontakt med registrerade internationella föreningar.
- Anordnar evenemang för att underlätta integration och deltagande i det utländska samhället: nationella dagar och högtider, konferenser, utställningar och kulturella aktiviteter.
- Vägleder utländska invånare genom byråkratiska processer.
- Bistår med tolkhjälp gentemot myndigheterna.
- Marknadsför evenemang som arrangeras av kommunen, föreningar och utländska grupper via sociala medier, nyhetsbrev och hemsida.
- Upprättar vallokaler för internationella val.

COSTA TROPICAL

MOT VINDKRAFTSPROJEKT

Invánare mobiliserar sig mot planerna på att bygga ett stort havsbaserat vindkraftverk utanför Granadas kust. Projektet innefattar upp till 200 vindkraftverk i ett område på cirka 700 kvadratkilometer, endast sju kilometer från kusten. De ska enligt planerna placeras sju kilometer från kusten, nära samhällena Torrenueva Costa, Calahonda och Castell de Ferro. Boende i de aktuella områdena hyser farhågor för att de planerade vindkraftverken kan få betydande negativa konsekvenser för både miljön och turismen i området.

IDEALET FÖR PENSIONÄRER

Den prestigefyllda tidskriften Travel + Leisure har utsett Almuñécar till den bästa platsen att pensionera sig på i Spanien. Kuststaden på Costa Tropical lockar inte bara som ett populärt semester mål, utan har också blivit en favorit för pensionärer tack vare sitt behagliga klimat och låga levnadskostnader. Almuñécar får höga betyg i en analys baserad på flera faktorer, inklusive levnadskostnader, skattetryck och andelen pensionärer och utländska invånare.

GÅNGBRO VID COTOBRÓ

Provinsstyret i Granada och kommunernas samfällighet på Costa Tropical planerar uppförandet av en ny gångbro mellan Marina del Este och stränderna El Muerto och Cotoebro, i Almuñécar. Projektet är en del av det större kuststråket Senda Litoral, som syftar till att skapa sammanhängande stigar längs hela Costa Tropical för att underlätta tillgång till stränderna och samtidigt skydda kustmiljön. Målet är att det inledande planeringsstadiet ska slutföras inom två månader efter att det tilldelats och studien har en budget på cirka 18.000 euro.

PROJEKTOMRÅDET.

HYLLNING AV EN SAKNAD KUSTPROFIL

Málagas borgmästare i ceremoni för Olle Jacobsson.

En minnesstund för reseledaren och skådespelaren Olle Jacobsson fick den 16 november en särskild guldglans.

Málagas borgmästare Francisco de la Torre meddelade med kort varsel att han önskade närvara vid ceremonin. Den hölls i den romerska teatern i Málaga, där Olle Jacobsson uppträdde under artistnamnet Juan Radamez, med det lokala teatersällskapet ARA.

Minnesstunden arrangerades efter att Sydkustens chefredaktör Mats Björkman givit borgmästaren ett exemplar av sin roman "Fem veckor i Granada" och berättat om Olle Jacobsson, som har en huvudroll i den sanna historia som beskrivs i boken. Sveriges honorärkonsul Isabel Pascual Villamor närvarade vid mötet och möjliggjorde minnesstunden.

Nära vänner till Olle Jacobsson närvarade vid ceremonin, som hölls fem år efter hans bortgång. Málaga kommun delade fotografier från evenemanget och borgmästaren visade stort intresse för den hyllade kustprofilen.

FOTO: AY TO DE MALAGA

NÄRA VÄNNER TILL "JUAN RADAMEZ" SAMLADES MED BORGÄSTAREN OCH SVERIGES HONORÄRKONSUL I DEN ROMERSKA TEATERN I MÁLAGA, DÄR DEN SVENSKA KUSTPROFILEN UPPTRÄDDE UNDER MER ÄN 20 ÅR ÅRS TID.

FOTO: RICHARD BJÖRKMAN

MATS BJÖRKMAN MED BORGÄSTAREN FRANCISCO DE LA TORRE OCH KONSULN ISABEL PASCUAL VILLAMOR.

FOTO: CARIN OSVALDBSSON

OLLE JACOBSSON BODDE I MÁLAGA FRÅN 1966 FRAM TILL SIN DÖD 2019. HAN BLEV 79 ÅR GAMMAL.

PRESENTATION AV NY SPANSK MATBOK

Journalisten och författaren Thomas Gustafsson signerade den 22 november de första färskna exemplaren av sin senaste bok "Spaniens sju kök".

Presentationen i Spanien skedde i matbutiken Spisa i Centro Plaza (Marbella). De många gästerna bjöds på en föreläsning av författaren och "pintxos" med dryck.

"Spaniens sju kök" ska enligt författaren inte misstas för en receptbok, utan är en litterär färd genom tid och rum i den spanska matkulturen.

DET VAR STOR UPPSLUTNING PÅ SPISA SUPERMARKET I MARBELLA NÄR THOMAS GUSTAFSSON PRESENTERADE SIN SENASTE BOK "SPANIENS SJU KÖK". PÅ BILDEN FÖRFATTAREN MED BIANCA OCH CORNELIA FRÅN SPISA.

www.sydkusten.es/tv

Vi är med Madrids borgmästare José Luis Martínez-Almeida, som har kommit för att närvara vid Handelskammarens 75-årsjubileum.

**EN TIDIGARE OPUBLICERAD
SPANSK-SVENSK HISTORIA**

Pris: 35 

Tillgänglig på svenska & spanska

Den perfekta julklappen!

"Fantastiskt bildmaterial!"
- Urban Juhlin

"Rekommenderas till alla som vill fördjupa sig i svensk-spanska affärsrelationer och samhällsutveckling under de senaste 100 åren"
- Fredrik Nyhagen

Köp boken direkt via vår webbshop:
www.cchsshop.es

JOHANSSON G MEZ
CONSULTING

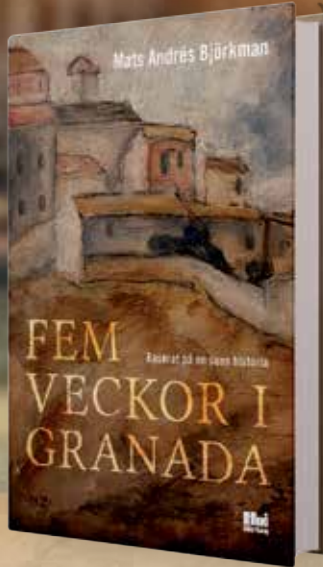
Vi hjälper dig att hitta vägen i den spanska byråkratin!

Vid köp och försäljning, deklarationer, testamenten, arv m m.

C./ Maestra  ngeles Aspiazu, Edif. Pauli local 1
Hörnet med Avd. Ram n y Cajal, Fuengirola

info@consultingjg.com • www.consultingjg.com
Tel. 952 58 57 81

Fem veckor i Granada
Mats Andrés Björkman

NU ÄVEN P  SPANSKA:
Cinco semanas en Granada

Mer information:
www.matsbjorkman.com

Hjälp online eller fysiskt!

Behöver du hjälp av Notarius Publicus?

Vi erbjuder pålitliga och effektiva översättnings- samt Notarius Publicus-tjänster. Hjälp med fastighetsförsäljning, fullmakter, passkopior, Apostille och mycket mer!

Kontakta oss idag!
+46-8-502 353 37
info@apostille24.se
www.apostille24.se

Timothy Prellwitz – Notarius Publicus

Apostille 24
 Notarius Publicus

Gratis rådgivning!

TAVLOR FRÅN ETT KVARTSSEKEL FÖRLORADE

Konstnären Marina Van Stekelenburg drabbad av översvämningarna.

Den förödande flodvågen i Valenciaområdet den 29 oktober föregicks av allvarliga översvämningar även i Málaga-provinsen. Floden Guadalhorce svämmade över sina bräddar och ett av de samhällen som drabbades värst var Álora, där den svenska konstnären Marina Van Stekelenburg fick sin ateljé fylld av vatten och lera. –Hundratals verk är förstörda, men vi lever åtminstone, berättar hon för Sydkusten.

Marina Van Stekelenburg och maken Mike tillbringar allt mer tid i Sverige och det var där de nåddes av nyheter om översvämningen. En av deras grannar ringde och berättade att de behövde flytta deras bil, för att undvika att den skulle spolade bort.

–Vi hade gäster boende i vårt hus och vår granne såg till att de checkade ut tidigt på tisdagen, eftersom vattnet steg oroväckande snabbt, berättar Marina.

Museihuset ARTEstación ligger intill järnvägsstationen i Álora, nere i dalen, men själva bostaden klarade sig från vattenmassorna. Det gjorde däremot inte ateljén, som ligger nere vid flodbädden i en citruslund.

–Studion fylldes av regnvatten som forsade ner och slog sönder dörren, liksom av lera från floden som svämmade över sina bräddar. Vattnet nådde upp till en meter inne i ateljén och alla möbler och utrustning i dem förstördes.

Först natten till den 3 novem-

MARINAS MAKE MIKE VAN STEKELBURG VISAR EN AV DE STORA FÖRSTÖRDA TAVLORNA, SOM KAN SES I SITT URSPRUNGLIGA SKICK I DEN MINDRE RUTAN.

ber var Marina och Mike tillbaka i sitt spanska hem och det första dygnet ägnades åt att sätta allt i huset i ordning. Marina kände att hon behövde ett dygn på sig för att ställa in sig mentalt på den syn som väntade i hennes ateljé.

–Det var fortfarande tjockt med lera därinne, sex dagar efter översvämningen och vi har fått dels göra ett litet hål i väggen, dels spola med vatten för att få ut sörjan.

ATELJÉN FUNGERAR ÄVEN som Marinas lager och hundratals verk från de senaste 25 åren har gått förlorade, främst akvareller men också ett flertal oljemålningar.

–De nyaste tavlorna klarade sig dock, turligt nog, då de låg på hyllor dit vattnet inte nådde upp.

Marina har filmat förödelsern

och även om hon är förfärad så konstaterar hon att det kunde ha varit värre.

–Vi lever ju åtminstone, säger hon och tänker på de många dösoffren vid översvämningarna i Valenciaområdet.

DET ÄR MÅNGA varierade känslor för Marina Van Stekelenburg. Hon har en personlig relation till vart och ett av sina verk, som hon förknippar med de olika perioder av hennes liv när de målades. Det är därför något mycket dyrbart för henne som gått förlorat. Samtidigt så har något annat hänt i samma veva, som fått förlusten av tavlorna att kännas sekundär.

–Vår älskade tik Ruth var döende när vi fick besked om översvämningen. Då kände jag att jag inte

hade energi att även sörja min förlorade konst. Vi begravde Ruth i Sverige innan vi reste tillbaka till Spanien och det känns bra att hon slapp uppleva detta.

Álora ligger, liksom andra samhällen som Pizarra, Cártama och Ahaurín El Grande, i Guadalhorce-dalen och att floden svämmar över är i sig inget ovanligt. Området led kraftiga översvämningar hösten 2012, då ateljébyggnaden också översvämmades och den intilliggande järnbron från 1935 spolades bort.

–Då hade jag visserligen inte min ateljé i byggnaden, men jag visste ju att den kunde hamna under vatten. Tänk om man bara hade stuvat allt högre upp...

Jämte förlusten av tiken Ruth sörjer Marina Van Stekelenburg mest att så många verk förblivit osålda och nu gått förlorade. Hon upplever nu att hon samlar på sig för mycket och funderar på att ha någon slags utförsäljning och kanske till och med slänga alster som inte blir sålda.

–I somras ställde jag ut en massa verk på gatan utanför min ateljé i Sverige och uppmuntrade folk att ta tavlor och ge ett frivilligt bidrag.

Den som vill rädda några av Marinas tavlor före de eventuellt hamnar på bål är välkomna att besöka hennes sida på Instagram, där hon visar vilka verk som kan köpas.

TEXT: MATS BJÖRKMAN

FOTO: PRIVAT

[@andaluciamarina \(Instagram\)](#)

SEX DAGAR EFTER ÖVERSVÄMNINGEN VAR GOLVET I ATELJÉN FORTFARANDE FULL AV LERA OCH MÄRKENA PÅ VÄGGEN VISAR ATT SÖRJAN NÅDDE CIRKA EN METERS HÖJD.

DE FÖRSTÖRDA MÖBLERNA OCH TAVLORNA HAR ÅKT UT VID CITRONFÄLTET, SOM ANGRÄNSAR TILL MARINAS ATELJÉ OCH SOM LIGGER VID GUADALHORCE-FLODBÄDD.

MARINA VAN STEKELBURG HAR FÖRLORAT HUNDRATALS VERK SOM HON SKAPAT DE SENASTE 25 ÅREN OCH SOM HON HAR EN PERSONLIG RELATION TILL. "MEN DET KUNDE HA VARIT VÄRRE."

TERRACE COSTA HOTEL

8.8 Excellent
1,299 reviews

Svenskhotellet mitt i Fuengirola

Nu är det laddat för julfirande på Costa del Sol

Alla bokningar inkluderar en uppskattad kontinental frukostbuffe som avnjuts på vår inglasade terrass.

Det finns inte Svenskt Kaffe på hotellet :-)

Avd Condes de San Isidro 68
Plaza España, Fuengirola
+34 686 690 270
info@terracecosta.com

terracecosta.com

Sanitas – din privata sjukförsäkring i Spanien

Prata med oss på svenska om våra försäkringar för hela familjen.

+34 951 31 66 10 | info@sanitasesestepona.com

Inger Bergman

Elsa Lindvall

Sanitas Estepona

sanitasesestepona.com

Scandi Supermarket

Vi har ett utbrett sortiment av skandinaviska livsmedel som fylls på varje vecka. Stort utbud även av lokala produkter, så att du enkelt skall kunna handla det mesta hos oss. I vår delikatessdisk hittar du läckerheter att avnjuta på plats eller ta hem. Vår avdelning med frukt och grönt fylls på tre

gånger i veckan. Kontinuerliga leveranser av bröd, läsk, vin och alkohol. Botanisera i vår mysiga bodega och grönsaksland!

Allt du behöver till jul

Hos oss finner du allt både vad gäller julmat och dekorationer! Luciatåg 12/12 kl. 18!

La Campana (västra Marbella)
Måndag-fredag 10-19. Lördag 10-16
Nueva Andalucía

El Rosario (östra Marbella)
Calle Rosalía de Castro, 4
Måndag-fredag, 10-19. Lördag 10-16

Tel: 952 81 52 98
E-post: info@scandisupermarket.com
Hemsida: www.scandisupermarket.com

Luciatåg
med kustens
yngsta Lucia
12 december
kl. 18.00.
Välkomna!

SCANDI
supermarket

AVOKADOODLARE AV EN TILLFÄLLIGHET

Skåneparet Gun-Britt och Gert Maulin fann sin drömgård norr om Nerja.

På vänster sida i backen upp till pittoreska Frigilliana, några kilometer norr om Nerja, ligger Finca Maulin. Det var inte alls meningen att Gun-Britt och Gert skulle köpa denna gård, men det ena gav det andra och plötsligt var de ägare till en avokadoplantage.

Gun-Britts och Gert Maulins spanska äventyr började med en lägenhet alldeles ovanför Playa de Burriana, i Nerja, för cirka tio år sedan. När de inte själva var där hyrde de ut den – en förmedling som de skötte med egen informativ hemsida som listades på en internationell uthyrningssida.

–Det blev så mycket uthyrning att vi fick blockera våra egna veckor långt fram i tiden. Vi var fullbokade ett år framåt. Läget nära vattnet, en härlig takterrass och goda recensioner bidrog till att det gick så bra, berättar Gun-Britt.

Men paret ville ha mer av det spanska livet. Gun-Britt började därför sondera terrängen för att sälja sitt företag inom telemarketing – en verksamhet som hon hade drivit i 27 år. Även Gert, som jobbade som marknadsansvarig – och delägare – på ett företag i Trelleborg, började trappa ner. Nu har tio år passerat, de närmar sig båda 70 år och har hittat ett omväxlande liv som de trivs med.

–Vi hade kommit fram till att vi ville vara mer i Spanien och under längre perioder, och då kände vi att vi behövde ett hus med trädgård. Vi var runt och tittade på många olika objekt, men det var först när mäklaren visade detta som tankeverksamheten började. Det var egentligen inte en spansk finca med 100 avokadoträd vi letade efter, och enklast hade varit att säga nej, men när fick vi veta att det fanns en man som skulle kunna ta hand om odlingen blev nej till ja, säger Gun-Britt.

Paret gjorde en överenskommelse med mannen att de betalade alla omkostnader, men att han fick sköta odlingen och ta hand om försäljningen av frukten.

GUN-BRITT MAULIN MED AVOKADO FRÅN PARETS EGEN GÅRD, SOM LIGGER INTILL VÄGEN UPP TILL BYN FRIGILLIANA. DE ODLAR ÄVEN MANGO, PASSIONSFRUKT, CHERIMOYA, PAPAYA, FIKON, CITRONER OCH APELSINER.

–Mannen gjorde ett fantastiskt jobb och lärde oss mycket, men tyvärr gick han bort efter ett par år och där stod vi utan hjälp. Vi erbjöd hans son jobbet, men det fungerade inte. En gång när vi kom ner var det inte plockat något alls, trots att träden dignade av frukt.

» **Det var egentligen inte en spansk finca med 100 avokadoträd vi letade efter, och enklast hade varit att säga nej.**

De beslutade därför att själva ta över skötseln och skrev ett inlägg i en grupp för Nerjabor på Facebook och bjöd in till självplock – frukten var tvungen att tas om hand.

–Vi hade aldrig trott att vi skulle få ett så stort gensvar. Det kom över hundra personer! Vi är också populära när vi kommer hem till Sverige. Då tar vi med oss så mycket vi kan bära – en del har vi

också börjat skicka hem. Avokado kan sitta kvar ganska länge på träden och därför sparar vi alltid lite som barnbarnen kan plocka under sommaren, det tycker de är kul.

Inlägget på Facebook har också

NÄRLIGGANDE FRIGILLIANA RANKAS SOM EN AV ANDALUSIENS MEST PITTORESKA BYAR.

genererat ett större kontaktnät i omgivningarna och bekantskapskretsen har brett ut sig.

–Vi har nästan större umgänge i Spanien än hemma. Det är mycket enklare att umgås här. Man träffas över något att dricka, pratar lite och sedan går man hem. Det är inte så komplicerat.

EN OCH ANNAN LUNCH på terrassen med vänner blir det också. Det kan man se på Gun-Britts konto på Instagram, där hon är flitig.

–Jag gör det för att familj och vänner ska ha lite koll på oss. De frågar vad vi gör hela dagarna och då är medierna ett bra sätt att förmedla det, men vi lever precis som hemma. Vad gör man hemma? Det är ingen semester det här, vi har bara flyttat vårt boende hit halva året.

De har onekligen en del att stå i. Avokadoodlingen kompletteras med bland annat mango, passionsfrukt, cherimoya, papaya, fikon, citroner och apelsiner.

–Papayan har det lite tufft i Spanien, berättar Gert. I våras var det för kallt för blommorna så där blir inte många i år, men apelsiner har vi så att vi kan pressa sju varje morgon när vi kommer ner efter jul. På tre månader går det åt cirka 700 och dessa plockar vi på träden.

Förra husägaren var en polischef som hade investerat i inbrottssäkert glas, så de karaktäristiska gallert man ofta ser framför fönsterna behövs inte, men en totalrenovering av övriga huset har de gjort.

SPANJORERNA ÄR INTE mycket för det nordiska med ljusa träslag och öppna ytor, så väggar revs och köket integrerades med vardagsrummet. När man kommer in genom entrén blir man fullständigt knockad av utsikten. Framför de stora fönsterna ner mot dalen och havet har matplatsen placerats. Här får husets kock Gert konkurrens – vad ska vi intressera oss för mest, maten eller utsikten? Det är nästan tur för honom att måltiderna oftast intas utomhus bredvid poolen och några palmer.

Utekök – och pizzaugn – finns och terrasser är placerade i alla

väderstreck så det är bara att välja om man vill ha sol eller skugga, tak eller himmel. När Sydkusten är på besök serveras vi spansk örting tillagad på grillen med wokade grönsaker och egenhändigt gjord guacamole på de egna avokadofrukterna.

–Jag frågar om jag ska hjälpa till när maten ska lagas, säger Gun-Britt och ler stort, men Gert säger att jag kan sätta mig ner eller göra något annat.

Är det manne då som kreativiteten till nästa projekt frodas? På tomten har de anlagt en japaninspirerad del och kring själva odlingen har förbättringar gjorts – slänterna har fått trappor och en soffa där man kan hämta andan har också skapats.

–När vi røjde i bråten såg vi potential och under en massa skräp hittade vi det som skulle bli soffan – Gun-Britt har lagt mosaiken, berättar Gert. Vi har även tänkt på framtiden och planerat nya avokadoträd. Det är lite pyssel, men jag mår så gott av att gå omkring här och greja.

Forts. sid 48 >>>

UTSikten från Finca Maulin är magisk och när Paret Maulin reser till Lomma i Skåne över sommaren bor barn och barnbarn omlott på gården.

GONVEL **GV** & KAMPH

ABOGADOS Y ASESORES TRIBUTARIOS

EN FULLSORTIMENTSBYRÅ INOM
JURIDIK, SKATTER OCH ÖVERSÄTTNING

FASTIGHETS RÄTT-ARVSRÄTT-BOLAGSRÄTT-AFFÄRSJURIDIK-SKATTERÄTT-ARBETSRÄTT-FÖRVALTNINGSRÄTT-TVISTER-ETableringsfrågor-BOKFÖRING-ÖVERSÄTTNING

Jessica Kamph
VD & Delägare

Vi har hjälpt klienter i över 25 år.

Boka gärna tid för att se hur vi kan hjälpa just dig.

Välkommen!

Francisco Velasco
Spansk advokat
Delägare ansvarig juridik

Jesús González
Delägare ansvarig skatt och redovisning

Antonio J. Franco
Ekonom

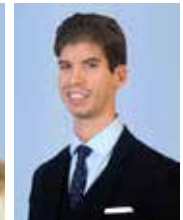
José Alcalá
Spansk advokat

Ana Rodriguez
Jurist

Marian Lamas
Spansk advokat

Julio Reyes
Spansk advokat

Elena Arévalo
Skattejurist

Victoria Rojas
Arkitekt

Cristina Ramírez
Tekn. Arkitekt

Pedro Martín
Redovisningskonsult

María José Vázquez
Personalkonsult

María José Molina
Administratör

Helene Honga
Administratör

För mer information besök vår hemsida www.gonvelkamph.net

Centro Comercial Plaza, oficina 1F, 29660 Nueva Andalucía, Marbella (Málaga)
Málaga | Marbella | Tel: (34) 951 518 573 info@gonvelkamph.net www.gonvelkamph.net

>>> Forts. Avokadodlare

På gården finns också ett förråd indelat i tre avdelningar. Den i mitten var tidigare ett höns hus, men numera går den under benämningen lektrum och på väggarna har Gun-Britt ritat ramar i form av blå hjärtan. Dessa får barnbarnen fylla med egna teckningar och man ser tydligt hur de utvecklats genom åren och någon är mer konstnärligt lagt än den andra.

–En spanjor som var här undrade vad vi har höns huset till och jag berättade att vi använder det till barnbarnen. Han gjorde stora ögon och undrade om vi verkligen låser in dem där. Nej, det gör vi inte, men de tycker om att vara där. De har också kommit på att de kan sitta uppe på taket – de vill gärna inta sina måltider där, säger Gert när vi vandrar runt i “campon” under tiden Gun-Britt dukar undan lunchen.

Har ni alltid drömt om ett liv i solen?

–En dröm har alltid funnits, men det var en ren tillfällighet att vi kom till skott. Det var goda vänner som tog oss med till solkusten – det är vi mycket tacksamma för. Vem längtar inte söderut när regntunga moln och bistra vindar försvårar livet uppe i norr? Klimat, kultur och det fantastiska Medelhavet har nog alltid lockat, men vi hade båda intensiva jobb med långa arbetsdagar och såg egentligen inte möjligheten tidigare.

Nu skördar de dock frukten av det hårda arbetet i det gamla livet.

–Huset börjar kännas färdigt när det gäller renoveringar så nu har vi mer tid för att se oss omkring i Spanien och det blir absolut fler besök på vingårdar. Platser som Sevilla, Córdoba, Ronda och Alhambra lockar också. Mer golf står också på vår agenda – det finns flera sammanlutningar där man kan spela golf till rabatterat pris och också tävlingar.

ATT LÄRA SIG SPANSKA är också något som paret lägger tid på.

–Vi har båda läst spanska några år nu, men Gun-Britt är flitigast. Varje vecka har hon privatlektion hos en spanjorska nere i Nerja, berättar Gert. Jag nöjer sig med att studera via appar på Internet – nä-

GUN-BRITT OCH GERT TRÄFFADES 1996 GENOM EN KONTAKTANNONS I SYDSVENSKAN OCH GIFTE SIG PÅ MAUI, HAWAII. "ATT HITTA ETT GEMENSAMT EFTERNAMN VAR SVÅRT, MEN VI VALDE MAULIN, SOM ÄR SPRUNGET UR MAUI."

tet är en bra början där man snabbt lär sig grunderna i språket och många ord, även om det haltar lite när det gäller konversation, men jag har ju Gun-Britt vid min sida.

Intresset för Gun-Britt och Gerts tropiska frukter är stort och under fruktsäsongen kommer ofta familjer och andra sällskap på besök för att se och lära om livet på

GUN-BRITT HAR SJÄLV LAGT MOSAIKEN I SOFFAN SOM DE BYGGT I SLÄNTEN TILL GÅRDEN. ETT GAMMALT HÖNSHUS ÄR NUMERA BARNBARNENS LEKPLATS.

en “campo” – det spanska ordet för lantbruksmark.

– Särskilt uppskattat är det på höst- och vinterlov när mor- och farföräldrar med boende i Nerja kommer med barnbarnen. Det lyser i ögonen på de små när de får plocka sina egna tropiska frukter. Många barn, som inte tidigare gillat avokado, kan helt plötsligt börja älska den när de får smaka en närodlad frukt med några droppar citron och några saltkorn, berättar Gun-Britt.

Det är heller inte ovanligt att de blir kontaktade av par eller familjer som själva går i tankarna att köpa fastighet med fruktträd.

– Genom åren har vi fått mycket erfarenhet och det gläder oss om vi kan bistå andra med goda råd. Har vi tid och möjlighet visar vi gärna Finca Maulin. För de flesta är det en upplevelse att få se hur frukterna växer, frukt som vi vanligtvis endast ser på butikshyllorna, säger Gun-Britt.

TEXT & FOTO: ANN-CHRISTINE REIMER

FAKTARUTA:

Avokado är en tropisk eller subtropisk växt som endast lever på frostfria platser. Frukten, eller egentligen bäret, är färdig att plockas från oktober till mars, beroende på vilken sort man odlar. I södra Spanien kommer först Fuerte och Bacon för att i december följas av Hass, den mest populära sorten i Sverige. En avokado mognar inte på trädet utan först efter någon eller några veckors lagring.

Fuerte och Bacon är krämigast i sin konsistens medan Hass kännetecknas av sitt tjockare och knottiga skinn. Hass är en framodlad sort från USA och har flera bra egenskaper. Med sitt kraftiga skal kan den lagras i kyla under lång tid och är därför perfekt för långa transporter.

I Sverige kommer majoriteten av all import från länder i Centralamerika. Störst exportör i världen i Mexiko.

En avokado kan innehålla upp till 30 procent omättat fett och har ett högt innehåll av kalium. Få andra livsmedel kan visa på samma positiva näringsinnehåll.

Läkare och ambulans dygnet runt

Sedan
1988

- ✓ Hembesök av våra läkare när du behöver hjälp
- ✓ Tryggt, enkelt och bekvämt dygnet runt
- ✓ Snabb och effektiv hjälp vid akut och lindrig sjukdom
- ✓ Från Torremolinos till Sotogrande / Alcaidesa

Erbjudande: Är du redan medlem ger vi dig 20% rabatt på nästa medlemsavgift för varje ny medlem du ger oss.

☎ (+34) 952 81 67 67
✉ info@helicopterossanitarios.com
🌐 www.helicopterossanitarios.com

Bli medlem nu!

Advokatfirman Nordgren bistår privatpersoner och företag i frågor som rör svensk, spansk och internationell rätt.

Vi har kontor i Marbella på Costa del Sol och välkomnar klienter för uppdrag både i Spanien och Sverige.

Verksamheten drivs av advokat Jonas Nordgren, som studerat juridik vid Stockholms universitet samt Universidad de Deusto, i Bilbao.

Jonas har mångårig erfarenhet av arbete som jurist både i Sverige och i Spanien och är ledamot av Sveriges advokatsamfund samt abogado inscrito vid Málagas advokatsamfund.

ADVOKATFIRMAN NORDGREN

Centro Comercial Plaza, Of. 20, Nueva Andalucía. MARBELLA
Tel. (+34) 951 23 93 66 eller (+46) 08 420 027 57
jonas@advnordgren.com

Den 19 oktober hölls sjöfestivalen Festival del Mar i La Herradura för tionde året i rad. Evenetet arrangeras av den ideella miljöorganisationen Asociación Amigos del Mar Costa Tropical, som skapar aktiviteter längs kusten för att öka medvetenheten bland lokalbefolkningen om det marina livet och dess utmaningar i Medelhavet.

Solen strålade från en molnfri blå himmel och längs stranden i La Herradura flockades besökarna kring olika monstrar. Här fanns fakta om olika havsmiljöprojekt i Alboransjön och information om de projekt som Los Amigos del Mar och andra marina nätverk och organisationer skapar för att skydda miljön i havet. Den som var sugen på nautiska äventyr hade möjlighet att prova på kajakpaddling, dykning och segling med katamaran. För den unga publiken bjöds det bland annat på vattengymkhana, sagostund, workshops där barnen fick titta på koraller i mikroskop samt piratteater. Senare på kvällen flyttade festivalen in i stadens medborgarcenter, där en konferens och filmvisning avslutade årets program.

Organisationen Amigos del Mar grundades år 2013 av Anne Zipse, som ursprungligen kommer från Tyskland men har bott i Spanien sedan 1988 och i La Herradura i tolv år. Ganska snart efter att hon anlänt till Costa Tropical började hon söka efter en havsvårdsförening att engagera sig i, men hittade ingen.

–Jag kände att havet och området gav mig så mycket att jag ville ge någonting tillbaka. Men när jag inte hittade en förening som jobbad med de här frågorna tänkte jag, varför inte starta en egen? Det var så det började.

I BÖRJAN VAR DET endast utläningar som arbetade inom Amigos del Mar, men med tiden har allt fler spanjorer kommit att bli en del av organisationen. Varje höst anordnar man Havsfestivalen i La Herradura.

–Vårt mål är att människor ska skapa en personlig kontakt med havet och bli entusiastiska över allt fantastiskt som finns där nere. För vi är medvetna om att de enda som verkligen har den kunskapen är dykarna och några fiskare. Så vi

PÅ LA HERRADURAS STRAND HÅLLER FÖRENINGEN ASOCIACIÓN AMIGOS DEL MAR COSTA TROPICAL VARJE ÅR SIN HAVSFESTIVAL, SOM SYFTAR TILL ATT VÄCKA INTRESSE KRING HAVETS RIKEDOMAR OCH UTMANINGAR.

"HAVET MÅSTE SKYDDAS"

Amigos del Mar värnar om miljön på Costa Tropical.

försöker förmedla denna kunskap till skolorna under året, till de vuxna via utställningar och med våra månatliga föredrag om marint liv. Och varje år har vi olika kampanjer, berättar Anne Zipse.

» **Jag kände att havet och området gav mig så mycket att jag ville ge någonting tillbaka.**

För kustens ungdomar har man genom åren skapat allt ifrån rap-tävlingar till foto- och målartävlingar. För den äldre generationen har man till exempel anordnat en sticktävling – ”sticka ditt rev”, som resulterade i en revutställning med havsrelaterade djur.

Hur ser situationen ut för den marina miljön i Medelhavet i allmänhet och längs Costa Tropical?

–I Medelhavet har vi precis som på många andra ställen överfiske,

mycket föroreningar och jordbruket orsakar övergödning, vilket skapar algbloomingar och syrebrist i vattnet. Och vi har, naturligtvis, problemet med klimatförändringarna som gör att havet värms upp onormalt mycket. De senaste åren har vi haft samma temperaturer här som på Maldiverna, och det är såklart superstressande för hela

ANNE ZIPSE KOM TILL LA HERRADURA FÖR TOLV ÅR SEDAN OCH BILDADE STRAX DÄREFTER AMIGOS DEL MAR.

havslivet men särskilt för koraller och även för vissa fiskar. Vi har ett ytterligare problem med de invasiva algerna. Det finns en japansk, väldigt aggressiv brunalg som kallas *Rugulopteryx okamurae*, som kom in i Medelhavet för nio år sedan via fartygens barlastvatten i Tarifa. Algen har sedan spridit sig i hela Medelhavet och har i princip täckt alla lokala växter. Det har inneburit att några av dem nu är helt borta, medan andra har flyttat. Och det finns inget du kan göra åt det mer än att övervaka och att vänta på att naturen på något sätt ska anpassa sig till detta, men algen har en enorm inverkan.

Jag läste att det tidigare fanns mycket sköldpaddor och delfiner här i området, har de försvunnit nu?

–Ja, det är extremt sällsynt att se en sköldpadda och om man ser en är den förmodligen inte frisk.

Forts. sid 52 >>>

STELLAKLINIKEN
SVENSK VÄRD CENTRAL
MARBELLA

Dr. Margareta Wenkel
Distriktsläkare

www.stellakliniken.com
Calle Sor Juana Inés de la Cruz, Edificio Albatros XXI
Nueva Andalucía - Marbella
Tel. +34 623 470 090

DIN NYCKEL TILL MARBELLA

Efter mer än 30 års lokal etablering och tillit ser vi fram mot att hjälpa dig förverkliga din bostadsdröm. Vi söker också efter bra objekt i Nueva Andalucía med omnejd. Välkommen att kontakta oss!

+34 607 818 002

info@peterjacobsenpremiuemstates.com
www.peterjacobsenpremiuemstates.com

Club de Golf La Quinta, Avd. Tomás Pascual 22, Benahavís

Närmare drömläget.

SEB

Sedan 1856 har vi försett nordiska kunder med finansiella lösningar och har stor förståelse för de unika utmaningar och möjligheter som finns när du bor utomlands.

Oavsett om du har bott i Spanien länge eller nyligen flyttat hit, så kan vi hjälpa dig med tjänster inom Private Wealth Management.

Letar du efter drömfastigheten, eller är du intresserad av experthjälp inom investeringar anpassad till dina internationella behov?

Kontakta oss gärna, så hjälper vi dig.

Maj-Britt Möller +352 26 23 22 38
contact@sebgroupl.lu
sebgroupl.lu

SEB Private Wealth Management & Family Office

Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ), Luxembourg Branch
4, rue Peternelchen, L-2370 Howald, Luxembourg
R.C.S. Luxembourg B39819

>>> Forts. Amigos del Mar

Delfiner brukade vi se i La Heradura varje dag för 10, 15 år sedan. I år har jag bara sett dem två gånger. Det kan bero på all sjötrafik, främst vattenskottrarna men även andra höghastighetsbåtar. Vi har en sådan fantastisk skatt här, det finns en enorm biologisk mångfald och dykare kommer från hela världen för att filma och fotografera i området. Men det måste skyddas.

Vilka är arterna som är mest hotade, skulle du säga?

–I Punta de la Mona har vi en superspeciell korall, *Dendrophyllia ramea*, som är hotad på grund av fritidsfisket från klipporna. Amigos del Mar samarbetar med Coral Soul som verkar för att rädda korallerna. När projektet startade var de riktigt illa däran, men under de senaste åren har många av dem återhämtat sig. Alla koraller som slitits sönder av fiskelinor och spöknät plockar dykarna upp från botten. Sedan sätter de dem i en odling där de kan återhämta sig, och så planteras de tillbaka igen i revet.

PRECIS SOM MÅNGA kustnära spanska områden är Costa Tropical beroende av sin turism. Amigos del Mar vill inte att turismen ska upphöra, men efterlyser en mer ansvarsfull och hållbar turism som kan gynna området både ekonomiskt och miljömässigt i många år framåt. Vattenskottrar och det massiva byggandet av nya hotellanläggningar är exempel på icke hållbar turism, menar Anne Zipse. Samtidigt finns en ljusglimt – Alboransjön har nämligen utnämnts

FOTO: JEROEN STULTIENS

AMIGOS DEL MAR HAR GENOM ÅREN SKAPAT MÅNGA PROJEKT TILLSAMMANS MED KUSTENS BARN OCH UNGDOMAR. FÖRHOPNINGEN ÄR ATT MED TIDEN ENGAGERA ALLA SKOLOR LÄNGS COSTA TROPICAL I HAVSVÅRDSFRÅGORNA.

till "hope spot" av Sylvia Earles projekt Mission Blue.

–Sylvia Earle är en känd oceanograf som har grundat detta projekt, som arbetar för att skapa marinreservat runt jorden. Man nominerar platser som är av särskild betydelse för havet på grund av sin biologiska mångfald, näringsämnena i området som gynnar många arter, eller

för att det är en speciell grogrund för en viss art. Mission Blue stödjer lokalsamhällets initiativ för att skydda området med målet är att så småningom skapa marinreservat där, och det är också vår ambition här i Costa Tropical.

Amigos del Mar får inga statliga bidrag eller annan hjälp med finansiering av sin verksamhet.

Allt arbete utgår från medlemmarnas egna ideella insatser och ekonomiskt stöd från företag och privatpersoner. I dagsläget har de runt 40 medlemmar, men vill gärna ha fler. Ett medlemskap i Amigos del Mar kostar 25 euro per år och alla är välkomna att delta i deras regelbundna möten och berätta vad man vill göra.

Vad som står näst på agendan för organisationen är att ta med projektet med korallerna in i skolorna för att så småningom involvera alla skolor på Granadakusten att delta. Just nu söker de finansiering för att kunna anställa miljöutbildare och genomföra projektet.

–Det är superviktigt att barnen lär sig om korallerna, eftersom dessa utgör basen i hela den marina livskedjan, menar Anne Zipse.

Känner du dig hoppfull om havets framtid?

–Ja, absolut. Och det som är intressant är att vi ofta märker att det är barnen som utbildar föräldrarna. Men ja, det är en lång väg att gå och många saker som vi behöver lära oss för att verkligen hitta in i samhället. Med Havsfestivalen vet jag att vi hittat en väg in eftersom folk redan frågar efter den och många från lokalsamhället har varit där, så det är inte längre en grej som bara utlänningarna hittar på.

Ofta tror hon dock att det krävs ett utifrånperspektiv för att verkligen uppskatta naturens resurser – för att se möjligheterna, men även problemen, med andra ögon.

TEXT: INGRID HEDMAN
linktr.ee/amigos.delmar

FOTO: INGRID HEDMAN

ORGANISATIONEN CORAL SOUL, SOM JOBBAR FÖR ATT SKYDDA KORALLERNA I ALBORANSJÖN, DELTOG UNDER ÅRETS HAVSFESTIVAL OCH GAV INFORMATION TILL BESÖKARNA.

FOTO: JEROEN STULTIENS

LEKFULLA, MEN ALLVARLIGA, BUDSKAP. DE PROJEKT SOM AMIGOS DEL MAR INITIERAR SKA INTE BARA HA PEKPINNAR UTAN ÄVEN BJUDA PÅ HUMOR OCH GLÄDJE OCH FÅ DELTAGARNA ATT HA ROLIGT.

Din advokat i Spanien

Sedan mer än 20 år är **Wallin & Partners** en av Spaniens ledande advokatbyråer med kunskap och kompetens inom både svensk och spansk rätt.

Vi hjälper dig med alla dina juridiska göromål, som fastighetsrätt, skatterätt, bolagsrätt, processrätt, familjerätt och arvsrätt.

Välkommen in till oss på en första rådgivning eller gå in på vår hemsida:
www.wallinpartners.com

WALLIN & PARTNERS
Bufete Hispano-Sueco S.L.
Abogados - Advokater
Lawyers - Asianajotoimisto

Centro Idea, Local B-44
Ctra. de Mijas km 3,6
29650 Mijas, Málaga (Spain)
Tel: +34 952 47 02 07

info@wallinpartners.com • www.wallinpartners.com

ScandClinic+

Vårdcentral i Fuengirola

Varmt välkommen!

Hos oss får du snabbt träffa svensk läkare, lämna prover samt ta antigen. Vi har drop-in på förmiddagar. Välkommen även att ringa för tidsbokning.

ScandClinic Costa del Sol
2 Calle Rodrigo de Triana
29640 Fuengirola

Tidsbokning:
+34 966 399 398 (09.00-12.30)
E-post: infocs@scandclinic.com

Följ oss på Facebook:
ScandClinic Costa del Sol

www.scandclinic.com

Traditionellt svensk Julbord

på Restaurante La Campana

Kom och fira med oss dessa dagar:

FREDAGEN DEN 13 DEC
KL. 19.00
70€ p.p.

LÖRDAGEN DEN 14 DEC
KL. 19.00
70€ p.p.

SÖNDAGEN DEN 15 DEC
KL. 14.00
70€ p.p.

JULAFTON DEN 24 DEC
KL. 14.00
100€ p.p.

Barn upp till 10 år: 30€. Barn över 10 år: 40€.
Obs! Förskottsbetalning på alla julbord.

På dagar utan julbord finns möjligheten att välja vår
SPECIAL JULMENY / JULTALLRIK: 45€ p.p.

Välkomstcava & 2 glas öl/vin

Toast Skagen / Tomatsoppa / Friterad camembert
Kycklingspett / Pocherad torsk / Grillad entrecôte
Chokladkaka / Amerikansk cheesecake / Mango pannacotta

Restaurante La Campana
Avda. Miguel de Cervantes, 68 - 29660 La Campana
MARBELLA

Tel: 952 814 041
lacampanamarbella@gmail.com

I över 300 år har en märklig klippa på det spanska fastlandet tillhört Storbritannien, till spanjorernas irritation. Gibraltar, denna brittiska enklav med eget parlament och apor som lever vilt, har blivit en viktig turistdestination.

Den 426 meter höga och ljusa kalkstensklippan reser sig rakt upp ur landskapet. När den först syns är det ännu ganska långt kvar att köra, och ju närmare man kommer desto mer fascinerad blir man. Det är lätt att förstå att klippans uppkomst har lockat fantasin. En av legenderna om hur Gibraltar uppstod hittar vi hos de gamla grekerna. Enligt dem var det halvguden Herkules som slog så hårt med sin väldiga hand, att bergskedjan som förband Afrika med Europa gick mitt itu. Det blev en port där Atlasbergen i Marocko och Gibraltar på den Iberiska halvön vaktar sundet, som förenar det salta Medelhavet med Atlanten.

Dagens Gibraltar är en modern besöksdestination, vars viktigaste näringar är turism och sjöfart. Vardagslivet grundar sig i den brittiska kulturen, men briter och spanjorer lever sida vid sida. Båda åker över landsgränsen varje dag för att arbeta eller studera. I butikerna hälsas det på engelska, men ta en promenad utanför huvudgatan så hör du spanska talas både av vägarbetarna på lunchrast och expediterarna i matbutikerna.

GIBRALTAR ÄR OMTALAT som billigt för shopping tack vare att varor inte är momsbelagda, men den som åker för att handla billigt ska inte ha för höga förväntningar. På den långa huvudgatan Main Street finns ett oräkneligt antal butiker som säljer alkohol, elektronik, guld och tobak, men tullen tillåter inte mer än en limpa cigaretter och någon flaska alkohol. Lägg därtill att gibraltarpundet är en ganska dyr valuta om man kommer från Spanien. Med andra ord – den som kommer från Andalusien kan snarare uppleva prisläget som högt.

Livliga Main Street sjuder av människor. Här hamnar de flesta besökare före eller efter olika utflyktsmål på klippan. Här finns inte bara alkohol och tobak utan utbudet bjuder på det mesta; barnkläder, heminredning, praliner och

VARDAGSLIVET PÅ GIBRALTAR GRUNDAR SIG I DEN BRITTISKA KULTUREN, MEN BRITTER OCH SPANJORER LEVER SIDA VID SIDA.

APOR OCH ENGELSK KULTUR I GIBRALTAR

Turister lockas ännu till klippan.

leksaker, samt en massa souvenirbutiker som säljer artiklar med apor. I ett litet Marks and Spencer-varuhus på två våningar finns både kläder och mat, ett givet mål om man söker engelska matvaror, exempelvis såser, chips eller färska scones att ta med som mellanmål.

Torget Casemates Square ligger i ena änden av gågatan. Det kantas av restauranger, men matställen ligger tätt längs med hela Main Street. Den som längtar efter typiska engelska rätter, som ”fish’n’chips”, har goda möjligheter

att finna detta, men lika vanligt är det med typisk spansk mat på menyerna.

VILL MAN INTE SÄTTA SIG ner på en uteservering är det ett gott alternativ att köpa med sig en nygjord baguette. Matbutiken Coviran ligger centralt och gör baguetter vid köttdisken. Någon meny över vad som erbjuds finns dock inte.

–Vad har ni?

–Lust att gå hem, svarar den spanska kassörskan oväntat, men ler snabbt och gör i ordning en

GIBRALTAR MÄTER IDAG 6,8 KVADRATKILOMETER OCH BÖRJAR NÄRMA SIG 40.000 INVÅNARE. OM FLER SKA KUNNA BOSÄTTA SIG HÄR KRÄVS NYA BOSTÄDER.

macka med kycklingfiléer, majonnäs och sallad att avnjuta på en lugnare plats.

En sådan plats finns fem minuter bort och känns igen av de som åkt på guidad tur innan. Minibussarna brukar köra förbi ett gammalt drakblodsträd som stötts upp med en träkäpp utanför biblioteket. Om barken skadas sipprar det ut en blodröd vätska från stammen. Förr trodde man att vätskan hade läkande egenskaper och den ska ha sålts på svenska apotek ända in på 1900-talet.

DRAKBLODSTRÄDET ÄR VACKERT, men det är den lilla biblioteksparken, där trädet växer, som gör det värt att gå hit. Den är sannerligen en dold pärla. Vackra planteringar och grusgångar med små runda mosaikbord och tillhörande sirliga stolar välkomnar trötta besökare som söker en stunds vila. Det är så trevligt att man undrar om det är tillåtet att sätta sig ner, eller om man har hamnat i en privat trädgård.

Intill biblioteket ligger Gibraltar Chronicle som stoltserar med att vara den första tidning som berättade nyheten om Lord Nelsons död i slaget vid Trafalgar (1805), strax utanför Gibraltar. Tidningen startade redan 1801, och räknas som den engelskspråkiga världens näst äldsta tidning som fortfarande är i gång.

Om man promenerar runt på Gibraltar ser allt nytt och modernt ut. Det är alltid stora byggprojekt på gång. Boytan är begränsad, även om man successivt utökar Gibraltors landyta längs kustlinjen. Gibraltar mäter idag 6,8 kvadratkilometer och börjar närma sig 40.000 invånare. Om fler ska kunna bosätta sig här krävs nya bostäder. De senaste kustnära lägenhetskomplexen och hamnen andas lyx. Samtidigt som de moderna lägenheterna byggs är historien alltid närvarande. Militärhistorien. Det märks inte bara på berättelserna, utan också på gatunamnen, befästningarna tunnarna i berget och de gamla kanonerna.

Klippan har ett viktigt strategiskt läge, och man kan tänka sig att det är därför Spanien så gärna vill ha tillbaka den. Men kanske är det än mer av känslomässiga skäl.

Forts. sid 56 >>>

caser

Grupo Helvetia

Försäkringslösningar för utländska bofasta

Vi ser efter din värld som om den vore vår

De bästa försäkringarna för utländska bofasta

Vi erbjuder alla slags försäkringar. Kontakta oss för vilken som helst:

admonexpatriate@caser.es

Vill du arbeta som försäkringsagent?
Vi anlitat! Vänligen kontakta oss:

SAMFÄLLIGHET | HEM | HÄLSA | FÖRETAG | BIL | BEGRAVNING

www.caserepatinsurance.com

Svensk fastighetsmäklare specialiserad på Nueva Andalucía med omnejd

Tel: +34 952 816 250 – E-post: info@andadev.com

Hemsida: andadev.com

Avda. Manolete S/N, Centro Comercial Plaza 63, MARBELLA

**ANDALUCIA
DEVELOPMENT**
EST. 1981

Under det spanska tronföljds-kriget erövrade en brittisk-holländsk styrka klippan år 1704, och elva år senare förklarades den tillhöra Storbritannien för all framtid. Spanjorerna har velat få tillbaka sin klippa sedan dess. Harmen över att ha blivit av med klippan tycks gå i arv i generationer. Få spanjorer visar däremot intresse för att besöka Gibraltar. Bland många märks i stället irritation när Gibraltar kommer på tal, och som någon slags protest finns inga vägskyltar dit förrän man nästan är framme.

Under firandet av Spaniens seger i fotbolls-VM i somras, när laget hyllades i Madrid, skanderade de två landslagsstjärnorna Morata och Rodri "Gibraltar español!" inför folkmassorna. UEFA gjorde en skarp markering mot vad fotbollsorganisationen menade var ett extremt provokativt utspel. Båda spelarna straffades med att inte få spela nästa UEFA-match.

Gibraltars syn på spanjorerna tycks vara mildare.

–Vi har inget emot spanjorerna. Det är deras politiker som vi inte tycker om, säger en äldre man.

Författaren Thomas Gustafsson skrev i sin bok Den blödande tjuren att Spanien använder Gibraltar som distraktionsobjekt. När något händer i den spanska inrikespolitiken som man vill flytta fokus från, blossar en ny konflikt med Gibraltar upp. Ta passkontrollen till exempel: Pass, eller nationellt id-kort för EU-medborgare, krävs för att komma över gränsen, det är ingenting nytt. Först ska det visas i den spanska kontrollen, därefter i den engelska.

DET BRUKAR GÅ SNABBT och smidigt numera, men annat var det efter konflikten om fiskevatten 2013, då Gibraltar la ut betongblock och järnrör i havet för att hindra spanska fiskebåtar från att komma för nära. Som gensvar skärpte Spanien gränskontrollerna. Att ta sig över gränsen kunde ta en hel dag. Syftet var att avskräcka besökare, som är Gibraltars viktigaste inkomstkälla. Det var till och med tal om att upprätta en avgift om 50 euro för att resa över till Gibraltar.

Än värre var det 1969, då Franco försökte tvinga bort Gibraltarbor-

GIBRALTAR CHRONICLE GRUNDADES REDAN 1801 OCH RÄKNAS SOM DEN ENGELSKSPRÅKIGA VÄRLDENS NÄST ÄLDSTA TIDNING SOM FORTFARANDE ÄR I GÅNG.

na genom att stänga landgränsen och stänga av el- och vattenförsörjningen. En som minns den tiden är Andy Parody, son till en brittisk militär som skulle förflyttas till Gibraltar på grund av oroligheterna. Efter arbete på Cypern och i Singapore beordrades han till Gibraltar, som han flyttade till med hustrun och barnen.

–Vi kom fram precis när gränsen stängdes. Vi fick ta en färja från Algeciras till Marocko, och sedan en färja till Gibraltar, berättar Andy.

Han minns en tid av oroligheter och missnöje, och jämför läget med Öst- och Västtyskland. Familjemedlemmar och vänner på olika sidor om gränsen kunde inte längre umgås.

Inte förrän 1985, tio år efter Francos död, var gränsen helt öppen igen. Och kanske fick den instängda tiden Gibraltarborna att

känna än större sammanhållning till Storbritannien och motstånd mot Spanien. Vid den senaste folkomröstningen i början på 2000-talet svarade 99 procent att de ville tillhöra Storbritannien och inte Spanien.

» Franco försökte 1969 tvinga bort Gibraltarborna genom att stänga gränsen och stänga av el- och vattenförsörjningen.

Andy utbildade sig till skeppssingenjör, men han trivs bättre med serviceyrket och kör numera guidade turer i små turistbussar. Varje dag åker han längs Gibraltars gator, visar var Trafalgar-kyrkogården ligger, pekar ut de blånande Atlasbergen i Marocko på andra sidan sundet, och skämtar ibland om

LOKALGUIDEN ANDY PARODY ÄR Egentligen skeppssingenjör, men föredrar serviceyrket. Han påminner om att aporna är vilda djur, men att ingenting händer så länge man följer reglerna.

aporna på väg upp för klippan mot Saint Michaels-grottan. Förutom fascination för aporna märker han också rädsla hos vissa besökare.

Andy känner ingen rädsla. Han älskar aporna, har vuxit upp med dem.

–När jag var barn var klippan vår lekplats. Det fanns apor överallt. Ibland sprang vi efter dem och skrämde dem. Vi växte upp tillsammans.

Nu åker han varje dag upp på klippan, där aporna håller till, med turistbussen.

–Aporna är som min andra familj. Det finns trevliga och otrevliga apor, precis som människor. De unga är väldigt söta, de gamla är lugna, medan tonåringarna är opålitliga.

BERBERAPORNA PÅ GIBRALTAR

är den enda vilt levande apkolonin i Europa. Inget vet hur och när de kom till Gibraltar, men en teori är att morerna hade med sig dem som husdjur när de kom till Iberiska halvön på 700-talet. Klart är dock att apkolonin redan fanns på klippan när den intogs av Storbritannien.

Enligt en legend varnade aporna när Gibraltar höll på att överraskas av spanska och holländska styrkor på 1700-talet, och sedan dess har de varit viktiga. De stod under arméns beskydd mellan 1915 och 1991. Osäkert dock hur gott beskyddet var, då populationen sjönk så kraftigt att den 1942 var nere i endast sju individer. Då beordrade premiärminister Winston Churchill att hämta fler apor, eftersom det sägs att så länge det finns apor på Gibraltar kommer klippan att tillhöra Storbritannien. Idag finns ungefär 300 stycken på klippan.

Aporna är vilda djur och ska behandlas därefter. Besökare varnas från att ta på dem eller gå runt med lösa föremål i händerna. Och det är förbjudet att ge dem mat. Besökare som tar fram frukt, godis eller annat ätbart får räkna med att aporna rycker åt sig godsakerna. Håller man sig till detta kan man på nära håll studera hur aporna leker i träden, putsar varandra i pälsen eller hur de riktigt små apungarna tas om hand av de äldre. Det är en fin upplevelse som för många blir den största behållningen av Gibraltarbesöket.

VÄLKOMMEN

BESÖKVÅRT EKOLOGISKA PARADIS I CARRATRACA.

Boka ditt besök på:
fincasolmark.com

+34 637 48 18 60 elsuecoandaluz@fincasolmark.com

Roslagens Europatransport AB

Flyttningar inom Sverige och Europa • Lagerhotell i Spanien och Sverige

Tel. Sverige 0176-159 84 • Tel. Fuengirola +34-687 801 733

Vi kan även transportera din bil mellan Spanien och Sverige.

Spanienspecialisten

info@retab.se - www.retab.se

Följ oss på Facebook!

RESTAURANTE - PUERTO BANÚS

LOS BANDIDOS

COCINA INTERNACIONAL - INTERNATIONAL CUISINE

Since 1986

Vi firar 37 år
och är still going
strong, på samma
plats i Marbellas
kända lyxhamn.

En svenskägd lyx-
restaurang i hjärtat
av Puerto Banús som
erbjuder en unik och
intim middagsupplevelse.

Vi erbjuder en populär
à la Carte med klassiska
rätter och hemlagade
såser som är en
ren fröjd.

Öppet för middag
från klockan 18.30.

Tel: 952 815 915

Muelle Ribera, 35
Puerto Banús • MARBELLA

>>> Forts. Gibraltar

Utanför Saint Michaelsgrottan brukar chansen vara god att se apor, och den som tar linbanan ända högst upp till toppen möter dem garanterat. Uppe på klippan blåser det, och det hissnar lite i magen när man tittar ner på båtarna 400 meter längre ner.

Aporna uppe på klippan tycks vara lite mer närgångna, vilket en familj från Malmö blir varse. De besöker Gibraltar för första gången och har missat varningarna om att inte ha mat i händerna, vilket gör att aporna flockas runt dem.

–Det var läskigt med de stora aporna. Vi hörde att en person hade blivit biten och fick bandage, berättar tioåriga Jana i linbanan ner.

Det tycks inte förvåna Andy senare. Han påminner återigen om att aporna är vilda djur, men att ingenting händer så länge man följer reglerna.

MALMÖFAMILJEN ÄR ÄNDÅ mycket nöjd med Gibraltarbesöket. De åkte dit för att de fick några extra semesterdagar, då de missade planet hem.

–Det var coolt att korsa gränsen till fots och gå över flygplatsen. Det är 100 procent unikt, men det är få nordbor här, de vet kanske inte att detta existerar, säger Daniel i familjen.

I sin vita turistbuss sitter Andy Parody och väntar på nästa grupp. Han pratar gärna om Gibraltar och aporna, men blir obekväv när han får frågor om passkontrollen.

Ända sedan Brexit 2020 har det förts diskussioner om att låta Gi-

ETT VACKERT DRAKBLÖDSTRÄD STÖTTAS UPP MED EN TRÄKÄPP UTANFÖR STADENS BIBLIOTEK.

braltar bli en del av Schengensamarbetet, med fri rörlighet mellan medlemsstaterna via landgränserna. Passkontrollen ska enligt planerna begränsas till flygplatsen och hamnen vara. Ett avtal skulle underlätta rörligheten mellan Gibraltar och Spanien mycket, och det tycks vara nära förestående.

Andy vill inte delge sina tankar om frågan.

–Det är upp till politikerna, säger han kort.

Efter en stunds tystnad fortsätter han:

–15.000 arbetare passerar gränsen varje dag. Norge och Schweiz är med i EU-samarbetet. Varför inte Gibraltar?

TEXT & FOTO: ANNIKA ELWING

EN MALMÖFAMILJ PASSADE PÅ ATT BESÖKA GIBRALTAR EFTER ATT DE MISSAT PLANET HEM OCH FÅTT NÅGRA EXTRA SEMESTERDAGAR.

Var ska jag betala arvsskatt?

FRÅGA: Är svensk medborgare resident i Spanien (Valencia), med pension från Sverige med Sink-skatt. Kommer att ärva efter en förälder som bodde i Finland. Behöver jag betala arvsskatt både i Finland och i Spanien? Ingen stor summa men den ska ändå skattas i Finland. /Olli

Svar: Arvsskatten är i princip eliminerad i Valencia för nära anhöriga. Det finns dock speciella regler för arv från utlandet. Man är deklarationskyldig i det land där man är "tax resident" för inkomster m m från hela världen. Men det finns avräkningsregler i skatteavtalet mellan länderna om hur detta ska ske. Kontakta någon som kan detta och kan ge dig specifika råd. /RM

Skatt på uthyrning?

FRÅGA: Om man som bosatt och skattskyldig i Sverige hyr ut sin fastighet i Spanien, var ska man då betala skatt på uthyrningen? När plattformar för uthyrning från och med 2023 tvingas delge uppgifter, visar de då bara uthyrningen i eget land till respektive skatteverk eller finns risk att både länder nu kommer vilja kräva in skatt på samma uthyrning? /Svårt att göra rätt

Svar: Du måste deklarera spanska hyresinkomster både i Spanien och i Sverige om du är icke-resident i Spanien. Kolla Skatteverket. Man får göra avdrag i Sverige på vill jag minnas 40.000 SEK plus 20 procent av hyresinkomsten. Eftersom man betalar skatt på spanska hyresinkomster även i Spanien meddelar man i den svenska deklarationen hur mycket spansk skatt som betalats. Så minskas det man eventuellt behöver betala till svenska Skatteverket. /VG

Förlorat svenskt pass?

Fråga: Har tappat ett svenskt pass i Puerto Marina, i taxin eller på gatan. Hur gör jag för att finna det? /Kim Holmström

Expert svar: Ring Taxi Benalmádena 952 44 15 45. Ring Lokalpolisen i Benalmádena som ansvarar för kommunens hittegods 952 56 21 42. På svenska polisens hemsida finns även rekommendationer vid borttappat pass. /RB

Bästa tid för elförbrukning?

Fråga: När är det billigast i Andalusien att använda el? Är det fortfarande uppdelat i olika tids (dygns) perioder? /Millan

Expert svar: Varierad tariff gäller fortfarande för de abonnenter som har sådana kontrakt, och som utgör knappt hälften av alla i Spanien. De exakta tarifferna varierar från dag till dag och kan följas på följande hemsida: <https://tarifaluzhora.es> /MB

Byte av körkort?

Fråga: Jag är inte resident i Spanien. Har omreggat min bil till spanska plåtar. Mitt svenska körkort har inte gått ut. Måste jag ansöka om ett spanskt körkort? /förare

Expert svar: Det behövs inte spanskt körkort för att äga eller köra en svensk registrerad bil. Det är endast om du är bofast i Spanien som du behöver byta till spanskt körkort. /MB

Byte av dammsugare?

Fråga: Har köpt en ny dammsugare som börja att krångla. Har jag rätt att byta mot en ny? /F.L.

Expert svar: Det är obligatorisk garanti i Spanien på minst två år för elektroniska produkter, så du bör kontakta säljaren. /MB

Syd kustens unika rådgivningsforum berör allt som har med Spanien att göra och innehåller trådar med svar på tusentals frågor. Konsultera och skicka även egna frågor på: www.sydkusten.es/faq

Du finner Brasas Steakhouse i gamla stan i Marbella. Vi erbjuder ett nytt grillkoncept med nötkött i fokus, kompletterat av en spännande meny med medelhavsinspirerade rätter, läckra desserter och vårt unika urval av viner.

Brasas Steakhouse ligger i ett av de mest charmiga torgen i Marbellas gamla stadskärna. Så om du bor i Marbella, eller har vägarna förbi, måste du besöka oss. Du kommer garanterat att bli positivt överraskad.

BRASAS STEAKHOUSE MARBELLA

Plaza José Palomo, 1. (Vid hörnet av Calle San Juan de Dios, i gamla stan)

Tel: 645 957 938 - E-mail: brasasmarbella@gmail.com

INREDNING STYLING

Vår service - din partner för ett stilrent hem och en framgångsrik fastighetsresa

Vi erbjuder en helhetslösning för ditt hem och din fastighet. Från inspirerande interior design och home styling till skräddarsydda byggtjänster och projektledning - vi ser till att varje detalj är på plats.

I vår butik hittar du noggrant utvalda produkter som förhöjer ditt hem. Dessutom tar vi hand om fastighetsvård så att din fastighet alltid är i bästa skick. Oavsett projekt, storlek eller behov - vi gör din vision till verklighet!

STOREY
INTERIOR DESIGN GROUP

@storeymarbella

storeyinterior.se

EFTER ATT HA KOMMIT ÖVER TVÅ FLASKOR AV CONDE DE LOS ANDES GRAN RESERVA FRÅN 1964 INFÖRSKADADES TRE ANDRA LAGRADE RIOJAVINER, I OLIKA BUTIKER, FÖR EN KOMPLETT VINPROVNING FÖR 25 PERSONER.

RIKTIGT GAMLA FLASKOR FRÅN RIOJA

Uptakten till denna historia var att en bekant kontaktade mig och undrade om jag var intresserad av att förvärva en Rioja från 1964. Det fanns två flaskor Conde de los Andes Gran Reserva som alltså var sextio år gamla. Årgång 1964 är klassisk med hög kvalitet i Rioja, så efter att ha kommit överens om ett rimligt pris nappade jag på erbjudandet.

Munskänkarna Costa del Sol nappade på min idé om att hålla en provning med gamla Riojor. Två flaskor räcker till cirka tjugofem deltagare. Men att hålla provning med bara ett enda vin är ju inte roligt, så vi bestämde oss för att skaffa fram tre gamla Riojor till, två flaskor av varje. Här började mina inköpsbekymmer.

För tjugofem år sedan, när jag var ny på Solkusten, brukade jag

roa mig med att besöka vinfirmorna och köpa lite trevliga viner som inte gick att få tag på i Sverige. Rätt ofta blev det lite äldre Riojor, som då fanns att tillgå till rätt så rimliga priser. Så är tyvärr inte fallet nuförtiden.

ÄLDRE VINER ÄR RÄTT sällsynta numera, och när de finns att tillgå så är det oftast bara exklusiva märken till skyhöga priser. Jag fick snabbt ge upp tanken på att få tag på viner som var trettio till fyrtio år gamla. Hos Golf y Vinos, i Las Lagunas de Mijas, fick jag till ett bra pris tag på en magnumflaska från 2001, Viña Olabbarri Reserva. Vin på magnumflaskor är dessutom extra lagringsbara.

I köpcentret La Cañada, i Marbella, hittade jag en Ramón Bilbao Gran Reserva 2015. En riktigt bra årgång. Nu återstod bara ett vin till. Efter att ha besökt ytterligare

sex olika vinbutiker höll jag på att ge upp när jag kom på att i Elviria finns en delikatessbutik där jag sett en del exklusiva viner. Mellan några jättedyra viner på hyllorna hittade jag två flaskor 200 Monges Gran Reserva 2007. Även det en väldigt bra årgång och priset var åtminstone överkomligt. Nu hade jag en spridning på ålder av vinerna med 9-17-23-60 år, alla av bra årgångar. Ett bra underlag för en pedagogisk provning av äldre viner.

FÖRE SJÄLVA PROVNINGEN tog ett annat besvärligt jobb vid, nämligen att korka upp flaskorna. Äldre korkor är ofta besvärliga och svåra att få upp utan att de går sönder. Vanliga korkskruvar räcker ofta inte till, utan här är blad-öppnare bättre. Att dekantera och filtrera bort korkrester, med till exempel ett te-filter, är också tillrådligt.

Den absolut vanligaste frågan

som jag brukar få är: "hur länge kan jag lagra detta vin?". Det är en svår fråga där många komplexa faktorer spelar in. Alkoholstyrka, fruktsyra, sötna och vinets strävhet (tanniner) är egenskaper som ökar lagringsbarheten.

Alkohol är ju i sig ett bra konserveringsmedel. Därför är starkviner de som har allra bäst lagringsbarhet. Självt har jag haft nöjet att prova Tawny Port från 1855. En fantastisk upplevelse.

Syra, i såväl röda som vita viner, har en struktur som gynnar lång lagring. Högre syra hjälper till att bevara vinets fräschör och förhindrar att det blir platt och livlöst.

Sötna, som i dessertviner, bidrar till längre hållbarhet. Socker agerar som konserveringsmedel och skyddar vinet mot försämring.

Tanninerna i röda viner fungerar som naturliga antioxidanter, vilket förlänger vinets livslängd.

MUNSKÄNKARNA PÅ COSTA DEL SOL FICK I OKTOBER UPPLÉVA EN UNIK VINPROVNING.

Viner med höga tanniner blir mjukare och mer balanserade med tiden, när tanninerna långsamt bryts ner och polymeriseras.

Hur ska då viner lagras på bästa sätt? De faktorer som påverkar här är temperatur, luftfuktighet, ljus, och vibrationer. Ett mörkt och stabilt förvaringsutrymme där temperaturen är kontrollerad, eller åtminstone inte varierar snabbt, är bra.

Temperaturen ska optimalt vara cirka tretton grader för att få kemisk balans. Lagring vid tjugotre grader ger en fem gånger snabbare process och risk för oxidation samt bildande av oönskade estrar. Snabba temperaturväxlingar är heller inte bra.

Fuktigheten – skall vara 60-80 procent för att bevara korken.

Ljus – vin är känsligt för ultraviolett ljus. Stabila organiska föreningar kan då falla isär.

SYDKUSTENS VINSKRIBENT DRAR IN AROMEN FRÅN EN 60 ÅR GAMMAL RIOJA.

Vibrationer - tillför energi och påskyndar kemiska processen som ej då blir i balans.

Hur den sextioåriga Riojan hade lagrats var okänt. Så hur hade då vinet klarat tidens tand? Jo, alldeles utmärkt. Smak och doft var såklart väldigt annorlunda än för ett yngre vin. Fruktigheten hade bytts mot djupare toner av torkade plommon, choklad, vanilj, läder och höstlöv. Tanninerna hade mjuknat och vinet hade fått en högre komplexitet med tydliga mognadstoner.

Björn Andersson
Vinkännare

Prenumeranter på SK Premium får ett vintips av Björn Andersson VARJE VECKA!

De tre övriga provade vinerna:

Viña Olabarri 2001 Reserva

Detta vin från Haro är tillverkat på druvan tempranillo från uppåt femtio år gamla vinstockar. Som en reserva har den lagrats extra länge, tjugofyra månader på blandade ekfat.

I smak och doft fanns tydliga mognadstoner men fortfarande lite fruktighet. Hög syra, mjuka tanniner och ek. Viner i magnumflaskor mognar långsammare och det här var ett litet bevis på detta.

Magnumflaskan kostade fyrtiofem euro.

200 Monges Gran Reserva 2007

Bodegas Vinícola Real har producerat detta vin på druvorna tempranillo (85%), graciano (10%) och garnacha (5%) från drygt fyrtiofem år gamla druvstockar. Lagrad på ekfat under tjugofyra månader och buteljrad utan filtrering.

Blev framröstad som kvällens bästa vin med ovanligt bibehållen fruktighet. Doft och smak av mörka bär och ekfat. En påtaglig syra och lång eftersmak med kryddighet och mjuka tanniner.

Vinet kostade åttionio euro.

Ramón Bilbao Gran Reserva 2015

Bodegan grundades i Haro 1924. Druvorna har plockats från sextio år gamla rotstockar i Sonsierra, tempranillo (90%), graciano (7%), mazuela (3%). Vinet har lagrats extra länge på amerikansk ek, trettio månader.

Ett smakrikt vin med mörka bär och fruktighet. Bra balans mellan syra och tanniner. Lång eftersmak. Ett prisvärt vin som fortfarande kan köpas i handeln.

Kan köpas på Alcampo i La Cañada för 28,19 euro.

nordica
REAL ESTATE

Svensk Mäklarfirma sedan 1981

Vi erbjuder dig all den kunskap och erfarenhet som krävs för att du skall känna dig trygg vid köp eller försäljning av fastighet.

Vårt mål är att ge bästa möjliga service såväl under som efter genomförd affär.

“Låt oss vara din trygga kontakt för att köpa eller sälja fastighet i Marbella”

+34 952 811 552
www.nordicamarbella.com

Prenumeranter på SK Premium kan läsa en ny kolumn av Annika Elwing VARJE VECKA!

ANNIKA ELWING

Annika Elwing är journalist och bor med sin spanska sambo och deras två döttrar i en liten by i Huelvabergen, i västra Andalusien. Hon hamnade i Spanien av en slump och även om hon integrerats i sitt nya hemland så funderar hon ofta på hur saker är i Spanien, jämfört med Sverige.

OMÖJLIGT SKAPA SVENSK JUL ENSAM

När jag jobbade som svensklärare i andraspråk på distans hade eleverna en konversationsuppgift som handlade om traditioner. De fick berätta om en tradition som de brukade fira i hemlandet. Eleverna var vuxna, kom från alla delar av världen och berättelserna skilde sig åt, men alla innehöll både glädje och vemod. Vemod över att befinna sig i fel land när alla vänner och släktingar firade tillsammans på en plats som i deras hjärtan alltid skulle vara hemma. En del hittade landskamrater i Sverige och försökte fira ihop, men det blev aldrig detsamma. Det gör ju inte det när övriga samhället inte är med på noterna. Jag, på mitt spanska kontor, tänkte på den svenska julen och förstod dem fullkomligt.

År 2005 firade jag min första jul i Spanien. Jag gick en språkkurs i Ronda, den skulle sluta i januari, ingen idé att åka hem över jul då. Dessutom kunde det väl vara mysigt att fira jul i Spanien? Det var det inte.

Om jag hade trott att jag skulle få vara med familjen som jag hyrde rum hos fick jag tänka om. De gav mig dock tillåtelse att befinna mig i bostaden medan de firade med släktingar. I stället bjöds jag med till mannen med lockigt hår, som också hyrde rum i huset, och hans föräldrahem i Sevilla. Den julen blev inte alls som jag hade trott.

Julaftonsfirandet började först vid 21-tiden när de vuxna syskonen och deras familjer kom hem till föräldrarna på julmiddag. Vi åt plockmat bestående av räkor, jamón, korv och hårda ostskivor, sedan kom huvudrätten; stora ugnsbakade fiskar med en liten kokt potatis per person. På tv:n skrånade andalusiska underhållningsprogram, syskonen grälade om systemens nya, ouppfostrade hund, sedan drack de anisspritt, pratade och sjöng julsånger till småtimmarna. Då var jag så trött att jag mådde illa.

Nästa dag var det juldagslunch. Samma plats, samma familjemedlemmar, långlunch som varade till kvällen med turrón och torra kakor efter maten. Sedan var julen slut.

Jag längtade hem. Den lockige mannen, som skulle bli min sambo och pappa till våra barn, följde med mig till en blå telefonkiosk, och jag försökte dölja både för honom och min familj att jag grät.

Jul firas på olika sätt i olika länder. Den spanska julen är festlig och glad och inte lika allvarlig och viktig som den svenska. Glöm hemgjort julpynt, gran och tomt och sätt upp en ordentlig krubba i stället. Glöm gammaldags julmarknader och gå på en

som har sockervadd, gasballonger och dyra karuseller till barnen. Glöm julkonserter som får en att komma i julstämning - julstämning finns inte ens som begrepp i Spanien.

Det är inte den spanska julen det är fel på, utan mig. 42 år gammal, bosatt i Spanien halva livet, det är ju löjligt! Men längtan efter svensk jul försvinner inte. Julbitterheten slår till som en egen, privat tradition i början av december varje år när jag påminns om adventsfränden, julsånger, hemgjort godis, julpyssel, förväntan, granförsäljare och luciamorgnar.

I stället för att acceptera läget och anpassa mig efter den spanska, egentligen roliga, julen försöker jag skapa någon slags svensk julstämning ändå. Varför jag inte gett upp är en gåta.

De första åren försökte jag göra pepparkakshus, men sockerklistret och kristyren rann av och husen rasade på grund av den höga luftfuktigheten.

När jag fick tag i en levande julgran kom den med en stor rotklump. Jag hade ingen såg. Fast det kvittade, det finns ändå inga julgransfötter i Spanien, så jag planterade granen i en skurhink med jord.

Eftersom det inte finns fönsterbrädor i Spanien är det svårt att ställa upp adventsljusstakar, men till en hyreslägenhet byggde jag faktiskt en egen fönsterbräda till advent. Fast sambon gick hela

tiden och släckte min ljusstake, sa att vi inte kunde slösa med elen. I Sverige hade det varit en ickefråga, men han har växt upp i Spanien och har alltid behövt vara mycket sparsam med elförbrukningen.

När barnen kom blev jultraditionerna ännu viktigare, men det är så svårt! Det går inte att skapa en jul helt på egen hand! Har ni provat? Varken barnen eller sambon vet vad svensk jul är. Sambon har inget emot högtiden, men utan egna barndomsminnen av dofter och smaker har ingenting av det jag gör någon betydelse för honom. Han bryr sig inte om ifall vi har gran, julklappar, tomtgröt eller ser på Kalle Anka. Och i hans familj tänder man bara ljus när någon har dött.

Även i år kommer jag att kämpa i motvind för svenska, juliga inslag. Jag kommer garantera vara bitter i hemlighet och önska att vi befann oss i Sverige i stället. Samtidigt kommer jag att glädja mig lika mycket som barnen åt Reyes Magos med klappar, roscón och parader med godisregn. För finns det någonstans man hellre vill vara på trettondagen än i Spanien? Knappast!

Julbitterheten slår till som en egen, privat tradition i början av december varje år.

Torrox
La Axarquía **22/12**

Fiesta de las Migas

Festlig dag där det bjuds på maträtten "migas" (stekt bröd med fläsk och korvar) samt 2000 liter lokalt vin.

Málaga
Teatro Cervantes **3/1**

Concierto extraordinario de año nuevo

Klassisk nyårskonsert med Málagas symfoniorkester. Se hemsidan: teatrocervantes.com.

Málaga
Palacio de Congressos **12/1**

El Lago de los cisnes

Tchaikovskys svansjön med Tchaikovsky National Ballet. Två framträdanden, 17.30 och 20.30. Mer information på hemsidan fycma.com.

Málaga
Palacio de Congressos **24/1**

ABBA Tribute - Masters of the Scene

Hyllningskonsert till ABBA

Madrid
Changó Live **15/2**

Every Night Fantasy Tour

Konsert med Omar Ruberg. Mer information på hemsidan: www.livenation.es

Málaga
Museo Picasso **-16/3**

Reflejos

Picasso/Koons en la Alhambra. Temporär utställning. Två mästerverk av Pablo Picasso och tre av Jeff Koons.

Död och begravnen i vanära
SK PREMIUM+. MATS BJÖRKMAN I veckan avled Marbellas tidigare borgmästare Julián Muñoz, vars liv inte fick riktigt det slut han hade önskat sig. I bästa fall möttes nyheten om hans död av likgiltighet, medan vissa tendentiösa medier vätråde sig ännu en gång i dennes skumma affärer. Jag ska varken ignorera eller svartmåla Julián Muñoz i denna blogg, men däremot reflektera över denna sorgliga skepnad.
Författare: Mats Björkman
Publicerad: 2024-09-30 06:59:00
[läs mer]

Brasor och grillning på höstlistan
SK PREMIUM+. Hösten kom så påstött i år. Egentligen var det kanske inte hösten som anlände plötsligt, utan jag som inte var medveten om att den kom, mitt i jobbtressen. Men när jag kom hem från den sista jobbresan såg jag att träden kraftigt skiftat färg. Dagens inlägg tillägnas min favoritröst.
Författare: Annika Elwing
Publicerad: 2024-10-23 06:59:00
[läs mer]

[läs mer]

Det finns fyra olika sätt att tillgå Sydkustens omfattande exklusiva material, i en eller annan utsträckning. Betaltjänsterna är SK Premium+, SK Premium, Club SK samt köp av enskilda låsta artiklar på hemsidan.

De tre första är prenumerationstjänster för den som vill hålla sig informerad om Spanien på bästa sätt. Samtidigt stödjer du aktivt Sydkusten.

Läs mer:
www.sydkusten.es/premium

Mäklarna i Marbella
SK PREMIUM+. CARIN OSVALDSSON Mäklarserier är oftast mer av dokuspor än en verklig insyn i vanliga mäklares vardag. Ändå har jag en besatthet av dem sedan jag började se "Million Dollar Listing New York" för drygt tio år sedan. Det var på tiden att Marbella fick sin egen! Ändå var det med stor nervositet jag satte mig ned för att se den svenska produktionen "Mäklarna i Marbella" på Netflix, när den hade premiär i onsdags.
Författare: Carin Osvaldsson
Publicerad: 2024-10-05 06:59:00
[läs mer]

SK-podden 64: Den nya anormaliteten
SK PREMIUM+. Det har varit en dramatisk vecka och för första gången mottog invånare i Málaga-provinsen ett larmmeddelande på sina mobil. Mats och Richard analyserar att det ser ut som om varsel för extremväder kommer att bli allt vanligare. Podden tar även upp andra aktuella händelser, som planerna på att föröka kuststället på Costa del Sol och den förestående SWEA-mässan.
Publicerad: 2024-11-15 06:59:00
[läs mer]

Den mest kompletta nöjesguiden finner du här:
www.sydkusten.es/evenemang

Rådgivning i Spanien med svensk mentalitet

**MÁLAGA
MARBELLA
STOCKHOLM**

www.mgconsulting.es
info@mgconsulting.es
+34 952 609 009

BACUS

wine & spirits

Spanska och utländska viner • Olivolja och vinäger
• Provsma-kningskurser • Privata provsmakningar
• Privata bodegor • Rådgivning till restauranger
• Hemleverans

bacuswinesmarbella@gmail.com
Mobil: 659 251 419 - Tel: 951 272 307

Avd. Marqués del Duero, 3 - Edif. Mirador III, Local 1
29680 Cancelada (Estepona)

www.bacusvinosylicos.com

SÄLJES

City Ebike 1 st NCM Milano 2/2022, svart, 625 AH batteri, skivbromsar, fram och bakljus bra skick. Kan köra mellan 100 och 150 km på laddning. Finns i Mijas. Nypris 1800 euro. Pris 495 euro. E-mail: lomies.lomies@gmail.com

Ikea madrass Hövåg. 90x200. Fast hårdhet. Använd till gäst-säng. Bra skick. Säljes pga tillök-ning i familjen Pris 50 euro. Tel: 693779540 (Håkan) E-mail: hakanblom@hotmail.com

Hyundai Santa FE 2003 4.500 mil, silvergrå. 1 Ägare, alltid I Garage, Autom, Inga anmärkn. Nya däck, Nya dämpare fram. Pris 5000 euro. Tel: +46765792144 (Bengt Bodell) E-mail: bengt@bodells.eu

Golfklubb dam Järnklubbor S, P, 9, 7, 6, 5 samt putter och bag. Pris 30 euro. Tel: +46703566930 (Anita) E-mail: anita@anitaskold.se

Golfklubb Beg. King Cobra Taylor Made Calyway Drivers 45 euro. Hybrid & Fairway Woods 35 euro. Putter Odyssey 25 euro. Tel: +46707335548 (Rolf Sjödin) E-mail: jrcolsjo@gmail.com

KÖPES

VHS spelare Har någon en fungerande VHS spelare att sälja? Tel: 0654570840 (Fred) E-mail: fred@playwow.com

SÖKES

Transport till Stockholm Vi behöver hjälp med att få hem saker från Benalmádena. Golfvagn, tavlor och småsaker. Tel: +46707282637 (Eva Akesson) E-mail: evadinesson@gmail.com

BOSTAD

Boende i Fuengirola. Söker lgh i vinter. Max 1200 euro/mån. Pensionerat par. Tel: +46706786425 (Greger Gunhammar) E-mail: gregergunhammar@hotmail.com

Sökes på Gran Canaria Pensionär söker hyra boende på södra GC till april. E-mail: farang_san@yahoo.se

Boende jan-april Costa Blanca Nybliven pensionär söker mindre boende (ev dela) på Costa Blanca. Allt av intresse. E-mail: horsepower.18@hotmail.com

JOBB

Sjuksköterska/Undersköterska sökes till Clinica Normed i Elviria Marbella. Bör tala skandinaviskt språk, engelska och spanska. Tel: +34952836377 E-mail: info@clincianormed.com

Söker Elektriker Med behö- righet i Spanien. Gärna alert pensionär, erbjudes montage- arbete extraknäck, start 2025. Svenska, engelska, hjälplig spanska. Körkort erfordras. Jobbet innebär resor efter kus- ten. Skriv och berättat om dig själv. E-mail: info@economia.es

ANNAT

Byggarbete erbjuds i Spa- nien Vi kan utföra alla slags byggarbeten i hela Spanien. Bygga nytt hus eller terrass, eller pool och kök? Maila för frågor och kontakt. E-mail: solarenergysyst@gmail.com

Behöver du datorhjälp? Hjälper med din dator, mobil eller läsplatta? Problem med internet, program, skrivare, TV mm. Jag ger dig hjälpen du behöver. Mer än 25 år i bran- schen. Tel: 647833771 (Klas Blomstrand) E-mail: klas@myststockholm.com

Hyr yacht med specialrabatt 17 meter lång yacht i Puerto Banús hyrs ut halv- eller hel- dag. Unna dig en lyxdag för upp till tio personer, med kapten och stewardess inkluderade i priset. Båten är bland annat utrustad med jetski, luftkonditionering, ismaskin och vinkällare. Priser från 2.490 euro för fyra timmar un- der lågsäsong (oktober-april) till 4.650 euro för åtta timmar under högsäsong (maj- september). Ange SYDKUSTEN som referens så får du 10% rabatt! Se hemsidan: www.sofercanmarbella.com Tel: 637084848 E-mail: sofercanmarbella@gmail.com

Annonsera på vår radannonsmarknad. Du får **tredubbel effekt**, då din annons publiceras i **SK**, på Sydkustens **hemsida** och i nyhetsbrevet **Club SK**. En radannons på max 300 tecken kostar endast **20€ + IVA**. Den kan även gå in **gratis**. Läs mer: www.sydkusten.es/radannons

Anders Zorn, "Söndagsmorgon". Slutpris 35 250 000 kr.

Inlämning pågår till Bukowskis fine-art auktioner

Bukowskis är Nordens ledande auktionshus som under de senaste åren levererat flest miljonnoteringar, flera världsrekord och ett flertal exklusiva samlingar.

Vi hjälper dig att sälja svensk och internationell konst, design, antikviteter, klockor och smycken till marknadens bästa priser. Läs mer på www.bukowskis.com.

Sälj där du gör din bästa affär – kontakta oss för kostnadsfri värdering och inlämning.

Richard Björkman, mobil och mms 629 545 359, spanien@bukowskis.com

Marc Chagall, "Le rêve de Chagall...". Slutpris 9 142 000 kr.

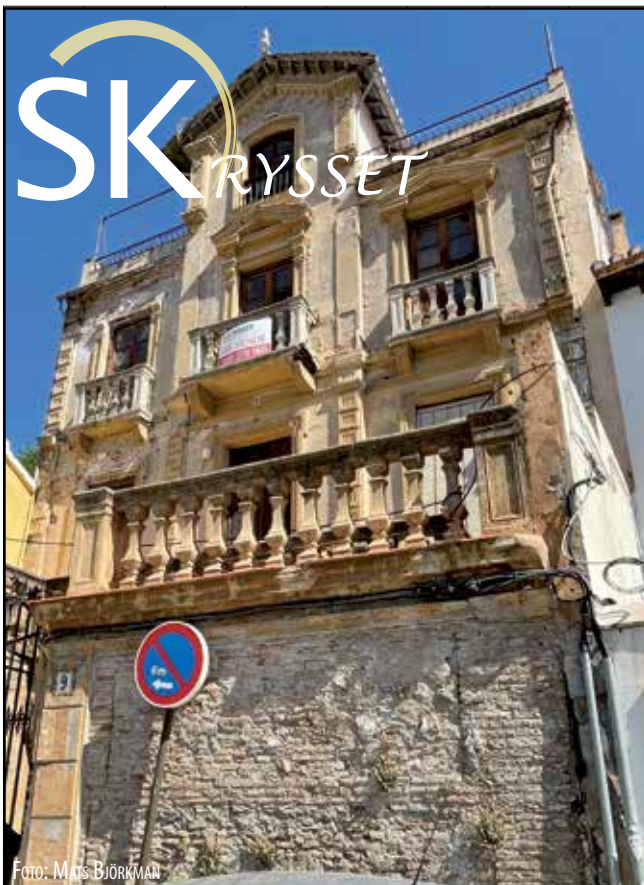

Foto: Mats Björkman

◉MB	FRÅN OCH TILL STACK VAR BREZJNEV	LEG. TVÅ EJ GAMMEL	BALL KAN TRÖTTA BEN	AFFIRMATIVT ELAK EWING VANDRA	GÖR ORKESTER- LEDAREN			
→			→		TYSKLAND ÄR ... G.			
BIKINI- MÄRKE DROG		ERHÅLLA KAN MAN BE- KANTSKAPER		3,14 ↓				
→		VILL INTERN CITRUSFRUKT		RÄCKER FRAM PERSONERNA DÄR BORTA	JOD KEMISK PRODUKT			
SOM I VERKLIG- HETEN, KORT KÄKADE		MED YIN HÄNDA		ÄLTAR EGO- CENTRIKER HÅRT GRÄS				
	... DE METZ, NUNNA SINGULAR			BROM FOSFOR	CELCIUS ↓			
TVÄTTAS ERSATT			... NOSTER GER OLLON					
→		ÄR EU I SPANIEN TABARCA		TOKYOKVARTER KALLADES FÖRR GREKER				
→								
BOKSTAV PÅ HJÄLTEBRÖST GNÄLL	EJ PRICKFRI HARKLAS I SPANSKAN	MÄTS ENERGI I KORTFATTAT ÄR LINGON	LIVSYTTNING FÖRFATTAR- HENRIK		UPPRENINGAR AV LEDORD			
↓	KVALSTER SLÄKT TILL BJÖRKEN	SE GLAD UT KATTDJUR KORT VALUTA	LORTIG ÄVEN I VALLADOLID NEWTON	FÖRKORTNING ASIATISKT OXDJUR	IOWA KORT REPRIS	ÄR NÅGOT SOM SÄKNAR MOTSVARIGHET	↓	TOPPBETYG KORT FÖR EL CORTE INGLÉS
→				DEKORATIONEN				
RYSNING SUNDSVALLS TIDNING	PÅ HÖGER HÖRLUR GIGA	ÄVENTYR SOLGUD		STOIKER FÖDD I CORDOBA GESSLE				
	GRAM ELEKTRISK CITROÉN	MIKRO- MOLEKYL ARVSBÄRARE	IBLAND MED SKUR CHARLIE	DRICKS FÖRE MATEN LÄTA				
KORTTIMEOUT OMSLAGS PAPPER	GEORGIA HOLLÄNSKT FINANSBOLAG	PLASTFÄRG UTHÅLLIGHET		BUSKE ROLEX	KARAT MED "HÖR" I NORGE			SYRE LYXÄK
		ENANDE ORD SLÄRBÅDE DAM OCH KUNG		KANSKE I PARKEN? KINA	ÖGON- SJUKDOM KADAVER			
GÖR LÖS ÄGGULA SPÖ-VÄSEN			FLYKTINGORGAN VANN SPANIEN ISOMRAS	FÖRENADE ARABEMIRATEN ISBONING	YRKES- GRUPP	↓	EJ VÅR FORTFARANDE	
	TON UTAN SKULDER	FORM INTE BRA FÖR MALAGA-BO		BILDAR IBLAND TAPP MATFISK	PLANET-FORM LITEN STORLEK			
PÅ FILMDUKEN RYTA	NERVSJUKDOM DEN I NEAPEL	NEDERBÖRDS- MÅTT RIKSTÄVLING	MORNGON- FUKT BARNMAT		OVAN MARKEN FÖRMIDDAG			ÄR MAN- ZANARES I MADRID
		SVAVEL AE	SNILLE- BLIXT PARKERING	DRICKA SAN MIGUEL KORT GRAM	RADON SAMLINGARNA			MIÑO MINDRE ÄNTVÅ
ANVÄND- VÄNDNINGSSÄTT								

Vinn ett exemplar av jubileumsboken **Fjärran men ändå så nära** om Svensk-Spanska Handelskammarens 75 år. Priset lottas ut bland dem som skickar in rätt svar till info@sydkusten.es senast 20/02/2025. Lösenordet får du fram genom att kasta om bokstäverna i de färgade rutorna. Vi söker något annat i bilden! **Vinnare i förra SKrysset: BRITTA WÄNSETH**

SK RYSSET
Lösningen på tidigare SKryss finns på
www.sydkusten.es/skryss

LÄR DIG SPANSKA!
Språkskola i svensk regi.
Tel: 952 86 62 26 - Mob: 658 024 039
E-post: languagecentreas@gmail.com
The LANGUAGE CENTRE
Calle Pablo Casals, 4 - MARBELLA

Du som gillar Spanien.
Följ oss som kan landet!
www.facebook.com/sydkusten

¿DE QUÉ VAMOS?

RESUMEN EN CASTELLANO DE ESTA EDICIÓN

LA SALVADORA DE LOS PERROS

La marbellí Patricia Littorin recibe el galardón Sueca del Año en la Costa del Sol. Lleva más de 20 años atendiendo a animales abandonados y creando familias mediante la adopción.

La premiada de este año con el galardón de Sydkusten es una de las principales defensoras del bienestar animal. Nada más mudarse a Marbella en 2002, Patricia Littorin descubrió las necesidades de ayuda que tenían organizaciones como la Triple A. Actualmente, apoya especialmente a Familia Canina Costa del Sol, organizando colectas. Patricia es muy activa en redes sociales y siempre está dispuesta a ayudar cuando se pierde un animal o aparece alguno abandonado.

Los mil euros que conforman el premio los compartirá Patricia con Familia Canina Costa del Sol, y el galardón se entregará en una ceremonia en Marbella, cuya fecha aún está por determinar.

Pág. 34-37

MITOS Y CERTEZAS SOBRE LOS OKUPAS

La ocupación de viviendas está siempre de actualidad en España. Pero, ¿es realmente un problema tan común?

Intentamos aclarar qué es cierto sobre los okupas, cuáles son bulos y qué dice realmente la legislación española respecto al desalojo. Para ello, hemos entrevistado a una sueca que ha sufrido una ocupación, a un trabajador social, a un policía y a una jurista.

Es importante diferenciar entre la ocupación de una vivienda habitual, considerado "allanamiento de morada", y la de un local abandonado, "usurpación".

Pág. 10-13

INFORMACIÓN PARA ANUNCIANTES

Sydkusten Media S.A. es un medio de comunicación especializado en la información y organización de eventos de cara a la comunidad nórdica en la Costa del Sol y demás lugares de España.

Entre nuestros medios cabe resaltar la revista trimestral SK, la web www.sydkusten.es y las newsletters enviadas por correo electrónico a los socios del club de lectores Club Sydkusten. Además organizamos torneos de de golf para nórdicos en la Costa del Sol, conferencias así como eventos y viajes culturales.

Ofrecemos espacio publicitario a anunciantes, así como posibilidad de patrocinios y eventos a la medida. Más información en www.sydkusten.es, escribiendo a info@sydkusten.es o llamando al 952 863 375.

ACTUALIDAD

TRAGEDIA EN VALENCIA

Más de 220 personas fallecieron en la peor catástrofe en España en tiempos de paz. Los daños causados por las inundaciones son inmensos.

Pág. 16

CRISIS DE LA VIVIENDA

El malestar por la falta de viviendas accesibles es cada vez mayor. Las autoridades intentan legislar para facilitar el acceso.

Pág. 22

EMPRESAS

FIESTA DE LA CÁMARA

La Cámara de Comercio Hispano-Sueca celebra su 75º aniversario por todo lo alto y con la publicación de un libro histórico.

Pág. 26

POPULAR FERIA ANUAL

Casi 70 empresas participaron este año en la feria de muestras de SWEA Marbella, celebrada en el Palacio de de Ferias y Congresos.

Pág. 32

REPORTAJES

NUEVO EMBAJADOR

Entrevistamos a Per-Arne Hjelmborn, quien regresa a la embajada de Suecia en Madrid. La anterior ocasión fue hace más de 20 años.

Pág. 24-25

VISITA A GIBRALTAR

El peñón sigue siendo motivo de conflictos diplomáticos, aunque en la colonia la convivencia entre españoles y británicos es, por lo general, pacífica.

Pág. 54-58

IDILIO ENTRE AGUACATES

Una pareja sueca compró una finca de frutales entre Nerja y Frigiliana por casualidad. Ahora venden los productos que cultivan en su terreno.

Pág. 46-48

FESTIVAL DEL MAR

Cada año se celebra en La Herradura un festival para concienciar sobre la importancia de cuidar nuestros mares.

Pág. 50-52

TEMÁTICOS

UNA CATA MUY SELECTA

Dos botellas Reserva de Rioja de 1964 protagonizaron una degustación inolvidable entre suecos en Fuengirola.

Pág. 60-61

HeliAir
Marbella

NEWS

Flight School

**Become a
HELI-PILOT with us**

I'm flyin' it

Enjoy breath taking
views by air of local
nature, architecture
and coast line

 #heliairmarbella

 @heliair_marbella

 +34 629 769 818

Book online or call
+34 951 820 050

www.HeliAirMarbella.com

**VI HAR ÖPPE
VARJE DAG
365 DAGAR
09.00-21.00**

I ALLA VÅRA 3 BUTIKER

SPISA

FOODMARKET

CENTRO PLAZA - ESTEPONA - FORUM